

Kwartaalblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling Twente, 26^e jaargang 2010 nr. 1

Inhoud

Even bijpraten	blz. 2
Van Ter Brake naar Siebels en vervolgens Ter Heyne	blz. 7
De Odyssee van Johannes Damink	blz. 9
Doopsgezinden en Twente	blz. 19
Nieuwe leden stellen zich voor	blz. 26
Even voorstellen	blz. 28
Verslag Afdelingsvergadering NGV afd. Twente	blz. 29
Uitnodiging Afdelingsledenvergadering 2010 /1	blz. 32
Jaarverslag 2009 NGV afd. Twente	blz. 34
Profiel invullen	blz. 38
Zondag-openstelling HCO	blz. 39
Abonnementen TG	blz. 39

Even bijpraten

Door Jan Oude Munnink voorzitter a.i.

In Tg 3 en 4 van 2009 was er o.a. sprake van het zoeken van een andere locatie voor het GIT. Een gesprek met de vrijwilligers leidde er toe dat hun voorkeur uitgesproken werd voor het Stads Archief Enschede. Mede dankzij de inzet van Gerard Hissink en de medewerking van Adri Roding e.a. is het niet bij een wens gebleven: per 1 mei heeft het GIT huisvesting gevonden in het Stadsarchief. Een verhuizing alleen levert echter geen nieuwe klanten op, én, het alleen maar aanwezig zijn heeft geen meerwaarde voor de vrijwilligers en ook niet voor de afdeling Twente. Daarom is de GIT-medewerkers gevraagd om mogelijkheden in kaart te brengen. Die mogelijkheden zullen door Johan Leushuis in kaart gebracht worden en vertaald worden in een actieplan.

Veel leden zullen geconstateerd hebben dat de website gewijzigd is en dat het nu - eindelijk - mogelijk is om kwartierstaten e.d. die bij een artikel in TG horen, te plaatsen.

Veel werk voor de website is gebeurd door Gerda Schepers en Ben Leushuis. De afdeling mag zich gelukkig prijzen dat ze twee personen heeft kunnen vinden die dit werk achter de schermen voor hun rekening nemen. De website is echter nog in ontwikkeling.

Naar aanleiding van het rapport van de Denktank van de landelijke NGV heeft het bestuur een enquête laten rondgaan. De afgevaardigden van het bestuur kunnen in de voorjaarsvergadering, waarop dit rapport aan de orde komt, hopelijk het landelijk bestuur de uitkomsten van dit onderzoekje presenteren. We hopen dat we een behoorlijke respons krijgen.

Helaas heeft de bijeenkomst in februari geen doorgang kunnen vinden: carnaval in Borne... maar Jos Kaldenbach komt wel, maar nu in oktober. Wat in het vat zit verzuurt niet.

U hebt kunnen zien dat op de website de eerstvolgende bijeenkomst nu meteen in beeld komt en dat is dank zij Ben Leushuis.

We hopen echter hier niet te vaak een afgelasting te moeten melden.

Als interim-voorzitter kreeg ik er een klusje bij: het organiseren van de bijeenkomsten op de tweede zaterdag van de maand. Moeilijk is dat op zichzelf niet. Er zit echter een aantal “maren” aan vast:

- de maand mei is moeilijk te plannen
- moet een voorzitter dit er bij doen?

Op die laatste vraag kan ik voor mezelf een simpel antwoord geven: neen. Daarbij denk ik dat het voor een aantal mensen mogelijk moet zijn om dit klusje van me over te nemen onder het motto: de vereniging is niet van de voorzitter en vele handen maken licht werk.

Met het verwerken van de laatste inschrijvers voor het jubileumboek is begin februari het boek compleet gemaakt. Op 2 maart is het drukken begonnen. Dat vergt ca twee weken. Vervolgens komen er nog ruim twee weken bij tot het moment dat het boek echt helemaal klaar is. De dvd is al geruime tijd klaar. (Zie website onder jubileumboek).

Iedereen ontvangt bericht wanneer de bestelling afgehaald kan worden.

TG zal uitgebreid worden met een nieuwe rubriek: kunstenaars die gewerkt en gewoond hebben in Twente. Riet Strijker en Jan Harzevoort hebben al toegezegd voor een bijdrage te zorgen. De artikelen zullen in TG verschijnen en de bijbehorende kwartierstaat komt op de website. Maar ook hier geldt of een dergelijke rubriek alleen is voor enkelingen. De redactie ziet dus ook uw bijdrage met belangstelling tegemoet. Voor het jaar 2010 hebben alle adverteerders opnieuw toegezegd en dat vind ik in een tijd van recessie meer dan een beetje positief. In de gesprekken die ik met adverteerders gehouden heb blijkt dat TG gewaardeerd en gelezen wordt.

Een bijzonder woord van welkom heten we aan de leden van de opgeheven afdeling IJssellanden die een bewuste keuze hebben gemaakt voor de afdeling Twente van de NGV: we hopen dat ze zich thuis zullen gaan voelen.

Van Ter Brake naar Siebels en vervolgens Ter Heyne

Door Henri ter Brake

Zo'n 20 jaar geleden ben ik me gaan verdiepen in de genealogie van mijn voorouders.

Aanvankelijk ben ik heel fanatiek begonnen, heb een opleving gehad door internet maar mijn motivatie is een beetje verdwenen en ik noem mij een slapend lid.

Mijn vader is een Ter Brake zijn vader, mijn opa is een Ter Brake maar dan gebeurt er iets.

De hele onderzochte lijn is doorspekt met armoe en analfabetisme, op zich razend interessant als je een doopbewijs leest uit begin 1800 ik citeer: omdat zowel vader als moeder noch lezende noch schrijvende kunnende, wordt XX aangegeven door XX etc. etc.

Op zich interessant ware het niet dat een ander aspect meer opvalt. Heette mijn opa nog Ter Brake, zijn vader heette Ter Braake en daar weer de vader van heette Ter Braak.

De doopbewijzen moet je zien en interpreteren want een van die verschrijvingen is ontstaan doordat de "e" achter Ter Braake eigenlijk een krul van de "k" is.

Medio 1700 loop ik muurvast, een aanknopingspunt is een tak uit Almelo een ander aanwijzing zou een relatie vanuit Duitsland zijn.

Ik hoop dit in de nabije toekomst weer op te pakken.

Siebels

De moeder van mijn vader heet Maria Siebels, haar vader komt uit Wierden en zijn vader komt uit Duitsland. Ook hier weer een verrassend element. Een broer van Maria is verhuisd en heeft een hotel gerund in Arnhem – alles was te achterhalen.

Een andere broer is tijdens WOII naar Nordhorn verhuisd, heeft daar een fietswinkel opgericht en toen dacht ik: "ik ga alle bestaande Siebels aanschrijven,"kiek'n wat wordt.

De lieden van de fietsenzaak waren uiterst onvriendelijk en van de anderen heb ik zegge en schrijve 1 antwoord gehad; het bleek een advocaat te zijn en geen familie van...

Bij navraag bleek de door mij gezochte Siebels lid te zijn geweest van de Waffen SS, doodgezwegen door de familie en dat doodzwijgen duurt voort!

Ook hier geldt dat ik een keer naar Elten en/of Emmerich moet gaan.

En dan mijn moeders kant, Ter Heyne, dit is een grote anekdote. Ik was ogenschijnlijk niet de 1^e die zich hiermee bezig hield en gingen verhalen rond die ik u niet wil onthouden.

Mijn moeder was er stellig van overtuigd dat ze van Franse afkomst was (met de hugenoten mee terwijl ze van oudsher katholiek waren). Op zich prima want die landverhuizers hadden een “kar met goud”, en zouden zich gevestigd hebben in een plaats die later naar hen vernoemd is: “Heino”.

Klinkt plausibel maar de mythe houdt geen stand. Vanuit mijn werk kom ik in contact met een aantal vertegenwoordigers van de Gemeente Heino en om een lang verhaal kort te houden: geen raakvlakken geen oorsprong van deze familie. Hier stond wel een boerderij met de naam “Ter heine”: en dat betekende een boerderij bij de omheining – van een klooster!

Mede via mijn neef Gerard ter Heyne wordt het onderzoek voortgezet en als we het kunnen bewijzen dan zou de oorsprong liggen in de 13^e eeuw en heeft deze familie zich genesteld aan de Heinebeek te Albergen, Tubbergen. Met de rest zal ik u niet vermoeien en ik rond af met een opmerkelijke anekdote.

Mijn opa werd Peul'n Bets genoemd, overigens een verschrijving van historici uit Tubbergen want zijn echte bijnaam is Peulken Bets, waarom?

Zijn vader was smid bij de familie Peulken in Geesteren – deze familie weigert om nog maar iets te vertellen over deze relatie, jammer.

Omdat de financiële positie van de Ter Heynes niet rooskleurig was ging mijn opa al op jonge leeftijd bij de familie Peulken werken als “stronrijder” en weet u hoe dat aan het eind van de 19^e eeuw genoemd werd? “he rid met 'n kar vol goald” ofwel Hij rijdt met een kar vol goud. Bij navraag bleek dat stront in die tijd goud waard was.

Genealogie is om deze reden al uiterst interessant en ik vind het jammer dat ik de moed niet kan opbrengen om verder te gaan. En dan heb ik het nog niet eens gehad over de voorouders van mijn echtgenote; zij is van Hensen en Schouwink.

Van de Schouwinks zijn er honderden in Twente met name rond Enschede. Bij de Hensens zijn we doodgelopen in Zutphen alwaar een van de voorouders diende in het leger van Alva, nee niet die uit Spanje! Er bestaan en verschillende aanknopingspunten – Rotterdam, Roermond, Groningen – dus toch uit Scandinavië? – terwijl de naam ook op verschillende schrijfwijzen door de geschiedenis fietst, Hensen, Henssen, Henzen, Hensnes.....

Nee geen familie van de kledingzaak, of stiekem toch?

Henri ter Brake

hterbrake@yahoo.com

DE FINANCIËLE MANAGERS

**Persoonlijk maatwerk
volgens de financiële managers**

HYPOTHEEK & FINANCIËRINGEN VERZEKERINGEN RELATIE ADVIES

Reygerhóftehoek 68
7546 KC Enschede
info@definancielemanagers.nl
www.definancielemanagers.nl

Telefoon 053 4782053
Mobiel 0653960460

De Odyssee van Johannes Damink

Inleiding

In het beroemde epos van Homerus, de Odyssee, wordt verhaald hoe Odysseus, afkomstig van het eiland Ithaca, bij Troje heeft gevochten en na lange omzwervingen weer thuis is gekomen en daar het geluk heeft gevonden. Dit verhaal past bij de gebeurtenissen die Johannes Damink heeft beleefd tijdens de Napoleontische oorlogen van 1811 tot 1814.

Deze Damink werd op 1 december 1789 geboren in Berghuizen als zoon van Herm Damink en Hermine Evertman. Bij de keuring op 11 augustus 1811 bleek hij 1 meter 80 lang te zijn, uitzonderlijk in die tijd want de gemiddelde lengte bedroeg 1 meter 63. Andere lichaamskenmerken waren: haar en wenkbrauwen blond; blauwe ogen; rond voorhoofd; neus, mond en kin waren normaal en het gezicht was rond. Hij werd goedgekeurd en ingedeeld als infanterist in het 124ste Regiment Infanterie van Linie. Op 16 oktober 1811 vertrok hij met de andere rekruten naar Abbeville de standplaats van het regiment. Het was het begin van een reis die bijna drie jaar zou duren en die gekenmerkt zou worden door zijn deelname aan een groot aantal veldslagen. Na de troonsafstand van Napoleon op april 1814 verleende de nieuwe Franse koning Lodewijk XVIII amnestie aan alle soldaten die behoorden tot nieuwe landen, zoals het Koninkrijk Nederland onder Willem I. Dat gold natuurlijk ook voor Johannes Damink. Hij keerde terug naar zijn geboorteplaats, huwde daar op 6 april 1816 met Maria Middelkamp en overleed op 15 november 1861 op bijna 72 jarige leeftijd in De Lutte.

In dit essay wordt eerst een overzicht gegeven van de reis van Johannes, vervolgens zijn wederwaardigheden bij het 124ste Regiment en later bij het 133ste Regiment en tenslotte zijn terugkomst.

De aanloop

Toen de Zeven Provinciën door Napoleon in 1810 werden geannexeerd werd het bestaande Bataafse leger geïntegreerd in het Franse leger. De bestaande bataljons kregen Franse namen. De zeven regimenten van linie¹, ter sterkte van twee bataljons van acht compagnieën werden vier regimenten van ongeveer 2400 man. Ze kregen de nummers 123, 124, 125 en 126.² Het 124ste Regiment werd in juli 1810 opgericht, de regimentstaaf was te Alkmaar, het depot waar ook de opleiding voor rekruten werd doorgevoerd lag bij Abbeville in Noord-Frankrijk. Behalve de infanterie bataljons beschikte het ook over een compagnie artillerie.³ Op 30 juni 1811 ontving een detachement van het regiment te Parijs het vaandel uit handen van Napoleon.⁴

Om het regiment de vereiste bezetting van 2400 officieren en manschappen te waarborgen waren er vele nieuwe rekruten nodig. Begin 1811 bepaalde Napoleon dat er van de borelingen van 1788 in totaal 3000 personen opgeroepen moesten worden; 2000 voor het leger en 1000 voor de marine. Drie maanden later werd hetzelfde aantal geëist van de

¹ De infanteristen van linie stonden in dat kader naast elkaar in tegenstelling tot de lichte infanterie die los van elkaar opereerden.

² F. H.A, Sabron ,*Geschiedenis van het 124ste Regiment Infanterie van Linie onder keizer Napoleon I* (Breda 1910) 6.

³ Ibidem, 9.

⁴ Ibidem 12-13.

jongelingen die in 1789 geboren waren. Afhankelijk van het inwonertal van de departementen en verder onderverdeeld naar arrondissementen en kantons werd bepaald hoeveel personen per kanton geleverd moesten worden. Deze aantallen werden dan verder afhankelijk van de behoefte aan de regimenten gealloceerd. Zo moest het departement Overijssel (in het Frans Departement des bouches de l'Issel geheten) in totaal 90 soldaten van het geboortejaar 1788 leveren aan het 124ste Regiment en zelfs 114 van het geboortejaar 1789.⁵ Bij die laatsten was ook Johannes Damink. Hij had de pech dat hij bij de loting het zeer lage nummer vier had getrokken.⁶ Rond oktober begaf hij zich vanuit Berghuizen met militaire paard en wagen op weg naar Zwolle en daarna via Abbeville Europa in.⁷

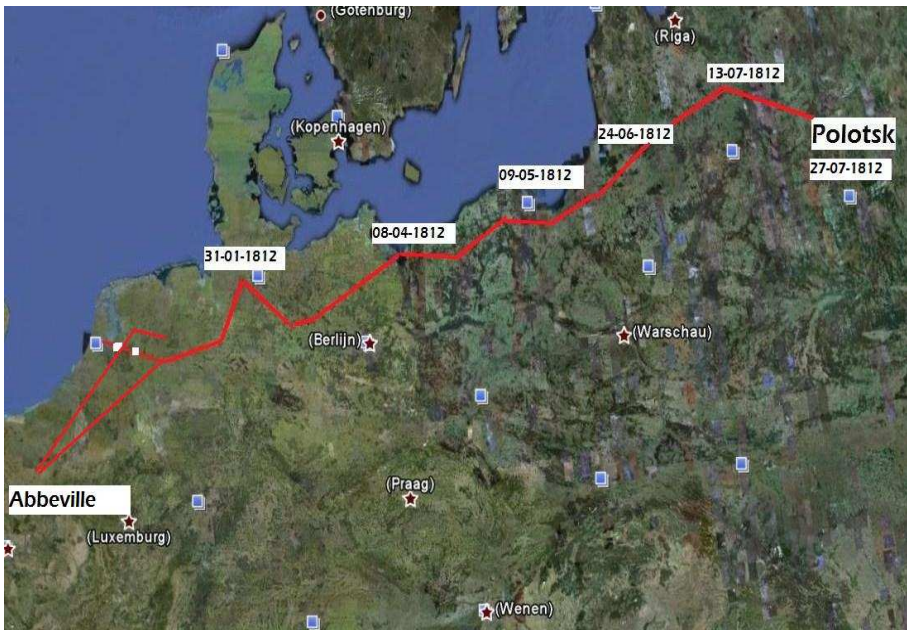
⁵ RAO Inventarisnummer 20.1. Plaatsingslijst van de archieven van de Prefect van het Departement van de Monden van de IJssel, 1811-1813, alsmede van de Raad van de Préfecture, 1811-1813. No 7280.

⁶ Hoe hoger het getrokken nummer, hoe minder kans op rekrutering.

⁷ In het stamboek van het 124ste Regiment kreeg Johannes het nummer 3441. Vincennes: 21 YC 872 124ème régiment d'infanterie de ligne (15 janvier 1811 – 11 decembre 1812) 3441.

Naar het front met het 124ste Regiment

De reis die Johannes maakte naar het front (Kaart 1: De tocht van het 124ste Bataljon naar het front) is op twee manieren te construeren, namelijk door de verslaggeving van auteurs als Sabron en anders tragischerwijze door de meldingen van het overlijden van de manschappen in hospitalen. Dat laatste gebeurde al in het traject dat de rekruten moesten afleggen tussen hun geboorteplaats en Abbeville, het depot waar ze hun opleiding kregen. Twee rekruten uit De Lutte van de lichter 1788 stierven al spoedig in een hospitaal. Als eerste Gerardus Kershuis in Olde Bessink in Olde Olthuis op 23 oktober 1811 en als tweede Johannes Hendrikus Middelkamp. Hij bezwijkt op 30 november 1811 aan koorts in een hospitaal in Den Haag. Ook met de lichter van 1789 is het al direct mis.

Kaart 1: De tocht van het 124ste Bataljon naar het front

Zo meldt majoor Speelman op 30-12-1811 aan het rekruteringskapitein Zwolle:” dat de sterkte vanuit Overijssel 114 man moet zijn, edoch Schiltkamp ligt in het ziekenhuis; Engbert Scholten hoort er niet en 3 rekruten zijn reeds gedeserteerd.”⁸ De berichtgeving in die dagen loopt traag; later blijkt dat Johannes Henricus Schiltkamp, geboortig uit Losser, al op 11 november 1811 is overleden in een hospitaal te Breda. Dat trieste feit wordt door Speelman pas op 16 januari 1812 aan Zwolle doorgegeven. Ook in Abbeville overlijden rekruten zoals Hendrikus Johannes Morshuis uit Zenderen op 17 december 1811. De hoofdmacht van het 124ste Bataljon vertrekt op 8 augustus 1811 uit Alkmaar. Na inkwartiering in Utrecht wordt het regiment op 7 oktober 1811 op de Maliebaan geïnspecteerd door Napoleon. Via Nijmegen, Coesfeld, Münster en Hannover komt het op 31 januari 1812 aan in Lüneburg bij Hamburg. Hier krijgt het aanvulling door de komst van de rekruten uit Abbeville. Het bataljon is nu op de gewenste sterkte van 2400 man. De rekruten die vanuit Abbeville via België, Venlo en Münster in Lüneburg waren aangekomen betreurden al enkele doden. Zo stierf Antonius Stoelen uit Zenderen op 15 januari 1812 in Münster en overleed Gerardus Johannes Wijlens uit Haaksbergen op 1 maart in Lüneburg zelf.⁹ Het regiment verlaat op 17 februari Lüneburg en komt via Maagdenburg (vertrek 12 maart), Stettin (vertrek 28 april), via de omgeving van Dantzig (vertrek 9 juni) op 23 juni aan in Kowno, dat gelegen is aan de rivier de Njemen, de grensrivier met Rusland. Onderweg zijn er wederom slachtoffers te betreuren, zoals Hendrikus Hobbelink uit het kanton Oldenzaal op 3 april in Maagdeburg.¹⁰ De volgende dag op 24 juni 1812 begon de oorlog en moest het regiment de rivier de Njemen oversteken.

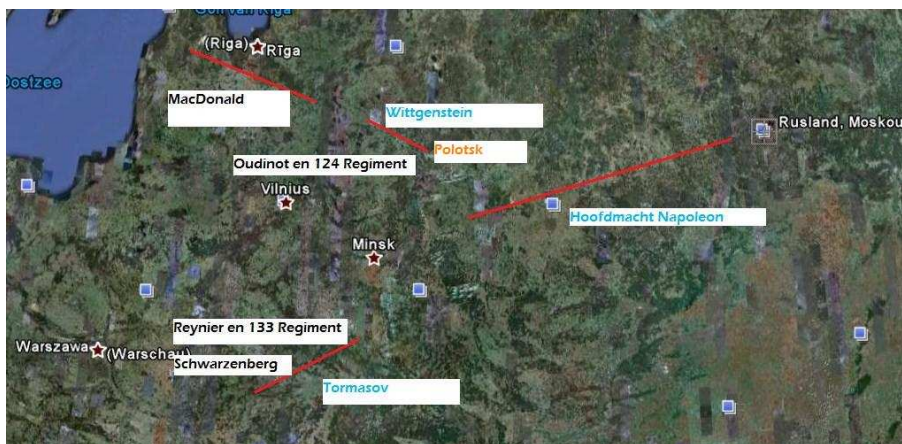
⁸ RAO Inventarisnummer 20.1. No 7253.

⁹ Het Extract Mortuaire vermeldt ook het overlijden van Jean Canon reggeler uit Oldenzaal op 25-02-1812 in Lüneburg vanwege ‘peripneumic nerveux’. Wie deze Reggeler kan zijn is nog onduidelijk.

¹⁰ Wordt eveneens vermeld in het Extract Mortuaire edoch geboorteplaats nog onbekend.

De oorlog verricht door het 124ste Regiment.

Vanuit het perspectief van het 124ste Regiment is de confrontatie met de Russische generaal Wittgenstein allesoverheersend. Om door te kunnen stoten naar Moskou had Napoleon (kaart 2: De oorlogssituatie tweede helft 1812 perspectief 124ste Bataljon) twee legerkorpsen die zijn linkerflank (Macdonald met Pruisische hulptroepen) als zijn rechterflank (De Oostenrijkse bondgenoten met Schwarzenberg als aanvoerder en de Franse generaal Reynier als waakhond) moesten dekken. Om zowel de weg naar St. Petersburg vrij te maken als ook om een extra dekking te hebben beval hij maarschalk Oudinot die het 2de legerkorps (38000 man sterk) aanvoerde om Wittgenstein te verslaan. Het 24ste Regiment ressorteerde onder deze maarschalk. Na de Njemen overgestoken te zijn kwam het op 26 juni al tot een eerste treffen bij Wilkomir. Wittgenstein verloor daar 500 man maar ook het 2de korps inclusief het 24ste Regiment noteerde enige verliezen. Op 18 juli was Dunaburg in zicht gelegen aan de Duna een rivier die bij Riga in de Oostzee uitkomt. Na enige aarzeling besloot Oudinot de sterke vesting niet aan te vallen maar Wittgenstein te achtervolgen richting Polotsk.¹¹

¹¹ Sabron, *124 Regiment*, 34-37.

Kaart 2: De oorlogssituatie tweede helft 1812 perspectief 124ste Bataljon

Bij aankomst in deze plaats zou de omvang van het legerkorps geslonken zijn tot 28.000 man. De stad werd zonder tegenstand ingenomen. Rondom de stad braken rond 1 augustus heftige gevechten los, wat resulteerde in enorme verliezen aan beide zijden. De sterkte van het legerkorps zou op 14 augustus gekrompen zijn tot 11000 man.¹² Op 18 augustus werd het eerste en tweede bataljon van het 124ste direct buiten Polotsk aangevallen door een overmacht van Russische troepen. Van de 27 officieren en 600 minderen resteerden nog 90 officieren en minderen. Toch won de generaal St. Cyr de strijd (Maarschalk Oudinot was enkele dagen daarvoor gewond geraakt). De Russen verloren ruim 3000 man en 14 stukken geschut en 1200 man werden krijgsgevangenen gemaakt.¹³ Op de revue van 26 augustus bleek dat het 124ste Regiment nog beschikte over 700 officieren en minderen. Hierbij waren inbegrepen 200 nieuwe manschappen die voornamelijk uit Friesland waren gerekruteerd. Van de Twentenaren zullen de nodigen zijn omgekomen maar het stamboek (in het Frans: matricule) is niet specifiek. Het geeft meestal aan 'deserte in 1813'.¹⁴ Vermeldt wordt overigens dat Hendrikus Leferink uit Delden op 20 augustus door de Russen bij Polotsk werd gevangengenomen.¹⁵ Verder werd aangegeven dat Johannes Damink op een gegeven ogenblik is gedeserteerd. Uit een brief valt op te maken dat hij op 24 augustus 1812 bij Polotsk de vlucht heeft genomen en vrijwillig is teruggekeerd op 30 augustus 1812.¹⁶ Het regiment zelf raakte in Rusland nog betrokken bij drie grote gevechten en wel tijdens de ontruiming

¹² Ibidem, 43-47.

¹³ Ibidem, 53-54.

¹⁴ Het zijn ruim 40 personen uit het Arrondissement Almelo. Uit het kanton Oldenzaal de remplaçants Antonius Kok Oldenzaal en Gerardus Johannes Schophuis uit Rossum; Bernard Beltjan uit Deurningen; Henri Olde Derking Polhuis en Albert Kemper uit Lemselo; Gerardus Johannes Aarninkhof en Stefan Rensen uit Oldenzaal Vincennes: 21 YC 872 *124ème régiment d'infanterie de ligne* (15 janvier 1811 – 11 decembre 1812).

¹⁵ Vincennes: 21 YC 872 *124ème régiment d'infanterie de ligne* (15 janvier 1811 – 11 decembre 1812) 3155.

¹⁶ Brief van Willem Steven van der Gronden secretaris generaal van het departement Overijssel op 28 juli 1813.

van Polotsk op 18 en 19 oktober, de slag bij Czasnicky op 31 oktober en de strijd bij de Berezina.¹⁷

Het is niet verwonderlijk dat er maar enkelen van het regiment zijn overgebleven. We laten één van de overlevenden aan het woord en wel majoor d'Auzon de Boisminart:

*Den 27sten November de Berezina op drie uren afstands noordelijk van Borisow genaderd, gelukte het d'Auzon in de verschrikkelijkste verwarring en gedrang over eene der aldaar geslagene bruggen met levensgevaar die rivier over te komen. Van daar werd de vlucht onder de moeilijkste en neteligste omstandigheden voortgezet; aanvankelijk in de richting van Minsk. Op dezen marsch trof hij de overblijfselen van zijn regiment aan, ter sterkte van slechts 20 officieren en 80 onderofficieren en soldaten, welke laatsten echter op dien terugtocht, door de herhaalde vijandelijke aanvallen der Russen nog verminderden tot 18 man, zijnde dit het rampzalig overschot van drie sterke veld-bataljons van het 124ste Regiment, sterk 2400 hoofden.*¹⁸

De overgebleven verlieten op 12 december Rusland weer bij Kowno, kwamen op 25 januari bij Kustrin, in totaal 60 personen waaronder drie vrouwen en bereikten de 'bewoonde' wereld bij Stettin. Er waren nog Twentse rekruten bij; Gerard Peese uit Enschede stierf op 4 december 1813 in een hospitaal in Stettin en Johannes Bruning uit Delden op 31 januari in Kustrin. Maar wat was er met onze Johannes gebeurd? Hij maakte de bovengenoemde 3 veldslagen niet meer mee want hij was op 13 oktober overgeplaatst naar het 133ste Regiment van Linie. Dat Regiment heette voor 1812 nog het tweede Regiment de la Mediterranee, een regiment dat destijds voornamelijk bestond uit dienstweigeraars

Terug met het 133ste Regiment

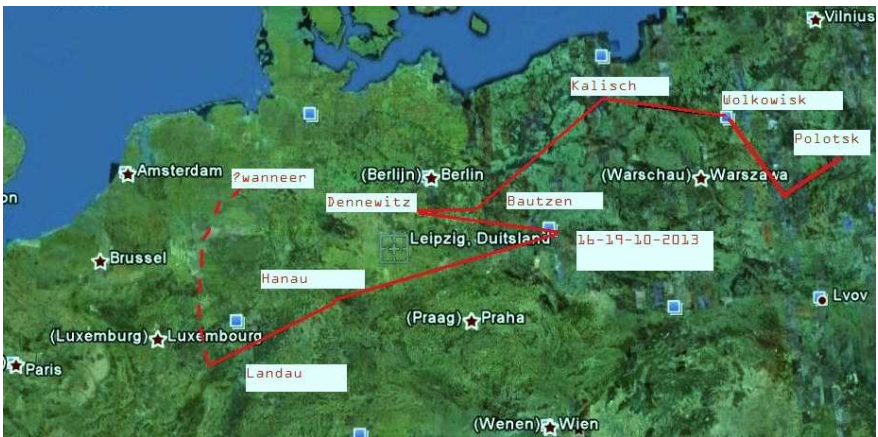
Het 133ste Regiment, waar naast Damink ook Johannes Spengelink uit Tweekelo zijn opwachting had gemaakt, ressorteerde onder het zevende legerkorps van generaal Reynier die zoals gezegd met de Oostenrijkers onder Schwarzenberg de rechterflank van de Grande Armee

¹⁷ Sabron, *124 Regiment*, 34-37.63.

¹⁸ De Militaire Spectator, *Levensschets van den oud-luitenant-kolonel Willem Pieter d'Auzon de Boisminart*, 1870, 366.

moesten dekken. Gedurende de gehele campagne waren deze troepen praktisch niet in actie geweest mede doordat de Oostenrijkers en hun Russische opponenten niet zo geïnteresseerd waren om elkaar te bestrijden. Nu Napoleon zelf op 20 oktober uit Moskou terugtrok was het belangrijk dat Reynier met de Oostenrijkers de terugtocht zouden dekken door onder andere de stad Minsk te bezetten. Zij slaagden daarin niet. Wel versloegen ze de Russen op 15 en 16 november bij Wolkowisk. Het zevende legerkorps was zoals gezegd nog fit en werd in de loop van 1813 ingezet bij een groot aantal veldslagen (Kaart 3: De veldtochten van het 133ste Regiment van Linie).

Kaart 3: De veldtochten van het 133ste Regiment van Linie

Zo nam het deel aan de gevechten bij Kalisch (13-02-1813); Bautzen (20-05-1813), Dennewitz (06-09-1813), de volkerenslag bij Leipzig (16-10-1813); Hanau (30-10-1813) en de verdediging van de vestingstad Landau (voorjaar 1814). Na de troonsafstand van Napoleon op 11 april 1814 verleende de nieuwe koning Lodewijk XVIII asiel aan alle buitenlandse troepen. Johannes Damink kon beginnen aan zijn terugreis naar Berghuizen.

13de Regiment 15 en 16 november 1912.
Slag bij Abkowitz.

Terugkomst

Wanneer Johannes is thuisgekomen is niet bekend. Het is waarschijnlijk dat het na 18 juli 1814 is. Zijn naam komt niet voor in de samenstelling van de 8 compagnieën van het 14^e bataljon Landstorm Oldenzaal. Hier komt verrassenderwijs wel een andere rekrut van het 124ste Regiment van Linie voor, namelijk Stefan Kolenaar als korporaal van de 5de Compagnie.¹⁹ Het blijkt dat hij in het 123ste Regiment van Linie is terechtgekomen en wel als remplaçant van Johannes Nicolaas Kuipers uit Hasselt.²⁰

Bij zijn thuiskomst kon Johannes veel vertellen ook over zeer trieste zaken als het overlijden van Johannes Hendrikus Middelkamp. Wellicht is dat een eerste aanzet geweest voor het huwelijk met de zus van de overledene, Maria. Het echtpaar kreeg vier kinderen: Janna, Gerardus, Euphemia en Hermannus.²¹ Dit soort gebeurtenissen kwamen vaker voor bij militairen die levend uit de strijd gekomen, melding maakten van overleden mede soldaten.

Een maand na het bovengenoemde huwelijk trouwde op 4 mei 1816 de vierentwintjarige Jan Hendrik Bevelborg in Losser met Aleida ter Glane. Deze Bevelborg was een weerspannige net als Gerard ter Glane de broer van Aleida. Toen ze zich aangemeld hadden kregen ze samen een harde militaire opleiding in Wesel en werden samen naar Hamburg gestuurd om de stad te verdedigen.

De Odyssee van Johannes Damink is ongelofelijk, een enorme inspanning en vele gevaarlijke omstandigheden. Daar kan "Mans Kapbaarg, 'n grootsten leugenbuul van 't Tukkerlaand" de stripfiguur uit het bekende boek van Gerard Vloedveld niet aan tippen.

¹⁹ RAO Inventarisnr: 25 Inventaris van de archieven van het provinciaal bestuur van Overijssel 1813-1920/1948. No 19377.

²⁰ Vincennes: 21 YC 866 123ème régiment d'infanterie de ligne (24 avril 1811 – 11 25 août 1812) 4570.

²¹ Met dank aan Hein Damink voor de informatie.

xxx

TG nummer 2 – 2010

De volgende TG verschijnt eind juni.

Mocht u kopij willen aanleveren, dan is de sluitingstermijn hiervoor 10 mei 2010.

U kunt uw bijdrage mailen naar twentegenea@gmail.com .
Eventuele foto's graag separaat meesturen als jpg bestand.

Doopsgezinden en Twente

Dit is een geschreven versie van de lezing die op 9 januari 2010 gegeven werd voor de afdeling Twente van de NVG.

Doopsgezinden zijn uitermate belangrijk voor Twente geweest. De mensen die de textielindustrie gestart en opgebouwd hebben zijn voor het grootste deel doopsgezinden. Bekende namen zijn: van Lochem, van Heek, Blijdenstein, Bussemaker, ten Cate, Hulshoff en vele anderen.

Van waar komt mijn interesse in de doperse geschiedenis. Dat is eenvoudig: drie van mijn vier grootouders zijn dopers. Aan vaderszijde "streng" aan moederszijde "rekkelijk". De grootouders aan vaderszijde traden uit en werden socialist.

Maar de gebeurtenis die aanleiding is om er eens écht in te duiken ging zo:

In 2008 liggen we verwaaid in Greetsiel een havenplaatsje in Oost Friesland in Duitsland. Het slechte weer zal nog even aanblijven dus gaan we naar binnen naar Norden, een plaatsje dat ik in mijn genealogisch onderzoek tegengekomen ben. Dus misschien is het wel aardig om daar even te kijken. Een prachtig mooi stadsplein met een goed ingericht museum over de lokale geschiedenis met prominent aanwezig de doperse familie Doornkate-Koolman, theehandelaren, jeneverstokers en vervoerders. Ook maar even naar de doperse kerk gezocht. Dat blijkt een prachtig mooi gebouw aan het stadsplein te zijn.

Ik voel aan de deur, die is open, we bellen ook nog even aan... er verschijnt een mevrouw en ik vraag ten overvloede: "is dit de doopsgezinde kerk?"

"Ja," zegt ze.

Zeg ik: "we komen uit Nederland,"

zegt zij met enige stemverheffing: "wij hebben niéts met Münster te doen."

"Pardon?"

"Ja, wij hebben niets met Münster te doen!"

Ooohh... u bedoelt Münster 1534/1535?"

Ja, dat wordt bedoeld.

Dan word je natuurlijk pas echt nieuwsgierig als gebeurtenissen van ~500 jaar terug zo voor op de tong liggen dat je houding tegenover deze gebeurtenis in de tweede zin tijdens de begroeting van een vreemdeling uitgesproken wordt.

Via mijn genealogisch onderzoek ben ik er achtergekomen dat de naamgevende doperse beweging in Zwitserland ontstaan is. Ik noem met opzet naamgevende beweging omdat er ten noorden van de Alpen veel groeperingen waren die twijfel hadden bij de kinderdoop en andere rituelen van de roomse kerk en daar hun acties op namen.

Vanaf het allereerste begin van de doperse geschiedenis zijn er vier gegevens aanwezig:

1. de Oerdoper bestaat niet

De wederdopers vormen een religieuze stroming die van meet af aan interne meningsverschillen en conflicten kent. Er is in die zin geen eenduidige oorspronkelijke leer.

2 de Doperse Oerscène bestaat wel.

Deze vindt plaats in Zürich, Zwitserland:

In de archieven van de Hutterieten staat dat het eerste crisisgesprek met Ulrich Zwingli²² plaatsvindt op 17 januari 1525, na het tweede crisisgesprek, op 21 januari 1525 komen Felix Mantz, Konrad Grebel, Jörg Blaurock e.a. bijeen in het huis van de moeder van Felix Mantz:

"die Angst begann und auf sie kam" und "dass ihre Herzen bedrängt wurden". Nach einem Gebet trat Jörg Blaurock vor Konrad Grebel hin und bat diesen, ihn zu taufen. Grebel kam dieser Bitte sofort nach. Danach taufte Blaurock auf deren Bitten hin auch die anderen Mitglieder des Kreises.

Deze geschiedenis geeft aan dat los van iedere hiërarchie, zowel de kerkhiërarchie als de hiërarchie van de stadsraad, er mensen opstaan die een religieuze autoriteit op zich nemen.

²² Ulrich Zwingli is een kerkhervormer uit Zürich die onafhankelijk van Luther drastische hervormingen in zijn kerk in Zürich doorvoert.

De vraag is wat daar zó bedreigend aan dat de overheid in 1525 het nodig vind dit met de dood te bestraffen. De meeste wederdopers van het eerste uur zijn na enkele jaren dood, sommigen door ziekte, de meesten door terechtstelling.

3 Bedoeling van de Wederdopers

De toenmalige doperse gemeenschap heeft de bedoeling het heil van de gelovigen zeker te stellen door ze voor te bereiden op het Duizendjarige Rijk dat binnenkort zal komen. In de praktijk blijkt het middel dat ze gebruiken een martelaren religie te zijn.

4 Het Oog van de Ander.

Veel berichtgeving over dopersen is door mensen gedaan, in Münster was dat bijvoorbeeld Kersenbroick, die aantoonbaar hun geschiedschrijving veelvuldig niet uit feiten maar uit fantasieën en vooroordelen laten bestaat.

De wederzijdse volwassenen doop die plaats vindt in Zürich maakt indruk op de omgeving. De machthebbers, de stadsbesturen en hogere overheden, reageren met verboden en de doodstraf. Het gaat dus echt ergens om.

De vraag is natuurlijk hoe kan het dat deze streng veroordeelde stroming dan toch zo snel groeit en zich uitbreidt over grote delen van Midden- en Noord West Europa?

Verwonderlijk is ook dat een beweging die zo veel agressie oproept (martelingen, doodstraf) zichzelf overwegend ziet als een beweging die geweldloosheid nastreeft. De heer Ries in de 17^e eeuw neemt geweldloosheid zelfs op in zijn definitie van de doopsgezinde.

De volgende vraag is hoe komt een Zwitserse en Zuid-Duitse beweging terecht in Noord-Duitsland, Friesland, Holland, Vlaanderen en Overijssel? Zodat op een gegeven moment Münster uitverkoren wordt om de plaats te zijn waar het Nieuwe Jeruzalem, het begin van het Duizendjarige Rijk op aarde, gevestigd zal worden. Met voor Nederland nog de bijzonderheid dat meerdere prominente acteurs in deze gebeurtenissen Hollanders, Friezen, Groningers waren en af toe komt iemand uit het Overijssel langs.

Als deze vragen te beantwoorden zijn kan ook de vraag beantwoord worden of de mevrouw in Norden gelijk heeft met haar uitspraak dat de doopsgezinden in Norden met de bezetting van Münster in 1534/35 niets te doen hebben.

Werkwijze

Hoe schrijf ik hierover:

Het gaat om religie en ik ben geen theoloog, ik ben ook geen historicus, maar ik ben wel iemand die de laatste dertig jaar de werkelijkheidservaring van personen in relatie met de conflicten en problemen in de persoonlijke en collectieve sfeer waar een mens in leeft bestudeerd heeft. Dat beïnvloedt sterk mijn omgang met deze materie.

Zodra je je verdiept in de ontwikkeling van de wederdopers wordt het duidelijk dat het een zeer complexe materie is die zowel over de seculiere en sacrale organisatie van je aardse bestaan gaat als over de metafysische werkelijkheid die voorkomt als religieuze-, spirituele- en andere buitenpersoonlijke ervaringen.

Om deze complexiteit te hanteren gebruik ik twee samenhangende themalijnen en een spanningsveld.

De themalijnen zijn:

Bestaanslegitimatie – dit is gebonden aan hiërarchie.

Heilszekerheid – dit is gebonden aan innerlijke ervaringswaarde.

1. Bestaanslegitimatie

Om op aarde te leven heeft de mens legitimatie nodig om ruimte in te nemen en erkenning en respect te verkrijgen van zijn medeburgers en organisaties. Deze bestaansrechtvaardiging wordt tegenwoordig verkregen door ingeschreven te zijn in een staat, dus staatsburger te zijn, waardoor je op aanvraag je identiteit kunt tonen. Zonder je legitimatie aan te kunnen tonen blijken de universele rechten van de mens niet of nauwelijks op je van toepassing te zijn.

Rond 1500, de begintijd van de reformatie, verkrijgen de meeste mensen hun legitimatie door lijfeigene of poorter (burger) te zijn.

Dat geeft je een plaats in de wereld, het geeft de mogelijkheid rechtmatig aan eten te komen, recht op een plek om te leven en het geeft je ook vele verplichtingen.

2. Heilszekerheid

Zoals de meeste genealogen ontdekt zullen hebben is het leven enkele eeuwen terug geen zekere zaak en kun je er niet op vertrouwen dat de personen uit je directe omgeving blijven leven. Onze huidige oplossing om ons "heil" in de horizontale tussenmenselijke relatie te willen vinden en niet in de verticale metafysische relatie, bijvoorbeeld in de al dan niet hiërarchisch gereguleerde relatie met God, is rond 1500 geen optie. Zeker in de tijd van de grote epidemieën uit de late Middeleeuwen, naast de 'gewone' dodelijke infectieziektes, het risicovolle gebeuren voor moeder en kind van het geboorteprocés, de veelvuldige aanwezigheid van oorlogen en de regelmatig optredende honger en armoede maken dat de sterfelijkheid van de persoon levensgroot aanwezig is. Het religieus beleven was sterk doordrongen van het vinden van heilszekerheid.

Deze twee themalijnen hangen samen:

Als bestaan(legitimatie) bedreigd wordt noem je dat geweld.

Als uitzicht op heilszekerheid weggenomen wordt is het bestaan zinloos.

Deze twee lijnen worden verbonden door:

De angst en vrees voor geweld motiveert het verlangen naar... de hoop op... en het geloof in... heilszekerheid.

Vooruitlopend op nadere informatie kun je zeggen dat de wederdopers in de overtuiging leefden dat enkel te geloven in God legitimatie geeft om op aarde te leven. Dit bleek geen goede methode om je heil op aarde zeker te stellen.

Het Spanningsveld

Hoe is deze problematiek te benaderen zo dat het ook zin maakt?

Dat zal ik doen aan de hand van het spanningsveld:
“Werkelijkheidservaring – Tekst”.

Dat wil zeggen de werkelijkheidservaring-van-de-persoon in relatie met het tekstlichaam, het discours, dat leidend is in de (sub)cultuur waarin de persoon leeft.

Samenvatting:

Om meer inzicht te verkrijgen in het ontstaan en ontwikkeling van het doperse geloof is het nuttig een beter begrip te krijgen van de volgende thema's:

1. Wat is er veranderd zodat het goede gebruik van de roomse kerk om intern kritiek te uiten en deze intern op te lossen, in 1517 niet intern wordt opgelost maar leidt tot een nieuwe christelijke kerk, de gereformeerde of protestantse kerk.

2. wat is er gebeurd vóór 1525 dat enkelingen religieuze autoriteit naar zich toe durven te trekken en in praktisch handelen om te zetten, door direct contact met God aan te nemen en elkaar daarin te bevestigen. Een praktijk die ook nu de overheid zorgen baart zoals in de omgang met de Islam²³ blijkt.

3. wat kan het begrijpelijker of voorstelbaarder maken dat in het begin van de beweging de martelaarsdood door de wederdopers aangenomen en gepraktiseerd wordt.

en

4. kan de aard van de doop, zoals de wederdopers dit voorstaan, ons iets leren om dit geheel te begrijpen?

[wordt vervolgd]

Gebruikte bronnen:

Goertz, Die Täufer; Geschichte und Deutung; München 1988

Meihuizen, H.W.; Van Mantz tot Menno; Amsterdam 1975

Roth, John D. and Stayer, James M.; A Companion to Anabaptism and Spiritualism, 1521-1700; Leiden 2007

Stroink, L.A.; Stad en Land van Twente; Enschede 1974

© enschede 2010, otto huizinga email otto@wxs.nl

²³ De Islam is een religie zonder centraal georganiseerde overkoepelende instituten en is afhankelijk van de tussenpersoonlijke religieuze bevestiging. De Nederlandse overheid doet dan ook zijn uiterste best om een overkoepelende islamitische organisatie op te laten richten om op institutioneel niveau een gesprekspartner te hebben.

De Verfh-al-Hengelo

*Als kleur in uw leven
echt belangrijk is !!!*

Binnenhavenstraat 54
7553 GJ Hengelo
te. 074-2435805
www.deverfh-al.nl

**Op onze scherpe prijzen geven we 10 procent
extra korting voor NGV-leden.**

XXX

EUVERMAN TEMMINK
PARTNERS
ALTIJD IN DE BUURT.

**& Begeleiding en advisering bij aankoop en verhuur
& Begeleiding en advisering bij huur en verhuur
& Taxaties
& Planvisie
& Bedrijfsonroerend goed
& Nieuwbouw
& Hypotheken
& Vastgoedbeheer**

Bisschopstraat 18
7571 CZ Oldenzaal
Tel. 0541 – 522022
www.etpmakelaars.nl

Nieuwe leden stellen zich voor: **Bas de Roo**

Mijn roots liggen, van mijn vaders zijde in Bruinisse (Zeeland dus) en van mijn moeders kant in Dordrecht. Maar ik heb daar weinig contacten. De voorouders van mijn vrouw komen hoofdzakelijk uit Enter en Goor en ik woon sinds 1963 in Twente. Vandaar dus mijn belangstelling voor de afdeling Twente van de NGV.

In 1984 kreeg mijn vrouw de genealogie van haar familie van vaders kant, de familie De Wilde. Het was een flink pak kopieën, waarin we lazen dat haar voorvader, toen nog Koenderink geheten, in Enter woonde en op 30 september 1655 getrouwd was met Gertien Willemsen Swiers (Nijland). We vonden het belangwekkend en bewaarden het. Enkele jaren later kreeg ik de genealogie van de familie Zoeter uit Bruinisse en omgeving. Zoeter was de achternaam van mijn vaders moeder. We zagen dat Jan Soeter en Maertie Tack op 26 mei 1629 trouwden, en we besloten dat we dit pak ook maar goed moesten bewaren.

En zo ging het door. Af en bracht iemand ons wat gegevens van voorouders onder het motto: Bas vindt dit vast wel interessant.

In 2009 drukte een oud-oom van onze kleinkinderen een kwartierstaat van hen af met onze gegevens erin verwerkt. Toen bleek dat de familie van mijn moeder, De Waard, niet vertegenwoordigd was. Ik maakte uit mijn hoofd wat aantekeningen en trok naar het archief in Dordrecht. Daar trof ik een medewerker die mij fantastisch de weg wees en het boekje *Stamboomonderzoek voor beginners* van Rob van Drie aanpreef. Na drie bezoeken vond ik de familie De Waard tot omstreeks 1785 en toen zat ik in de klauwen van de hobby die genealogie heet.

En nu verder? Misschien ga ik nog eens proberen of ik de weg kan vinden in de boeken van Beresteyn. Eens kijken of er ook andere mensen hebben rondgeneusd in de families. Ik sta weer een beetje stil maar probeer wel een beetje eromheen te lezen.

Ik tracht mij een beeld te vormen van de leefomstandigheden zo rond 1811. De beroepen van die mensen. Schatrijke intellectuelen ben ik nog niet tegengekomen. Wel een gezin met tien kinderen, waarvan er één ouder werd dan twaalf jaar. Mensen die vroeg overleden, maar ook mensen die zeer oud werden.

Laatst kwam ik een gezin Caarels tegen uit Amsterdam. Dan denk ik: "Wat bezielde die lui om van Amsterdam naar Goor te verhuizen?" Begrijp me goed: het is niet zo dat ik wat tegen Goor heb, integendeel, maar ik kan het me niet voorstellen.

Als er in onze tijd iemand naar Australië vertrekt, zit hij binnen een maand op Skype. Maar die mensen rond de Franse tijd verbraken alle banden en gingen naar een vreemd landschap met een bevolking die ze niet verstonden.

Misschien brengt het stamboomonderzoek mij in contact met mensen die mij dit kunnen uitleggen.

En dan moet ik ook eens op zoek naar de geduldige enthousiasteling die mij kan uitleggen welke software ik moet gaan gebruiken en waarom. Ik sla nu mijn gevonden materiaal op in PAF5, maar ik ben er niet echt gelukkig mee.

U ziet, de plannen zijn er, maar het heeft geen haast.

<p>Ambachtelijke lijstenmakerij met 1800 voorbeeld lijsten</p> <p>Fotogalerie KISTEMAKER Lijstenmakerij</p> <p>KUNST in de KLUIS</p> <p>Kerkstraat 6, 7571 EE Oldenzaal T. 0541-53 19 85/f. 0541-53 53 13</p> <p>Openingstijden: di, wo, do 12 - 18 uur / vr 12 - 21 uur / za 10 - 17 uur</p> <p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Marcel Kistemaker</p>	<p>Grote collectie oude landkaarten, gravures en foto's van Oldenzaal, Twente, Overijssel en Nederland.</p> <p>Steeds wisselende exposities</p> <p>Werk van Jan Schoenaker, Wiebe Bloemena, Ton Anconé,</p> <p>en fotografie van 12 regionale fotografen</p>
--	--

Even voorstellen

In de lente van 2009 werd mij door Chris Sieverink, toen nog secretaris van de afdeling, gevraagd of ik zijn werkzaamheden wilde overnemen. Na het inwinnen van informatie wat dit eigenlijk inhield en een gesprek met de interim-voorzitter Jan Oude Munnink, heb ik me daartoe bereid verklaard.

Voor de meesten van u zal ik echter een onbekende zijn, vandaar dit stukje.

Ik ben getrouwd en heb drie volwassen zonen. Ben al sinds 1993 met de genealogie bezig nadat er een stukje in Dagblad Tubantia stond over mijn familienaam. Als u op de Nederlandse Familienamenbank zoekt, zult u zien dat er maar 29 dragers van deze naam zijn. Er is een Haagse en een Friese tak, met overigens dezelfde stamouder. Over deze laatste tak heb ik een verhaal geschreven dat in de familiekring gretig aftrek vond.

Vervolgens heb ik me, samen met mijn broer en moeder, verdiept in de gehele kwartierstaat. Dat leidde tot leuke ontdekkingen, zoals een hele tak die uit Twente stamde. Ik heb daarom tenslotte alle gereformeerde doop- en trouwboeken van Delden getranscribeerd.

Tenslotte moest natuurlijk de kwartierstaat van mijn man eraan geloven. Ik kleed mijn genealogie documenten aan met zoveel mogelijk secundaire gegevens. Zowel specifiek, bv. uit notariële archieven, als algemeen, bv. in welke sociaal-economische context vond deze gebeurtenis plaats.

Naast de genealogie heb ik nog meer hobby's. Zo fotografeer ik graag, boetseer figuren en ben als scheidsrechter actief bij atletiekwedstrijden.

Dat maakt allemaal nog geen goede secretaris. Ik heb vele jaren het wedstrijdsecretariaat gerund voor grote atletiekwedstrijden, zoals de FBK-Games. Ben een aantal jaren afdelingssecretaris geweest van een politieke partij in mijn woonplaats en heb een opleiding gevolgd en gewerkt in de automatiseringsbranche waardoor computers voor mij geen geheimen meer hebben.

Marieken Scholten-Sijses

Verslag van de Afdelingsledenvergadering van de NGV afdeling Twente gehouden op zaterdag 12 december 2009 in de Stephanshof te Borne.

1. Opening vergadering

Om 14:00 uur opent de vice-voorzitter, de heer Oude Munnink, de afdelingsledenvergadering en heet de (25) aanwezigen hartelijk welkom. De agenda wordt niet gewijzigd.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

Er is bericht van verhindering van mw. Tjeerdsma en te Winkel, dhr. Magdelyns en de fam. Olthuis.

De vice-voorzitter geeft toelichting over het opheffen van de afdeling IJssellanden per 1 januari 2010 en het gevolg hiervan voor de afdeling Twente. Het gaat vooral om het toewijzen van de leden uit deze afdeling naar ander afdelingen binnen de NGV.

De afdeling Twente stelt zich op het standpunt dat leden allereerst zelf kiezen. Degenen die geen voorkeur opgeven worden dan alsnog op postcode overgeheveld naar de diverse omliggende afdelingen. Zo verhuizen de leden uit Deventer, Zwolle en Nunspeet naar de afdeling Apeldoorn. Twente krijgt, volgens postcode, de leden uit de plaatsen Bathmen [10], Dalfsen [6], Raalte [12], Heino [5] en Olst, Wijhe [10], in totaal 43 leden, erbij

Binnen de NGV is de groei eruit en er staan meer afdelingen op omvallen door gebrek aan bestuursleden.

3. Bestuurszaken.

Tussentijds is Chris Sieverink als secretaris afgetreden. Hij wordt door Anton Hilgerink bedankt voor het vele werk dat hij gedurende 9 jaren voor de afdeling naast het secretariaatswerk heeft gedaan. Zo organiseerde hij o.a. de bijeenkomsten, zocht de sprekers hiervoor uit, deed het PR-werk en was mede-organisator van de Twentse Voorouderdag.

Het bestuur stelt Marieken Scholten-Sijses als kandidaat voor het overnemen van zijn functie voor. Zij loopt tot de algemene vergadering in april mee om zich te oriënteren en te kijken of de functie haar bevalt o.a. wat betreft tijdsinvestering. De

taken die Chris buiten het secretariaatswerk verrichtte worden door het bestuur herverdeeld.

4. Het 25-jarig jubileum, een nabeschouwing.

- De Twentse voorouderdag (TVD) was een goed succes. Er waren circa 500 bezoekers. Ook over twee jaar mogen we de TVD weer in de bibliotheek in Hengelo organiseren. Helaas moet door een gedwongen veranderde werkwijze van de bibliotheek het GIT wèl uit de bibliotheek vertrekken.
- Er zijn veel inschrijvers voor het jubileumboek, waardoor de prijs ervan omlaag kan.
- Aan de tentoonstelling van het Stadsmuseum Almelo "Sweet memories" hebben veel leden bijgedragen.

5. Verslag van de Afdelingsledenvergadering van 11 april 2009.

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

6. Financiële cijfers 2009.

De penningmeester geeft via een Powerpointpresentatie uitleg over de cijfers tot december van het lopende jaar. De uitgaven houden zich redelijk binnen de begroting. De inkomsten komen vnl. van de landelijke NGV en zijn afhankelijk van de uitgaven tot € 5000,- gedekt. Er blijft een redelijke reserve over.

7. Agendapunten van de Algemene Vergadering NGV van 28 november 2009.

Namens de afdeling zijn Jan Oude Munnink en Ton Boswerger naar deze vergadering geweest. De atmosfeer werd door Jan Oude Munnink als onprettig ervaren. De voornaamste punten waren:

- De wijze van opheffen van de afdeling Computer Genealogie door het hoofdbestuur. Dit zou niet reglementair zijn verlopen.
- Denktank over de toekomst van de NGV. Kritiekpunten zijn het verenigingsgebouw in Weesp en de hoge kosten voor Gens Nostra. De denktank heeft aan alle afdelingen zijn verslag gestuurd. Dit is erg vaag en

wordt eerst binnen het afdelingsbestuur besproken. Het bestuur komt daarna met een concreet voorstel.

- Voorstel tot contributieverhoging in 2011 met € 4,-.
- Het bestuur wordt door Ton Boswerger opgeroepen om een format te maken op basis van het vervolg (evaluatie) Denktank volgens een waarderingssysteem, bijvoorbeeld door het geven van cijfers. Jan Oude Munnink zegt dit toe.

7a. Genealogisch Informatiecentrum Twente (GIT)

Ook al viel het niet onder de AV, toch kwam het GIT hier ter sprake.

De toekomst van het GIT is onzeker. Reden om er, ondanks tegenvallende bezoekersaantallen, mee door te gaan zijn: enthousiasme vrijwilligers en het aanwezige materiaal. Onder andere veel bidprentjes en de stambomen. Het is bovendien een manier om de afdeling te promoten.

Het GIT kan niet in de bibliotheek in Hengelo blijven. Dit heeft vooral te maken met een veranderde opzet binnen de bibliotheken. Er zijn verschillende opties voor een andere standplaats waarmee het bestuur zorgvuldig omgaat voordat ze met een voorstel komt. Een andere aanvullende mogelijkheid is het digitaliseren van de bidprentjes en andere bestanden en op de website van de afdeling op internet plaatsen.

8. Rondvraag

Er waren geen vragen.

9. Sluiting vergadering

Tegen 15:00 uur sluit de vice-voorzitter de vergadering en zal na een korte pauze de lezing door Jan Willem Berns over “Bestuur in Twente: kerspelen, richteramten en gemeenten.” worden gegeven.

Uitnodiging Afdelingsledenvergadering 2010/1

Hierbij nodigen wij u uit voor de jaarlijkse afdelingsledenvergadering. Deze zal gehouden worden op **zaterdag 10 april 2010 om 14:00** uur in de Stephans Hof te Borne, ingang Grotestraat 207. Voorstellen ter behandeling in deze vergadering kunnen tot uiterlijk 1 april 2010 ingediend worden bij de secretaris [a.i.] van de afdeling.

Agenda Afdelingsledenvergadering

1. Opening en vaststelling agenda.
2. Ingekomen stukken en mededelingen.
3. Verslag van de Afdelingsledenvergadering van 12 december 2009 (*zie TG-1*)
4. Jaarverslag 2009 (*zie TG-1*).
5. Financieel verslag 2009 (*ligt ter inzage*).
6. Verslag van de kascontrolecommissie 2009.
7. Budget 2010 (*ligt ter inzage*).
8. Bestuursverkiezing.

Jan Oude Munnink stelt zich kandidaat als voorzitter

De secretaris Ch. Sieverink is tussentijds afgetreden. Het bestuur stelt voor Marieken Scholten-Sijes in zijn plaats te benoemen.

Tussentijds aftredend is bestuurslid Anton Hilgerink en niet herkiesbaar.

Kandidatenvoor de functie van voorzitter, secretaris en gewoon bestuurslid kunnen schriftelijk bij de secretaris worden aangemeld tot één week voor de vergadering. De kandidatuur moet door 5 leden van de afdeling Twente worden ondertekend.

9. Verkiezing afgevaardigde en plv. afgevaardigde.
Het bestuur stelt voor de heer J. Oude Munnink als afgevaardigde en de heer A.H. Boswerger als plaatsvervangendafgevaardigde te benoemen.

10. Benoeming kascontrolecommissie.
Zittende leden zijn de heren Jan Lukkien en Ben Harink. Reserve is mevrouw Coby Gerridzen.
Aftredend is de heer Lukkien.
11. Activiteitenplan 2010-2011 (*ligt ter inzage*).
12. GIT stand van zaken.
13. Rondvraag
14. Sluiting.

Marieken Scholten-Sijes
Secretaris [a.i.]

HOFLAND
OPTIEK

Nummer één in oogzorg en mode.

**MET HOFLAND
WEER OP SCHERP**

DENEKAMP • EIBERGEN • ENSCHEDE • LOSSER
OLDENZAAL • HAAKSBERGEN • BORNE

Contactlensspecialisten a.n.v.c.
Optometristen o.v.n.

www.hoflandoptiek.nl

JAARVERSLAG 2009 NGV afdeling Twente

Ledenbestand NGV Twente

<i>datum</i>	<i>Leden</i>	<i>Bijkomende leden</i>	<i>Abonnees</i>
01-01-2009	413	43	54
01-01-2010	468	40	

Samenstelling bestuur

In de voorjaarsvergadering van 11 april was de vice-voorzitter Jan oude Munnink aftredend en herkiesbaar. Hij werd door de vergadering herbenoemd als bestuurslid en tevens als vice-voorzitter. Het bestuur stelde Johan Leushuis voor als bestuurslid. De vergadering ging hiermee akkoord.

Het bestuur bestond daarna uit: J.G.H. Oude Munnink (vice-vz), Ch. Sieverink (secr), B.G.J. Schothuis (pm), A.F.M. Hilgerink en J.J. Leushuis.

Chris Sieverink is in september als secretaris afgetreden. Marieken Scholten-Sijses draait sinds november 2009 als secretaris mee in het bestuur om in april 2010 mogelijk te worden benoemd

Bestuurszaken

Het bestuur heeft in 2009 zeven keer vergaderd. Hiervan was een extra vergadering i.v.m. het functioneren van het bestuur inzake vergaderstructuur en -cultuur.

Diverse onderwerpen zijn besproken o.a.: locatie bijeenkomsten, verdeling bestuurstaken, vernieuwing website, locatie GIT, jubileum, vorming genealogisch advies platform, bestuursdocument, investeringen afdeling, werving (bestuurs)leden en vrijwilligers, effecten opheffing afdeling IJssellanden,

Afdelingsledenvergaderingen

Op 11 april 2009 is de voorjaarsvergadering gehouden; vaste punten zijn: bestuursverkiezing, jaarverslag, financiën, verslag en benoeming leden kascontrolecommissie, benoeming afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde en het activiteitenplan 2009-2010.

De vice-voorzitter werd gekozen als afgevaardigde naar de Algemene Vergadering, de heer A.H. Boswerger weer als plaatsvervangend afgevaardigde.

De najaarsvergadering is gehouden op 12 december. Daarin zijn besproken: bestuurszaken, nabeschoouwing 25-jarig jubileum en de financiële cijfers over 2009. Daarnaast werd de begroting 2010 voorgelegd aan en goedgekeurd door de vergadering. De belangrijkste punten in de Algemene Vergadering van 28 november zijn door de afgevaardigden toegelicht.

Bijeenkomsten 2009

Datum	Naam spreker	Onderwerp lezing	Aantal bezoekers
12 dec.	Jan Willem Berns	ALV, Bestuur in Twente	25
8 nov.		8 ^e TVD	Ca. 500
10 okt.	Wil Schackmann	Twente en koloniën	45
12 sept.	Hennie Kok	De lotgevallen van dienstplichtigen onder Napoleon uit het Arrondissement Almelo	40
9 mei	Hennie Scholten	Afscheiding en emigratie Amerikagangers	43
11 apr.	Jos Schmit	ALV, Kadastrale Atlassen van Overijssel	26
14 mrt.	Riet Strijker	Kleren maken de man / vrouw, ook bij onze voorouders?	45
14 febr.	Van Kleinwee	NS archieven	54
10 jan.	Netelbeek & Limpers	Aldfaer	70

In februari hebben we afscheid genomen van Partycentrum Luttkhuis omdat deze niet aan onze wensen kon voldoen. Na bestudering van diverse alternatieven is gekozen voor de Stephans-Hof te Borne. Bereikbaarheid, zaalhuur en secundaire voorwaarden waren belangrijke overwegingen om voor deze locatie te kiezen.

Informatiecentrum GIT

Het GIT moet in 2010 de locatie in de bibliotheek van Hengelo verlaten. Er wordt zorgvuldig gezocht naar een ander onderkomen. Daarnaast blijkt de dinsdagavond nauwelijks bezocht te worden. In de toekomst willen we naar één dagdeel in de week waarop beginners in de genealogie wegwijs gemaakt kunnen worden.

Door het overlijden van Johan Kappert is het technisch beheer van de databank tijdelijk moeilijk verlopen.

Contactblad Twente Genealogisch (TG)

Er is onderzoek gedaan naar de gratis verspreiding van TG. Besproken werd het aantal pagina's, (prijzen) advertenties, nieuwe lay-out.

Website afdeling

De eigen website is eind 2009 overgezet naar de landelijke site van de NGV. Daarmee stopt Judith Hilgerink als webmaster en nemen Ben Leusrhuis (technisch) en Gerda Schepers (tekstueel) het werk over.

Contacten derden / promotie

De NGV Twente is aanwezig geweest op de volgende bijeenkomsten van Twentse en andere verenigingen:

- 7 maart Westfälische Genealogen Tag in Altenberge Dld.
- 5 september Vooroudermarkt in Hoogeveen
- 19 september Oost-Gelderse Contactdag in Groenlo
- 31 oktober Genealogische dag Hist. Ver. Hardenberg
- 8 november Twentse Voorouderdag in Hengelo
- expositie stadsmuseum Almelo

Cursussen

Op 4 maart is in de bibliotheek Hengelo een cursus oud-schrift met 17 deelnemers van start gegaan.

Jubileumboek 2009

Er is geprobeerd bij diverse organisaties subsidie voor het jubileumboek te krijgen. Helaas met erg weinig resultaat. Het aantal inschrijvers is goed.

Twentse Voorouderdag 2009

Deze dag kon ook nu circa 500 bezoekers verwelkomen. De meeste standhouders waren zeer tevreden. Een probleem deed zich voor met de aantrekkingskracht van de eerste verdieping. Deze dag in het najaar houden is een goed uitgangspunt. Er waren veel positieve opmerkingen.

Er is een evaluatie geweest van de TVD. De resultaten hiervan zullen door Anton Hilgerink in het draaiboek worden verwerkt.

Marieken Scholten-Sijjes, Secretaris [a.i.]

Onze producten:
 LCD/DLP projectoren
 Interactieve whiteborden
 Projectieschermen
 Multimedia producten
 Verzorging van uw complete installatie

Professioneel presenteren

Laat ook uw presentatieruimte door een van onze specialisten met de modernste technieken inrichten.

Hillen kantoorefficiency

Professioneel presenteren
 Twentepoort Oost 1
www.hillenkantoor.nl
 7600 RC Almelo
 0546-812139

Ook uw leverancier voor
 multimedia producten

Profiel invullen

De afdeling Twente van de NVG hecht er erg veel waarde aan om open en snel met onze leden kennis te kunnen uitwisselen. Twente Genealogisch komt vier maal per jaar uit en er zijn twee ledenvergaderingen in Borne. Daarnaast houden we voor de leden nog negen lezingen. Er zijn echter momenten waarop we graag uw mening over bepaalde belangrijke zaken willen weten. Ook zijn er tussendoor wel enkele wetenswaardigheden te melden. Op zulke momenten informeren wij u graag via het snelste medium dat we op dit moment hebben en dat is e-mail. Om iedereen te kunnen bereiken willen we daarom op deze plaats een oproep doen om uw persoonlijke profiel op de website van de NGV in te vullen. U moet uzelf daarvoor éénmalig op de website registreren. Door daarbij uw e-mail adres in te vullen, bent u voor ons ook bereikbaar via een e-mailbericht of nieuwsbrief. Er zijn helaas een tiental personen waarvan het e-mailadres verouderd is. Als het op u van toepassing is, zou u dan zo vriendelijk wilt zijn dit te verhelpen. Ook u bent dan weer bereikbaar.

Er zijn nog meer mogelijkheden bij de registratie, o.a.:

- U kunt zich opgeven voor nieuwsbrieven van de NGV en de bijkomende afdelingen waarvan u lid bent;
- Uw familiewapen plaatsen;
- Opgeven welke familienamen u (onder)zoekt, daarbij kunt u iedere naam in uw lijst laten monitoren;
- Uw gegevens bij de contactdienst opvragen;
- Uw genealogische gegevens op stamboom.ngv.nl beheren;
- Informatie geven over uw genealogische activiteiten, bijv. in welk gebied u uw onderzoek doet, voor welke families etc.

Zondag-openstelling in Historisch Centrum Overijssel

Heerlijk neuzen in het archief op de zondag?
 Vanaf februari kan het weer bij Historisch Centrum Overijssel.
 Eén keer per maand gaan de deuren open voor alle bezoekers die in zijn voor een historische middag.
 De openingsdagen van 12.00-17.00 uur in de komende 2 maand zijn:

- * 11 april 2010
- * 2 mei 2010

Abonnementen TG 2010

Abonnementhouders op Twente Genealogisch die geen lid zijn van de NGV en hun abonnementsgeld voor 2010 nog niet hebben betaald, worden vriendelijk verzocht graag zo spoedig mogelijk € 12,50 over te maken op girorekening 5582643 ten name van de NGV afdeling Twente te Almelo.

Ben Schothuis
 Penningmeester

E-mail redactie TG

Het e-mailadres twentegenea@gmail.com is uitsluitend bedoeld voor contacten met de redactie zoals het aanleveren van kopij.

Algemene vragen / opmerkingen kunt u beter richten aan het secretariaat (ngv.twente@sijses.nl) want anders loopt u de kans dat er geen reactie op uw mail komt en dat is nou ook weer niet de bedoeling.

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.
Bibliotheek en andere diensten: Papelaan 6, 1382 RM Weesp.
Geopend (alleen voor leden) donderdag en zaterdag van 10.00-16.00 uur.

Afdeling Twente. Opgericht 1984. De afdeling omvat de volgende gemeenten:
Almelo, Avereest, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hardenberg, Hellendoorn,
Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Ommen, Rijssen-Holten, Tubbergen,
Twenterand en Wierden.

Afdelingswebsite: <http://twente.ngv.nl>

Bestuur van de afdeling:

- Voorzitter : vacature
- Interim-voorzitter, coördinator jubileumboek en afgevaardigde Algemene ledenvergadering NGV.
J.G.H. oude Munnink (Jan), Koppelboerweg 2, 7587 NV De Lutte, 0541-511774
e-mail: koppelboer@hetnet.nl
- Secretaris, ledenadministratie, contact gastsprekers.
Marieken Scholten-Sijjes. e-mail: ngv.twente@sijjes.nl
- Penningmeester, 2e secretaris, cursussen.
B.G.J. Schothuis (Ben), Het Loo 39, 7608 DM Almelo, 0546-862675
e-mail: penningmeester@twente.ngv.nl (functioneel) bgjschothuis@home.nl (privé)
- Lid, genealogisch correspondent
A.F.M. Hilgerink (Anton), Reygershøfthoek 68, 7546 KC Enschede, 053-4765253
e-mail: hilgerink3@home.nl
- Lid, coördinator Genealogisch Informatiecentrum Twente (GTI)
J. (Johan) Leushuis, Woolderweg 65, 7622 JR Borne.
074-2667229 e-mail: jleushuis@hetnet.nl
- Plaatsvervangend Afgevaardigde Algemene Ledenvergadering NGV
A.H. Boswerger (Ton), Spanker 42, 1231 TD Loosdrecht, 035-5823923

Redactie Twente Genealogisch (TG)

Titia Tjeerdsma, Georges Schafraad, Hennie Kok, Otto Huizinga, Leon van Schie en Hans Berkhout.

Kopij TG: de redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen voor TG in te korten, aan te passen of te weigeren. Redactieadres: Twente Genealogisch, Haydnstraat 58, 7582 EX Losser. E-mail: twentegenea@gmail.com

Genealogisch Informatiecentrum Twente (GIT):

Bibliotheek: Beursstraat 34, 7551 EE Hengelo, 074-2452587.

Openingstijden: dinsdag 18.00-20.00 uur, vrijdag 13.30-17.00 uur

Bezorging en adreswijziging

Voor informatie over bezorging kunt u contact opnemen met de redactie van Twente Genealogisch. Adreswijzigingen, opgave nieuwe leden en opzeggingen uitsluitend naar de NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.

Dit mededelingenblad wordt gratis toegezonden aan de leden van de NGV - afdeling Twente en aan de NGV-leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan.

Abonnementen op dit blad kunnen worden aangegaan door overmaking van 12,50 euro uitsluitend op girorekening 5582643 t.n.v. penningmeester NGV te Almelo.

Het in dit contactblad gepubliceerde mag slechts worden overgenomen met toestemming van de schrijver en vermelding van de bron Twente Genealogisch ISSN 138-0787.

Omslag: mevr. G. Beltman – de Groot

Kwartaalblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling Twente, 26^e jaargang 2010 nr. 2

Inhoud

Even bijpraten	blz. 42
Oproep	blz. 44
Geschiedenis familie Wegter	blz. 45
Evaluatie enquête Denktank	blz. 46
Een gedenkwaardige inwoner van Ootmarsum	blz. 52
Spil en Spoel	blz. 66
Naastenliefde	blz. 70
Ansichtkaart	blz. 71
Reactie op "Sinds jaar en dag"	blz. 72
Even voorstellen	blz. 74
Andere opzet van rubriek "Leden stellen zich voor"	blz. 75
Meisje met je mooie bruine ogen en je ravenzwarte haar	blz. 77
Profielen	blz. 78

Even bijpraten

Door: Jan Oude Munnink, voorzitter

Het afgelopen jaar was een jubileumjaar. We hebben zo de gewoonte om jubilea om de zoveel jaar te houden. Maar de tussenperiodes zijn steeds verschillend. Bij huwelijken loopt het meestal van 12,5 naar 25 naar 40, 50 en 60. Verenigingen vieren meestal om de vijf jaar of 10 jaar. Of er in die meestal met festiviteiten gepaard gaande festiviteiten enige logica te ontdekken valt is te betwijfelen. Maar optimisten zeggen dat als er iets te vieren valt, dan moet je het doen. Of zijn dat eigenlijk meer pessimisten, omdat ze denken dat of het leven niet meer zolang zal duren of dat de vereniging of het bedrijf ermee ophoudt. Maar ongetwijfeld is het goed om af en toe een feest te houden en erg strakke regels om iets te mogen vieren kunnen ook benauwen.

Voor mij persoonlijk is het even uitblazen na het jubileumboek en de dvd. Je bent blij dat het uit is. Maar een maandje later begint er toch weer iets te kriebelen. Wat zouden we over 5 jaar kunnen doen? Wie zouden er mee willen werken? Ideeën zijn welkom.

Het GIT heeft intussen na een verhuizing die goed verlopen is haar plek gevonden in het Stadsarchief Enschede. Hopelijk werkt de koppeling van twee archieven bij elkaar positief voor beiden. Het zal zeker wel even wennen zijn. Op de website kunt u o.a. zien welke boeken er in het bezit zijn.

De samenwerking met de bibliotheek Hengelo is altijd in een goede sfeer verlopen. Dat werd nog eens onderstreept door Peter Bonekamp tijdens het afscheid met de GIT-medewerkers. Zo kan de Twentse Voorouderdag blijven rekenen op de ondersteuning door de bibliotheek en we kunnen gebruik blijven maken van hun gebouw. De GIT-medewerkers kregen een abonnement op de bibliotheek aangeboden. En er werd bij het afscheid getrakteerd op koffie en gebak. Namens de directeur las Peter een brief voor van de directeur, mevrouw Marion

Mertens. Op de website van de bibliotheek werd de verhuizing naar het Stadsarchief Enschede inclusief openingstijden vermeldt. Een service die duidelijk maakt dat de verhoudingen goed zijn.

De toekomst van het GIT is echter niet alleen afhankelijk van de plaats van huisvesting. Natuurlijk is het zo dat als je aan een vorm van genealogie (gelukkig is het hoe niet aan regels gebonden!) wilt doen, je dat op alle momenten vanuit huis kunt doen en dat zal met de digitalisering van bronnen zeker niet minder worden. Van de medewerkers wordt dus van een afwachtende rol: de klanten komen immers wel, een actieve rol in de trant van: hoe benaderen we klanten en welk product hebben we in onze etalage. Wat bieden we meer en anders dan de wereld om ons heen. Dat is niet alleen van toepassing op het GIT: het geldt voor alle ondernemers. De initiatieven daartoe liggen bij de medewerkers, maar het bestuur is en blijft eindverantwoordelijk. Ook het GIT is binnen de afdeling een ondernemer!

Het bestuur wenst de medewerkers van het GIT succes bij deze ommezwaai in denken. Het blijkt dat niet alleen de landelijke organisatie maar ook onze afdeling de bakens zal moeten verzetten. De keuzes zullen ook voor ons niet altijd makkelijk zijn: wat kun je versterken, wat kun je afstoten en wat wil je behouden. Zo blijft ook de vraag: hoe houden we TG bij de tijd? De verandering van twee jaar geleden blijkt wel een redelijk succes te zijn, maar om een succes te kunnen vasthouden is er meer nodig. Ideeën zijn altijd welkom. Dus: meld ze bij de redactie!

De digitalisering van de aanwezige bidprentjes in het GIT is een eerste actie. Gelukkig hebben ook een aantal niet-medewerkers van het GIT zich bereid getoond om hier onder leiding van Ben Leushuis daar gestalte aan te geven. Een forse klus, maar veel handen maken licht werk.

De uitslag van de enquête over de toekomst van de NGV treft u in deze TG aan: u kunt hem naast uw waardering leggen en zien of uw mening overeenkomt met die van anderen. Het bestuur is blij met het grote aantal reacties. Gewoonlijk blijft bij dergelijke onderzoeken het antwoordpercentage steken rond de 10 %. We zijn u daar dus ook zeer erkentelijk voor. Leden die niet in de gelegenheid zijn om een afdelingsvergadering te bezoeken hebben nu ook hun mening kunnen geven en dat ook gedaan. Duidelijk is in elk geval dat de NGV en haar toekomst bij veel leden leeft.

Onze vernieuwde website krijgt vooral dankzij de inzet van Ben Leushuis en de ondersteuning door Gerda Schepers steeds meer gezicht.

Ook deze ontwikkeling zal in de komende periode veel energie vragen. Maar daar kunnen we best optimistisch over zijn. We kunnen nu na twee jaar vernieuwde TG op de website genealogische gegevens kwijt die samenhangen met artikelen in TG.

Binnen onze vereniging is er nog steeds meer goed dan fout. Een oude leermeester zei eens tegen me: "Prijs je zegeningen". Dat geldt ook voor de afdeling Twente van de NGV. Maar dat houdt niet in dat we kunnen gaan rusten!

Oproep aan alle leden

Misschien is het u nog niet opgevallen maar het blad TG zoals u dat voor u hebt wordt gevuld met bladzijden die steeds per 4 oplopen, dus 36, 40 of 44 bladzijden. De ene keer komen we met gemak op het maximale aantal van 44 bladzijden en de andere keer is het maar afwachten of het lukt om precies uit te komen op 36 of 40 bladzijden. Iets er tussen in kan eigenlijk niet want bij 38 bladzijden kopij zouden we 2 lege pagina's hebben. Om te voorkomen dat de redactie hiermee aan het puzzelen komt doen wij een oproep aan u om ons bijvoorbeeld een bidprentje te sturen met daarbij enige nadere toelichting. Misschien heeft u ook nog wel een foto van een bijzondere gelegenheid uit lang vervlogen tijden. Schroom niet en stuur die naar de redactie met een korte beschrijving over waar, wanneer en ter gelegenheid waarvan de foto gemaakt is. Als de ruimte er voor is, plaatsen we die graag.

Foto's en dergelijke svp uitsluitend als jpg bestand sturen. De bijbehorende tekst graag zonder verdere opmaak als gewoon Word document.

U kunt uw bijdrage mailen naar : twentegenea@gmail.com

De Verfh-al-Hengelo

*Als kleur in uw leven
echt belangrijk is !!!*

Binnenhavenstraat 54
7553 GJ Hengelo
te. 074-2435805
www.deverfh-al.nl

**Op onze scherpe prijzen geven we 10 procent
extra korting voor NGV-leden.**

x x x

Geschiedenis van de familie Wegter

Door Richard van Goethem werd ons een boek geschonken welk de geschiedenis van het geslacht Wegter behandelt. Het is een zeer lezenswaardig boek en bevat ook veel informatie over Bornse families. Het boek ligt ter inzage bij het GIT en is te koop bij de uitgever Richard van Goethem, via de de Heemkunde vereniging Bussemakershuis en bij de V V V in Borne.

Evaluatie enquête Denktank

Aan de leden is gevraagd op basis van een aantal stellingen een waardering over de NGV te geven. Hierbij konden ze aangeven of ze het met die stelling eens of oneens waren. Daar zijn zowel aan de negatieve als de positieve kant nog nuances aangebracht: helemaal mee eens en helemaal mee oneens. Bij de uitslag zijn de negatieve en positieve waarderingen verwerkt in de kolommen "oneens" en "eens". De uitkomsten zijn voorgelegd aan de leden die aanwezig waren op de voorjaarsledenvergadering van 10 april 2010. Zij hebben zich akkoord verklaard met het verzenden van de uitslag naar het hoofdbestuur en de secretarissen van de afdelingen van de NGV. Eveneens hebben ze aangegeven dat de uitslag in TG 2 van 2010 geplaatst kan worden.

De antwoorden zijn in procenten omgezet. Niet iedereen heeft alle vragen beantwoord.

De aantallen respondenten zijn als volgt:

Aantal	Mail	Post	Totaal
verzonden	277	191	468
ontvangen	46	73	119
percentage	16,6	38,2	25,4

Uitslag

1.	Gens Nostra	oneens	eens
1a	De inhoud van Gens Nostra spreekt mij aan	40%	60%
1b	De kosten van Gens Nostra, omgerekend circa € 17,- per jaar per lid, vind ik aanvaardbaar	24%	76%

1c	Ik vind nieuws uit afdelingsbladen interessant	20%	80%
1d	Ik vind de beschrijvingen van personen interessant	27%	73%
1e	Ik vind de rubriek nieuwe leden e.d. interessant	45%	55%
1f	Ik vind de rubriek met de foto van een voorouder boeiend	33%	67%
1g	Ik vind een kwartierstaat in het midden van het blad leuk	18%	82%
1h	Ik ben van mening dat Gens Nostra onderdelen van de tekst ook digitaal via de website kan aanleveren	33%	67%
1i	Ik vind dat Gens Nostra in zijn huidige vorm moet blijven	51%	49%
1j	Ik vind dat Gens Nostra moet blijven in afgeslankte vorm	61%	39%
1k	Ik waardeer Gens Nostra meer dan Twente Genealogisch	80%	20%
1l	Ik vind Gens Nostra gezichtsbepalend voor de NGV	33%	67%

2.	Verenigingscentrum in Weesp	oneens	eens
2a	Het centrum in Weesp vind ik onmisbaar	55%	45%
2b	Het centrum in Weesp moet meer digitaliseren voor leden	13%	87%
2c	Ik vind de toegankelijkheid van de gegevens in het verenigingscentrum in Weesp goed	46%	54%
2d	De investering in het verenigingscentrum in het centrum in Weesp (balanswaarde € 350.000) vind ik verantwoord	47%	53%
2e	De exploitatiekosten van het centrum in Weesp (€ 30.000 op jaarbasis) vind ik verantwoord	36%	64%
2f	De bronnen in het verenigingscentrum moeten meer digitaal ontsloten worden.	6%	94%

3.	Algemeen	oneens	eens
3a	Ik voel me meer verbonden met de landelijke organisatie, dan met de plaatselijke afdeling.	80%	20%
3b	Ik vind dat de landelijke NGV een toegevoegde waarde heeft	31%	69%
3c	Ik vind dat de NGV zich landelijk goed manifesteert	39%	61%
3d	Ik vind dat de verhouding in financieel opzicht tussen de afdeling Twente en de landelijke organisatie correct is	66%	34%
3e	Ik vind een verhoging van € 4, - van de contributie per 1-1-2011 aanvaardbaar	43%	57%
3f	Ik vind in financiële zin de verhouding tussen de afdelingen en de landelijke organisatie correct.	70%	30%
3g	Ik vind dat de afdeling Twente met een begroting van € 5.000 voldoende middelen heeft .	70%	30%
3h	Ik vind dat meer dan 50% van de binnenkomende middelen naar de afdeling moeten gaan	27%	73%
3i	Ik voel me meer verbonden met de afdeling Twente dan met de landelijke NGV	29%	71%
3j	Naar mijn mening vindt de NGV haar bestaansrecht in de afdelingen	27%	73%
3k	Ik vind dat de NGV een samenwerkingsverband moet aangaan met het CBG	8%	92%
3l	Mijn mening is dat de NGV het onderzoek naar bronnen aan anderen moet overlaten	61%	39%
3m	Ik vind dat de NGV een heldere keuze moet maken tussen wat er analoog <i>moet</i> en wat er digitaal <i>kan</i> gebeuren	8%	92%

Het hoofdbestuur heeft bij de opheffing van de afdeling IJssellanden de leden van deze afdeling op basis van postcode verdeeld over een aantal andere afdelingen. Naar de afdeling Twente zijn circa 50 leden overgegaan. Bij de volgende vragen werd aan de leden verzocht hun mening erover te geven.

4.	Vragen voor leden die per 1-1-2010 gekomen zijn uit IJssellanden.	oneens	eens
4a	Ik vind dat de verdeling van de afdeling IJssellanden op basis van postcodes door het hoofdbestuur een juiste keuze is	54%	46%
4b	Ik heb gekozen voor de afdeling Twente	23%	77%
4c	Ik heb me voorlopig laten indelen bij de afdeling Twente en maak nog een keuze	73%	27%

5.	Vragen voor leden van de afdeling Twente i.v.m. het opheffen van IJssellanden.	oneens	eens
5a	Ik vind dat de verdeling van IJssellanden op basis van postcodes (door het hoofdbestuur gemaakt) een juiste keuze is	37%	63%
5b	Ik vind dat het hoofdbest. aan de ledenverg. van de afd. Twente een mening had moeten vragen ivm de opdeling van IJssellanden	37%	63%
5c	Ik heet iedereen van IJssellanden die bewust voor de afdeling Twente gekozen heeft van harte welkom	4%	96%

Conclusies:

1. Gens Nostra

- Het blijkt dat GN op veel onderdelen in trek is en veel lezers zullen het dus waarschijnlijk niet willen missen. Toch zijn er wel wat kanttekeningen te plaatsen:
 - a. 40% van de invullers spreekt de inhoud van GN niet aan;

- b. 73 % van de invullers vindt dat er meer digitaal kan;
 - c. 51 % van de invullers vindt dat GN niet moet blijven in de huidige vorm;
 - d. 80 % van de invullers waardeert TG meer dan GN.
- Met andere woorden: er zijn wel verbeterpunten voor GN.

2. Het verenigingscentrum

De uitslag van dit onderdeel is op hoofdlijnen niet geruststellend:

- 59 % van de invullers kan blijkbaar wel zonder Weesp;
- 88 % van de invullers vindt dat er meer gedigitaliseerd moet worden voor leden;
- slechts 52 % vindt de investering in het centrum in Weesp verantwoord;
- 96 % van de invullers vindt dat Weesp meer digitaal moet ontsluiten

3. Algemeen

De beantwoording hier heeft veel variatie. In het algemeen zijn de invullers tevreden over de wijze waarop de landelijke NGV zich manifesteert, de toegevoegde waarde van de NGV. Een eventuele contributieverhoging scoort al minder (57% is voor)

Toch zijn er ook kritische antwoorden gegeven:

- leden voelen zich meer betrokken bij de afdeling dan bij de landelijke organisatie (81%);
- de financiële verhouding tussen afdeling en de landelijke NGV wordt niet als correct ervaren (66 % bij D , 70 % bij F, 70 % bij G en 73% bij H);
- invullers zijn van mening dat de afdeling hun meer bindt dan de landelijke organisatie (bij A 80 %,bij I 71 % en 73 % bij J);
- invullers vinden dat de NGV een samenwerkingsverband moeten aangaan met het CBG
- invullers zijn van mening dat de NGV een heldere keuze moet maken tussen analoog en digitaal.

4. Leden IJssellanden

Enige voorzichtigheid is hier noodzakelijk: er is een kleine groep respondenten.

Van de vijftig leden die zijn overgekomen uit IJssellanden hebben slechts zeven leden gereageerd.

Vier hebben bewust gekozen voor Twente. Drie kijken het nog even aan.

Dat is de reden dat ik hier geen voorlopige conclusies wil trekken.

5. Leden afdeling Twente

Hier is enigszins sprake van een spagaat:

- tweederde van de invullers vindt dat de verdeling op basis van postcodes juist is,
- tweederde is van mening dat de ledenvergadering door het hoofdbestuur om een mening gevraagd had moeten worden.

Positief is dat vrijwel alle invullers elk lid van IJssellanden , dat bewust gekozen heeft, van harte welkom heten.

Jan oude Munnink 17 maart 2010

Onze producten:
 LCD/DLP projectoren
 Interactieve whiteborden
 Projectieschermen
 Multimedia producten
 Verzorging van uw complete installatie

Professioneel presenteren

Laat ook uw presentatieruimte door een van onze specialisten met de modernste technieken inrichten.

Hillen kantoorefficiency

Professioneel presenteren
 Twentepoort Oost 1
 www.hillenkantoor.nl
 7609 RG Almelo
 0546-812139

Ook uw leverancier voor
 multimedia producten

Een gedenkwaardig inwoner van Ootmarsum.

Door: C.M.Ridderikhoff, Diemen.

Deze biografische schets is in de jaren 1960-1970 opgesteld door Jacobus Willem Ridderikhoff en door mij bijgewerkt in 2004. Hij handelt over een gedenkwaardig inwoner van Ootmarsum: Lubbert van Ridderinckhoff genaamd Sijmerinck (ca. 1566 - ca. 1640)

De oorsprong van de familie ligt waarschijnlijk in het graafschap Bentheim; vgl. G.J.ter Kuile, Oorkondeboek van Overijssel, Regesten 797-1350, deel IV (1325-1334), Zwolle 1967, p. 51-52, regest no 866: 15 april 1328, Johannes, graaf van Benthem, Mechteldis zijn echtgenote, Symon en Otto hun kinderen verklaren dat zij aan Johannes de Dyest, bisschop van Traectum (Utrecht), al hun rechten op de navolgende goederen hebben verkocht en overgedragen, o.a. een huis in Ane en het huis Rederinc in Larewolde (Laarwolde(Laerwold) in het graafschap Bentheim).

Aangenomen wordt dat het geslacht gegoed is geweest is de omgeving van Ommen en wel in de buurtschap Arrien. Er is daar een boerderij "De Ridderickhof (Ridderinkweg nr. 4), 2 kilometer ten oosten van Ommen nabij de N34< 1kilometer van de Vecht. De folder van de VVV Vechtdal Ommen, Kruisstraat 6, 7731 CR Ommen , info@vechtdalvvv.nl vertelt over Arrien: Reeds in 1553 werden er grote gedeelten woeste gronden gecultiveerd. Het Arrierveld is thans een van de vruchtbaarste gedeelten van de gemeente Ommen. De voornaamste erve in Arrien was vroeger de Ridderickhof. In 1549 en latere jaren was deze het bezit van de familie Sloet. In 2000 is de huidige boer ermee gestopt. Er zijn maar weinig boeren over in Arrien. De bijnaam van de bewoners van deze boerderij is nog steeds Ridderboer.

Wel zijn er in diverse archieven aanwijzingen te vinden waaruit valt op te maken dat het geslacht Van Ridderinckhoff betrekkingen heeft gehad met deze omgeving: Zwolle, Historisch Centrum Overijssel, Rechtelijk archief Ootmarsum nr. 46 (procesdossier), en Zwolle Historisch Centrum Overijssel, Archief Schuilenburg, Rekeningenboek van het kerspel Hellendoorn.

Inleiding

In dit artikel wordt aandacht geschonken aan het leven en werken van Lubbert van Ridderinckhoff, ook genaamd Sijmerink.

Doop-, trouw- en begraafboeken over de periode waarin hij leefde zijn niet aanwezig, zodat de gegevens van hem en zijn naaste familieleden uit andere stukken zijn samengesteld.

Zijn geboorte

Hij zal zijn geboren omstreeks 1566-1568. In een Interrogatorium van 14 december 1618 verklaart hij omstreeks 52 jaar oud te zijn, terwijl hij op 24 juli 1635(*1) verklaart omstreeks 67 jaren oud te zijn. De plaats waar hij is geboren, en gegevens omtrent zijn ouders zijn niet gevonden.

Zijn naaste familieleden

Uit diverse stukken kan worden opgemaakt dat de volgende personen broers en een zuster van hem kunnen zijn.

a) Johan van Ridderinckhoff.

In de jaren 1597 tot 1603 is hij Dienaar ende Ambtman van de Heeren Deken en Kapittel "der Kercke van Sinte Peters binnen Utrecht van haer goederen in Drenthe(*2). Uit een acte van begin der zeventiende eeuw blijkt dat hij gehuwd is met Judith Mus van Coevorden (*3). Op 8 Oktober 1607(*4) is hij getuige voor Lubbert bij het opmaken van huwelijksvoorwaarden in verband met het tweede huwelijk van Lubbert.

In 1608 is hij keurnoot van Meppel, hetgeen blijkt uit een acte van 18 juni 1608(*5).

In een acte van 30 juni 1614(*6) is hij getuige voor Lubbert bij de vaststelling wat de kinderen van Lubbert uit zijn eerste huwelijk toekomt. Hij wordt dan genoemd: "de oom der voorkinderen".

In een acte van 3 april 1629(*7) wordt hij genoemd: licentmeester te Meppel voor 's-Konings-zijde (Spaanse zijde)". Uit een procesacte van 15 juni 1635(*8) blijkt dat Johan inmiddels is overleden: Judith Mus wordt daarin genoemd de weduwe van Johan van Ridderinckhoff (Lubbert procedeert namelijk in verband met diens erfenis).

b) een broer Egbert

In een acte van 3 november 1620(*9) zegt Lubbert o.a. "Mein Broder Egbert binnen Utrecht".

Verdere gegevens over deze Egbert ontbreken.

c) een zuster

In de acte van 3 november 1620(*10) spreekt Lubbert over zijn 'salige suster'.

Het huwelijk van Lubbert van Ridderinckhoff met Elske Henrics Lubbert is gehuwd geweest met Elske Henrics. Haar volledige naam zal zijn Elske Henrics van Hellendoorn. In een acte van 30 juni 1614(*11) komt voor Allardt Hellendoorn, licentiaat in de rechten. Hij ondertekent deze acte te Deventer als momber voor de kinderen van zijn salige zusten Elskes(*12). Elske is in augustus 1606 na de geboorte van een zontje overleden, terwijl ook dat kind is overleden. Dit blijkt uit een acte van 27 januari 1607(*13).

Dit is de inventaris van goederen welke door Elske zijn nagelaten. Deze acte is opgemaakt op Zaterdag, "binnen Borculo in de behuisinge van Dirics Paesschens in de kucken".

Uit deze acte blijken de volgende bezittingen:

1. huis en hoff de Eekelboom gelegen te Hellendoorn.
2. halve cotterstee genaamd Veltmans te Hellendoorn.
3. een stuk land ongeveer 3 schepel met daarop een huis.
4. vier koeie met twee rorije veersen, elff schapen en elf korven met bijen.
5. de bruidskiste met diverse kledingstukken.
6. een silveren becker met seven zilveren lepels, een zilveren gordel, een silveren kleerhake met een zilveren Rijnald, een golderen rinck met een klein ringschen.
7. kleding en huisraad op de Schuilenburg.
8. een aantal schuldbekentenissen.

Verder blijkt uit deze acte dat er nog twee dochters waren, namelijk Jenneken en Maria.

a)Jenneken

Zij is 3 maal gehuwd geweest.

Eerste huwelijk met Claas Ludinck. Hierover is verder niets bekend.

Tweede huwelijk, op 20 maart 1624(*14) huwt zij met Jan Peters van Amersfoort wonende in de Polstraat te Deventer. In het register van huwelijk van Deventer staat vermeld: Jenneken Ridderinckhoff, weduwe van Claes Ludinck wonende in de Polstraat.

Derde Huwelijk, op 12 februari 1639(*15) huwt zij met Gerrit Israels, zoon van zaliger Israels Jansen.

b) Maria

Uit een acte opgemaakt op 9 maart 1635(*16) blijkt dat zij gehuwd is met Wolters Wilmes. Zij weigert echter tegen haar vader (Lubbert) te getuigen.

Het huwelijk van Lubbert van Ridderinckhoff met Machteld Berents ten Thijs

Op 8 oktober 1607(*17) sloot Lubbert van Ridderinckhoff een "Helixdedinghe" met Machteld Berents ten Thijs, weduwe van Mr. Herman Holste. Machteld was een dochter van Berents ten Thijs en Gertruid (Trude) Berents. Uithaar huwelijk met Mr. Herman Holste waren 5 kinderen geborgen, namelijk Gerrit, Hendrik, Jan, Anna en Ambosius.

Het was in die tijd gebruik dat voor het huwelijk in het bijzijn van bloedverwanten en vrienden een bijeenkomst werd gehouden waarbij werd overeengekomen welke verplichtingen de beide echtgenoten wederzijds op zich namen. In deze "Helixdedinghe" werd o.a. overeengekomen:

1. dat hun wederzijdse bezit gemeenschappelijk bezit zal worden.
2. dat de kinderen uit hun beider eerste huwelijk in bezit zullen komen van het hun toekomende erfdeel van hun overleden ouder.
3. dat eventuele kinderen uit hun tweede huwelijk gelijkelijk zullen erven met de kinderen uit hun eerste huwelijk.
4. dat de langstlevende echtgenoot mag blijven wonen in het huis aan de Steenpoorte binnen Ootmarsum. Dit was waarschijnlijk het huis waarin de weduwe Holste woonde.

De getuigen die deze acte ondertekenden waren: van de zijde van bruid, Gerrit van Duijschate (de derde echtgenoot van haar moeder); Rient van Beverfoorde (haar halfbroer, zoon van de tweede echtgenoot van haar moeder); Rotger van

Ringen (als vertegenwoordiger van Johan Berents, een broer van de bruid).

Van de zijde van de bruidegom, Johan Ridderinckhoff (zijn broer); Claes Hoffmans Scholten van Getelo (waarschijnlijk een goede vriend van Lubbert).

De gemeentesecretaris Gerardus Willmes tekent de acte namens de bruid, die de schrijfkunst niet machtig is(*18). Lubbert wordt in deze acte genoemd: Lubbert Simerink, genomt Ridderinckhoff, en hij ondertekent de acte met: Lubbert Ridderinckhoff anders Sijmerink. Niet is na te gaan waarom Lubbert afwisselend de naam Ridderinckhoff en Sijmerink heeft gebruikt.

Kort na 8 oktober 1607 zijn zij te Oldenzaal getrouwd. Dit blijkt uit een latere acte. Het sluiten van het huwelijk te Oldenzaal houdt vermoedelijk verband met het feit dat de priester te Ootmarsum geen huwelijken mocht sluiten, nadat de stad in handen was gevallen van het Staatse leger van Maurits van Oranje. Oldenzaal was sedert 1605 weer in handen van de Spanjaarden. Uit deze gegevens zou kunnen worden afgeleid dat zij beiden Rooms-Katholiek waren.

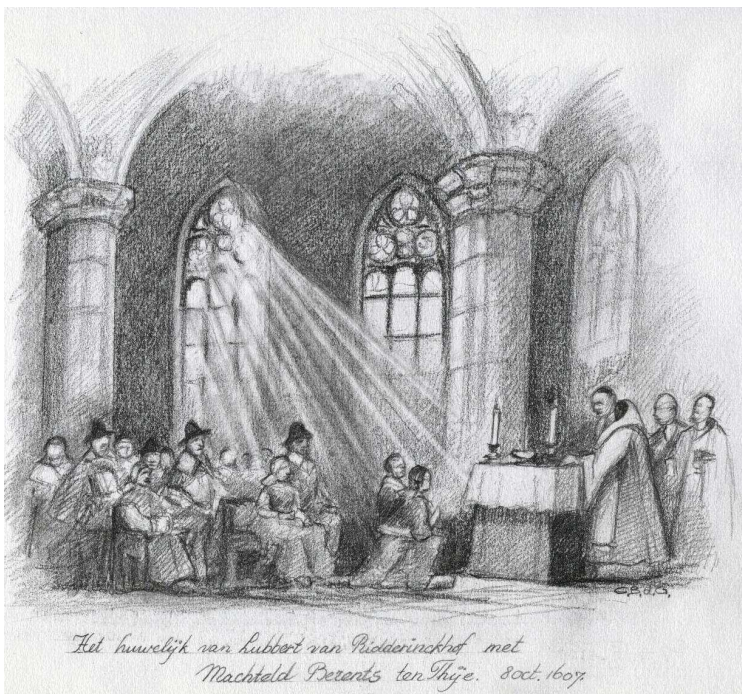
Door zijn huwelijk met Machteld zal Lubbert ook het burgerschap van Ootmarsum hebben verkregen. Op grond van de toen geldende bepalingen verkreeg iemand die met een burgeres van Ootmarsum huwde, daardoor het burgerschap van die stad. Op 24 juli 1635(*19) verklaart Lubbert in een "interrogatorium voer Burgermeesteren" dat hij op dat tijdstip "acht en twintig jaren borger te zijn geweest binnen Ootmarsum". Waarschijnlijk werden aldaar hun kinderen Herm en Elsken geboren.

De verstandhouding Lubbert en Machteld schijnt vrij spoedig te wensen te hebben overgelaten.

Op 2 april 1612(*20) verklaren de ouders van Machteld in hun, op die dag opgemaakt testament ten overstaan van de gemeentesecretaris: "zeer te vrezen dat Machteld oer kinder van denselven ittigen eheman nicht nae behoeren voorgestaan onder troulich gelevet en gemeint als zich solches genoegsam laat blijken". Om die reden kregen Lubbert en Machteld slechts een vierde van Machtelds's erfenis en werd drievierden vastgezet op de gezamenlijke kinderen.

De wrijving nam steeds toe, weshalve werd besloten in aanwezigheid van een aantal familieleden een “magescheid” op te stellen. Dit geschiedde op 30 juni 1614(*21). Hierin werd de juiste verdeling van de wederzijdse goederen geregeld. Zij beloofden hierin tevens: “voortaan geene tweespalt oneenichheid tegens elkander meer te zullen hebben, alles wat geschied was te zullen vergeven en hen fernersoich nae Christelichten ondingge ende beroeping, vredesaemlicht en eenichlich leven ende sich met malkander drage endehouden als Christeliche eheluiden oget unde geboert ende der kinderen tsamenliche profijt ende besten socke ende naetrachten”.

Aan zijde van Machteld traden als getuigen op: Rient van Beverfoorde, Rotger van Ringen en Johan Berents, terwijl als getuigen voor Lubbert opraden: Jan van Oelen en Jan Lubberts (deze laatste is waarschijnlijk zijn broer Jan).

Voorts werd deze acte ondertekend door de gemeentesecretaris, de "olde mester" Matthias Holste(n), zijnde de grootvader van de kinderen van Machteld uit haar vorig huwelijk. Ook de mobers van de beide kinderen uit het eerst huwelijk van Lubbert(Jenneken en Maria) tekenden op 1 oktober 1614(*22) te Deventer deze acte.

Ondanks de gedane beloften verbeterde de verstandhouding niet. Het gevolg hiervan was dat er gedurende een reeks van jaren over en weer werd geprocedeerd.

Toen de zonen van Machteld uit haar eerste huwelijk, Hendrik en Johan Holste, meerderjarig waren geworden, wensten zij uitkering van hun erfdeel van hun vader en grootmoeder Gertruid(Trude) Berents. Zij zagen klaarblijkelijk geen kans om het hen toekomende goedschiks van hun stiefvader, Lubber van Ridderinckhoff, te verkrijgen. Zij namen daarom hun toevlucht tot een proces. Dit proces ving aan op 27 november 1620(*23) toen Mr. Hendrik Holste zijn inleiding hield.

Lubbert leverde de op * oktober 1697 opgemaakte huwelijksvoorwaarden in en de inventaris van de nagelaten goederen van Herman Holste.

Het duurde zeer lang voordat deze kwestie zijn beslag kreeg. Vele schrifturen werden door beide partijen bij het Gerecht ingeleverd. Woord en wederwoord volgden elkaar op. De uitspraak werd gedaan op 4 maart 1623(*24).

Hoewel deze kwestie door het vonnis van 4 maart 1623 was geregeld, was de wederzijdse wrijving tussen de partijen niet geëindigd. Rient van Beverfoorde bleef zich verzetten tegen de uitspraak en bleef ook in gebreke het vastgestelde bedrag aan Lubbert van Ridderinckhoff te voldoen. Het gevolg hiervan was wederom een reeks van processen. Deze kwestie werd daarom voorgelegd aan een drietal rechtsgeleerden die een scheidsrechterlijke uitspraak moesten doen. Deze uitspraak werd gedaan in een sententie van 16 juni 1632(*25) en werd gevolgd door een vonnis van het bestuur van de gemeente Ootmarsum op 1 oktober 1633(*26).

Ook nadien werden er nog diverse processen gevoerd. Het duurde nog tot in het jaar 1635 voordat het geheel zijn beslag had verkregen. Nadien zijn geen stukken over deze kwestie meer gevonden in het Rechtelijke archief van Ootmarsum. Hieruit kan tevens worden opgemaakt dat Lubbert na 1635 moet zijn overleden.

Rentmeester ter Mollen (ter Molen)

Uit de volgende gegevens blijkt dat Lubbert van Ridderinckhoff rentmeester van het huis ter Mollen(*27) is geweest.

1. In een acte van 14 augustus 1604(*28) verkoopt Hendrik Schaep ten Dam, als Erfmarckenrechter van de Marke Hellendoorn een stuk land. Deze acte wordt mede ondertekend door Lubbert Ridderinckhoff, "Rentmeester ter Mollen".
2. In het boekwerk van A.E.R[ientjes], Oude Hellendoorn en omgeving, uitgegeven door de Overijselsche Courant- en Handelsdrukkerij te Zwolle in 1933, is op p.16 het volgende opgenomen: "Extracte des Hellendorensen Marckenboeks beginnend 1602, p. 1. Dit nabeschreven is door den Hr. Marckenrichter ende de Erfgn. van Hellendoorner Marke tot bekreftinge desselvigen wittliken onderteekent salvo jure addendi et minendi a.o. 1604 de 19 junii Henrick Schaep, Reinier Schaep, Lutger van Voorst, Wd. Schaep, Joest Schaep, Joachim van Oldeneel, Johan van Twickelo, Lubbert van Wijnsheim. Lubbert Ridderenhoff wegen mijnen principalen des huijses ther Mollen".

Lubbert zal door de Spaanse inval in juli 1606 in allerijl met vrouw en kinderen en een deel van zijn goederen het huis Schuilenburg hebben verlaten om een veilige schuilplaats te vinden in Borculo, ten huize van Diric Paesschen, wiens echtgenote Lucretia van Twickel, een tante was van zijn vrouw Elske Henrics. Daar is, zoals eerder gezegd, ook de inventaris van de goederen van zijn overleden (eerste) vrouw gemaakt. Uit deze inventaris blijkt dat verschillende goederen op de Schuilenburg zijn achtergebleven.

Ontvanger van het Kerspel Hellendoorn

Behalve rentmeester van de Schuilenburg was Lubbert van Ridderinckhoff ook "Ontvanger des Kerspels Hellendoorn". Deze functie is te vergelijken met die van ontvanger van een gemeente of van een polder. Naar alle waarschijnlijkheid zal hij deze functie gelijktijdig met het rentmeesterschap op ter Mollen hebben vervuld (tot juli 1606). Het staat vast dat hij na 1606 geen verblijf meer heeft gehouden in Hellendoorn en dat hij deze betrekking niet vanuit zijn latere woonplaats Ootmarsum zal hebben waargenomen.

Dat hij ontvanger van het Kerspel Hellendoorn is geweest blijkt uit aantekeningen uit het Rekeningenboek van het kerspel Hellendoorn over de jaren 1611-1634. Dit rekeningenboek berust in het archief van de Schuilenburg.

Toen Lubbert in 1606 voor de Spanjaarden moest vluchten, was er geen tijd om nog rekening en verantwoording af te leggen van beheer. Lubbert had nog enige vorderingen op de erfgenamen van het Kerspel. Pas ten tijde van het Bestand vond men de rust om de ontvanger te vragen naar zijn rekeningen. In mei 1616 werden door de gezamenlijke erfgenamen van de marke twee personen aangewezen om de rekeningen van Lubbert af te horen en tot een vergelijk te komen>(*29)

Op de Eikelboom

In de inventaris van goederen opgemaakt in januari 1607(*30) wordt o.a. vermeld: "zijn huis en hoff de Eckelboom gelegen te Hellendoorn ".Bij wijze van nadere plaatsaanduiding worden de beide burens genoemd: Arent van Muidens en Lambert Helmick. Uit deze vermelding kan worden opgemaakt dat Lubbert daar verblijf heeft gehouden.

Borculo

Over het verblijf van Lubbert te Borculo is weinig bekend. Wel blijkt dat zijn (eerste) vrouw Elske daar bevallen is van een zoon en dat zij en dat kind daar in augustus 1606 zijn overleden. De vermoedenissen van de vlucht van Hellendoorn naar Borculo zullen wel de doodsoorzaak zijn geweest. Toch is Lubbert nog tot januari 1607 in Borculo gebleven, want de inventaris van 27 januari 1607 is opgemaakt binnen Borculo, in het huis van Diric Paesschen, in de keuken. Vermoedelijk zal hij kort daarna met zijn jongste dochter Maria naar Ootmarsum zijn vertrokken, om aldaar zijn tweede huwelijk aan te gaan. Het is namelijk gebleken dat de oudste dochter Jenneken is gebleven bij het echtpaar Paesschen en door hen is opgevoed tot zij in het huwelijk is getreden.

Burgemeester van Ootmarsum

In het Register der Contentieuze en Voluntaire zaken van de stad Ootmarsum, lopende van 1612 tot 1628(1631),(*31) wordt

Lubbert voor het eerst op 7 maart 1616 genoemd als burgemeester. Waarschijnlijk zal hij op 22 februari 1616 als zodanig zijn gekozen. Voor het laatst komt zijn naam als burgemeester op 4 december 1620 voor, toen een zijner ambtgenoten zijn functie waarnam. Hijzelf was toen partij in een te behandelen zaak.

Bij de magistraatsverkiezingen te Ootmarsum op St. Petrus ad cathedram (22 februari) 1621 zal hij niet zijn herkozen, in verband met zijn benoeming tot Richter vanwege de Spaanse koning.

Richter te Ootmarsum

In het Register der Contentieuze en Voluntaire zaken van de stad Ootmarsum(*32) wordt hij voor het eerst in 1621 genoemd "Rigter tot Oothmersum". Ook was in die tijd "Richter" te Ootmarsum Bernard ter Borgh. Deze was benoemd door de Staten van Overijssel. In sommige richtersambten was er naast een "Staatse Richter" ook een Con. Maj. Richter aangesteld, d.w.z. Richter namens de Koning van Spanje.

Op 14 oktober 1624 werd door H.Gaen een stuk gezonden aan: "Richter Ridderinckhoff ende Jan Cremers". In 1624 geeft richter Ridderinckhoff opdracht aan Johan van Lingen, "bijsitzen" (assessor) van het Gericht, hem bij een bepaalde handeling te vertegenwoordigen en in zijn naam een onderzoek in te stellen.

In een acte van 12 december 1631 ondertekent Lubbert als "Lubbert Ridderinckhoff, Richter".

In een acte van 24 juli 1635(*33) verklaart hij "gedurende 13 jaren aan de zijde van "Con. Maj. Richter te zijn geweest".

Andere functies

In het Rekeningenboek van Ootmarsum van 22 februari 1610 tot Peter ad cathedram (22 februari) 1611 (*34) wordt hij ontvanger genoemd.

Aan hem was dus opgedragen de inning van bepaalde accijnsen (met name de accijns op het gebrouwen bier), een onderdeel van de stadsinkomsten.

In 1613 werd Lubbert Sijmerinck met Dirck Hilgerink, Johan Borscche en Berend Kilewe genoemd als provisoren van het armengilde.

Dit gilde moest toezicht houden op de inkomsten en uitgaven van een fonds voor behoeftige medeburgers.

Inwoner van Ootmarsum

Uit het kohier Landsmiddelen van Ootmarsum (*35) blijkt dat hij in de periode 1611 tot 1614 werd aangeslagen voor het betalen van een bijdrage in de landsmiddelen. Hij wordt hier steeds genoemd Lubbert Sijmerink.

Overige processen

Gedurende zijn verblijf in Ootmarsum zijn er door Lubbert een aantal processen gevoerd, welke geen verband hielden met de eerder genoemde erfeniskwesties. (*36)

1. 1615-1616. Willem Lucas contra Lubbert Ridderinckhoff. Uit de aanwezige stukken blijkt niet duidelijk om welke kwestie het gaat .
2. Verslag van een gerechtszitting gehouden op 9 juni 1629. Bernardus Weddelink contra Lubbert Ridderinckhoff. Het blijkt niet waar het om gaat, want er wordt voor een tijd van 14 dagen uitstel verleend.
3. Verslag van een gerechtszitting van 13 oktober 1629. Johan van Boelen contra Lubbert Ridderinckhoff. Ook uit dit verslag blijkt niet waar het om gaat. Ook hier wordt uitstel verleend voor de tijd van een maand.
4. 1630. Lubbert Ridderinckhoff is eiser contra Johan Holst in een eis tot ontruiming van een huis door de eiser aan Johan Holst verkocht, waarvan hij de koopprijs niet heeft betaald.
5. 1630. Jorrien Wilmes, eiser, contra Lubbert Ridderinckhoff, verweerder. Het gaat hier om een panding.
6. Verslag van een gerechtszitting van 14 december 1630. De drost van Twenthe, Jhr. Robert van Ittersum tot Nijenhuis contra Lubbert Ridderinckhoff, alias Simering. Het gaat om de verkoop door Lubbert van 85 mud rogge aan Tonnijs Egbers, hetgeen volgens een verordening van de Heeren Staten naar het buitenland verboden was.
7. 1634-1635. Lubbert Ridderinckhoff contra Johan Holst. Eis tot betaling van de koopprijs van het door Lubbert aan Holst verkochte huis op de Grote Markt te Ootmarsum.

8. 15 juni 1635. Proces (*37) tussen Lubbert Ridderinckhoff en Judith Mus, weduwe van wijlen Johan van Ridderinckhoff. Het gaat om de ontruiming en verlatinge van goederen die door Johan van Ridderinckhoff bij zijn overlijden zijn nagelaten.
9. 1640. De erfgenamen Everhardus Helmichs contra Lubbert Ridderinckhoff, alias Simerinck. Eis tot voldoening van twee schuldbekentenissen, de een groot 56 car. Guldens, de ander groot 24 daalders.

Godsdienst

Uit een aantal stukken kan de voorzichtige conclusie worden getrokken dat Lubbert van Ridderinckhoff Rooms Katholiek moet zijn geweest. In het jaar 1624 is hij Richter voor de Spaanse koning. Een richter voor de Spaanse koning zal zeker niet protestants zijn geweest.

Financiële positie

Lubbert van Ridderinckhoff was een man 'in goeden doen'. Hij bezat land en huizen te Hellendoorn. Hij had vorderingen. Had rogge en boekweit in voorraad en ook nog te vorderen van anderen. Hij bezat bij het overlijden van zijn eerst vrouw veel huisraad en ook sieraden. Deze werden in de inventaris van januari 1607 afzonderlijk genoemd. Ook de bruidskist met inhoud werd daar afzonderlijk genoemd.

Slot

Dit is in het kort een levensbeschrijving van Lubbert van Ridderinckhoff. Wanneer hij is overleden is niet bekend en ook niet na te gaan. Het zal hebben plaatsgevonden in de periode 1635 en voor 1643. Op 10 juli 1643 wordt Machteld Sijmerinck namelijk weduwe genoemd. Vermoedelijk zal zij ook niet veel langer hebben geleefd. Haar naam komt in de stukken niet meer voor.

Naamgenoten

- Gerrijt Lubbertsen van Ridderinckhoff te Hasselt (*ca. 1580- + voor 30 augustus 1626).

De stamvader van het huidige geslacht.(*38)

- Aaltje Jans van Ridderinckhoff leefde te Utrecht, gehuwd met mr. Cornelis Knoop. De enige gegevens die van hen bekend zijn, betreffen een aantal akten van koop en verkoop van

huizen in de periode 1598 tot 1616. Uit een acte van 1614 blijkt dat haar man is overleden, terwijl uit een acte van 1643 blijkt dat zij dan ook is overleden. In de in Utrecht aanwezige begraafboeken kan niet naders worden gevonden .Ook omtrent haar doop en huwelijk is niets gevonden.

- Gerrit Jans Ridderinckhoff

In het trouwboek van de Gereformeerde Kerk van Heemstede in Noord-Holland komt op 10 januari 1669 de vermelding voor van zijn huwelijk met Marijtje Jans. Ook in de diverse doop en trouwboeken van de R.K. kerk te Heemstede komt vele malen de naam Ridderinckhoff voor. Velen van hen waren tuinder op het Craijennest. Enige verwantschap met de anderen met de naam Ridderinckhoff is nog steeds niet gevonden.

*1 Beide vermeldingen in Zwolle, Historisch Centrum Overijssel, Rechterlijk archief Ootmarsum, nr.46 (procesdossier).

*2 Utrecht, Utrechts Archief, Archief kapittel St. Pieter, nr.965

*3 Zwolle, Historisch Centrum Overijssel, Archief van schoutambt Vollenhove, nr. 2768 (nieuw: nr. 107).

*4 Zie n. 1.

*5 Assen, Drents Archief, Oud-Archief Meppel, inv. Nr. 189. Zie ook De Nederlandsche Leeuw 71(1954), kol.260.

*6 Zie n. 1

*7 Assen, Assen, Drents Archief, Lottingsprot, Etsstoel Drente, dl 7, nr.134.

*8 Assen, Assen, Drents Archief, Lottingsprot, Etsstoel Drente, dl 9, nr.101.

*9 Zie n. 1. ; *10 Zie n. 1. ; *11 Zie n. 1.

*12 Van de gemeentearchivaris van Deventer is bericht ontvangen dat deze Allardt bij zijn huwelijk op 14 juni 1603 stond ingeschreven als "Allardus Hellendoorn beij der rechten licentiaat, op het hujs te Hengelo in der Twente". Vermoedelijk kan daar ook Elsken geboren zijn.

*13 Zie n. 1.

*14 Deventer, Gemeentearchief, Trouwboek St. Lebuinis of Grote Kerk Deventer.

*15 Deventer, Gemeentearchief, Trouwboek St. Lebuinis of Grote Kerk Deventer

*16 Zie n. 1. ; *17 Zie n. 1.

*18 Gelijkijdig met het opmaken van de huwelijksvoorwaarden is door dezelfde gemeentesecretaris Gerardus Willmes een inventaris van de goederen van wijlen Mr. Herman Holste opgemaakt.

*19 Zie n. 1. ; *20 Zie n. 1. ; *21 Zie n. 1. ; *22 Zie n. 1.

*23 Zie n. 1. ; *24 Zie n. 1. ; *25 Zie n. 1. ; *26 Zie n. 1.

*27 Ter Mollen (Ter Molen), beter bekend als het huis Schuilenburg in Salland. In het boekje Oud Hellendoorn en omgeving wordt op p. 43 omtrent Schuilenburg nog vermeld: "het laatste bericht dat wij van den Schuilenborg aantreffen, is van het jaar 1606, toen het nogmaals onder den Spaanschen veldheer Spinola, door den vijand werd ingenomen. Daarna in verval geraakt, doorstond het geen belegering meer, maar wanneer het afgebroken is, kunnen

wij niet bepalen, wel dat er niets meer van te zien is, behalve de grachten, en dat het recht van havezathe op een daarbij staand huis is gebleven". Zie ook A.J.Gevers en A.J.Mensema, De havezaten in Salland en hun bewoners, Alphen aan den Rijn, 1997, p. 189-197.

*28 Arnhem, Gelders Archief, Archief Steven van Rhemen, acte op naam van Hendrick Schaep ten Dam, dd. 14 augustus 1604.

*29 Zwolle, Historisch Centrum Overijssel, Archief Schuilenburg, Rekeningboeken, dd. 21 mei 1616, 1 april 1617, 2 december 1617, 10 augustus 1618.

*30 Zie n. 1.

*31 Zwolle, Historisch Centrum Overijssel, Register der Contentieuse en Voluntaire zaken stad Ootmarsum, nr. 18.

*32 Zie n. 1.

*33 Voor beide acten, zie nr. 31.

*34 Denekamp, Gemeente Dinkelland, Oud-Archief Ootmarsum, inv. Nr. 149(Rekeningboek 1610-1611).

*35 Denekamp, Gemeente Dinkelland, Oud-Archief Ootmarsum, Kohler Landsmiddelen 1611-1614.

*36 Zwolle, Historisch Centrum Overijssel, Rechterlijk Archief Ootmarsum, nr 46 (procesdossiers nrs. 34, 47, 53, 57, 76, 78-80, 88).

*37 Assen, Drents Archief, Lottingsprot. Etsstoel Drente, dl. 9, nr. 101.

*38 Zie Hasselthistoriaal; Historische vereniging Hasselt, jaargang 4 (1987), no 4 (p. 18-22).

DE FINANCIËLE MANAGERS

**Persoonlijk maatwerk
volgens de financiële managers**

HYPOTHEEK & FINANCIËRINGEN VERZEKERINGEN RELATIE ADVIES

Reygerhöftehoek 68 7546 KC Enschede info@definancielemanagers.nl	Telefoon 053 4782053 Mobiel 0653960460
--	---

www.definancielemanagers.nl

Spil en Spoel

De redactie van TG is in het gelukkige bezit van enkele jaargangen van het blad Spil en Spoel, een “Tijdschrift voor werkers en werksters in de textielindustrie”. Het eerste nummer werd uitgegeven in juni 1950. In deze, en wellicht ook in komende uitgaven, van TG zullen we enkele artikelen uit de reeks hiervan overnemen. Dit doen we dan letterlijk om u op die manier iets van de sfeer van die tijd te laten proeven.

Reacties hierop zijn vanzelfsprekend zeer welkom.

Bijgaand artikel komt uit Spil en Spoel van mei 1951.

Vakman?

Het was – nog geen mensenleven geleden – een hele gebeurtenis, die eerste gang naar “het fabriek”. De oudsten onder ons herinneren het zich nog wel. Je had zo de leeftijd en vader en moeder konden de centen best gebruiken. Je vader praatte met de baas, of, als hij zelf geen wever was, met een buurman, die in de textiel fabriek werkte. Afspraken werden gemaakt en ten slotte zou het dan maar gebeuren. De fabrieksfluit loeide nu ook voor jou en als piepjong kind, wat bleek om de neus van de emotie, wandelde je met je vader of de buurman mee, op klompen en gewapend met je etensbuultje en de blauw geëmailleerde koffiebuis. De fabriekspoorten gingen dicht en daar stond je, nieuweling in een wonderlijke nieuwe wereld. Een oudere wever wijdde je in de geheimen van het vak in – voor zover hij daartoe in staat was. Er begon dan een moeilijke tijd voor je, vol plagerijen en ontgroeningen, maar het zou nog jaren duren voor je, “het fabriek” in al zijn geledingen zou kennen en begrijpen.

Zo zijn er vele bekwame textielarbeiders met hun opleiding begonnen als wevershulpje, dank zij de advertentie in het Gratis Advertentieblad. Ze hebben een harde leerschool gehad en hun scholing was maar gebrekkig. Niet alleen zij zelf hadden daar last van, maar ook het bedrijf leed er onder en het aanzien van het vak is hard vooruitgegaan, sedert de industrieën, in samenwerking met de overheid, naar mogelijkheden voor een betere vakopleiding hebben gezocht.

Sedert 1939 bezit Enschede een inrichting voor de opleiding van aanstaande wevers, waarbij de scholing wordt gegeven op de meer verantwoorde wijze, die ook reeds in een aantal andere beroepen goede vruchten heeft afgeworpen, nl. door middel van een Nijverheidsschool in de vorm van de Textielvakschool, die gevestigd is aan de van Galenstraat 11.

Ook Winterswijk bezit zulk een Textielschool, die voortgekomen is uit de Avondnijverheidsschool, opgericht omstreeks het jaar 1925. Jongelui, die overdag in de fabriek werkten, konden zich hier 's avonds bekwamen in compositie en decompositie. In september 1950 werd onder leiding van de Enschedese leraar Joh.Elsinga begonnen met een dagschool met tweejarige cursus.

In Almelo is er eveneens een cursus van de Lagere Textielschool, waar jongelui van af dertien jaar praktisch en theoretisch het textielvak kunnen leren. Behalve de vakscholing krijgen zij hier ook een behoorlijke portie algemene ontwikkeling mee. Zodra zij niet meer leerplichtig zijn, d.w.z. met hun 15^e jaar, kunnen zij dan in het bedrijf worden opgenomen, waar zij, dank zij hun opleiding, aanstonds een zekere voorsprong hebben.

In Enschede, in Almelo, in Winterswijk – overal laat men zich leiden door de wens om onderricht en praktische arbeid te laten samengaan. Overal wordt door de textiel fabrieken belangstelling en waardering voor dit werk getoond in tastbare vorm: In Winterswijk wordt bijv. het praktische onderwijs gegeven in de St. Josephschool; de Winterswijkse fabrikanten hebben deze school ingericht met acht lopende getouwen en enige hand- en monster- getouwen. De leerlingen zullen van september a.s. af handdoeken, tule kaasdoek, Brabants bont, drukgoed, plat flanel, schortendoek etc. maken. Binnenkort zal dan in de nieuw te bouwen school een afzonderlijke weefafdeling worden opgenomen. In Enschede krijgen jonge lui praktijk-lessen in het spinnen, in de voorbereiding en het weven; daarnaast wordt theorie gegeven in alle vakken, waarvan men in de textiel verstand moet hebben om voor vol te worden aangezien en het verband tussen de verschillende textielbewerkingen te begrijpen.

Daarnaast wordt een behoorlijke plaats ingeruimd aan de algemene ontwikkeling. Voor plaatsing op deze school, waartoe de aanmelding thans weer openstaat, komen jongens van 12 jaar en 8 maanden en meisjes van 12 jaar in aanmerking, mits zij zes klassen van de lagere school hebben doorlopen.

Het met vrucht doorlopen van het onderwijs aan deze school geeft voordeel bij het bezoeken van de textielavondschoon.

De textielbedrijven hebben zoveel waardering voor dit onderwijs, dat zij zich bereid verklaarden om voor de reiskosten van die leerlingen, die na afloop van de cursus bij hen komen werken, een wekelijkse vergoeding te geven ten bedrage van *f* 2,50. Bovendien wordt voor elke schoolweek *f* 2,50 in een spaarfondsje gestopt, dat later in twee termijnen aan de leerlingen wordt uitbetaald, nl. de eerste helft nadat zij een half jaar, en de tweede helft nadat zij een vol jaar in de fabriek hebben gewerkt. Leerlingen, boven de leerplichtige leeftijd, krijgen zelfs CAO-loon, maar dan vervalt de rijksdaalder in het spaarfonds.

Overigens gaan de plannen in Enschede nog veel verder. Er komt hier, zoals bekend, aan de Hengelosestraat een complete textielvakschoon, waartoe eind september, begin oktober de eerste spade in de grond zal worden gezet. Hier is het niet meer een leslokaal, dat als werkplaats zal worden ingericht, maar hier komt een complete model-fabriek, voorlopig bestaande uit de afdelingen voorbereiding, spinnerij en weverij, uitgerust met een machinepark ter waarde van *een miljoen gulden*, dat door de textielbedrijven in Twente, met inbegrip van Neede en Nijverdal, bijeen wordt gebracht. De schoon en de model-fabriek zullen met elkaar anderhalf miljoen gulden kosten. Er is nog grond beschikbaar voor verdere uitbreiding: zo wordt er gedacht aan afdelingen voor de nabewerking, zoals ververijen en ruwerij, zodat in de toekomst volledige producten kunnen worden vervaardigd. De schoon zelf zal acht leslokalen bevatten, alsmede een tekenlokaal. De gebouwen beslaan in totaal 4.700 m² waarvan de bedrijfsgebouwen 3.500 m² in beslag nemen.

Men is er op uit ook een afdeling voor de opleiding van revisie-monteurs onder te brengen, waarvoor in Nederland nog geen goede opleiding bestond.

In totaal zullen 300 leerlingen een plaats kunnen vinden op de nieuwe school, die in ieder opzicht een unicum wordt.

Welk een enorme verandering geeft de vakopleiding voor de spinner en de wever zo te zien! Nog slechts een mensenleven geleden een harde, moeilijke opleiding op het bedrijf zelf, overgelaten aan doorgaans zelf maar matig geschoolde krachten, thans een grondige praktische en theoretische opleiding, een ruime, gezonde voorbereiding voor het toekomstige bestaan, een scholing, die de arbeider tot zijn recht laat komen en hem de innerlijke zekerheid geeft van de vakbekwaamheid. Met een ruk haalt hiermede de textielindustrie haar achterstand in: voortaan krijgt ook hier ieder de mogelijkheid om zich in zijn vak te bekwalen, zo ver als zijn innerlijke vermogens hem dit mogelijk maken.

- & Begeleiding en advisering bij aankoop en verhuur**
- & Begeleiding en advisering bij huur en verhuur**
- & Taxaties**
- & Planvisie**
- & Bedrijfsonroerend goed**
- & Nieuwbouw**
- & Hypotheken**
- & Vastgoedbeheer**

Bisschopstraat 18
7571 CZ Oldenzaal
Tel. 0541 – 522022
www.etpmakelaars.nl

Naastenliefde

Bijdrage van Jan Willem Beverdam

Speurend naar gegevens over mijn voorouders in Wierden viel mijn oog op een ietwat bijzondere vermelding.

In het *Register van de Permissie Billetes ter Begraving der Lijken die hier te Wierden zijn afgegeven* staat geschreven:

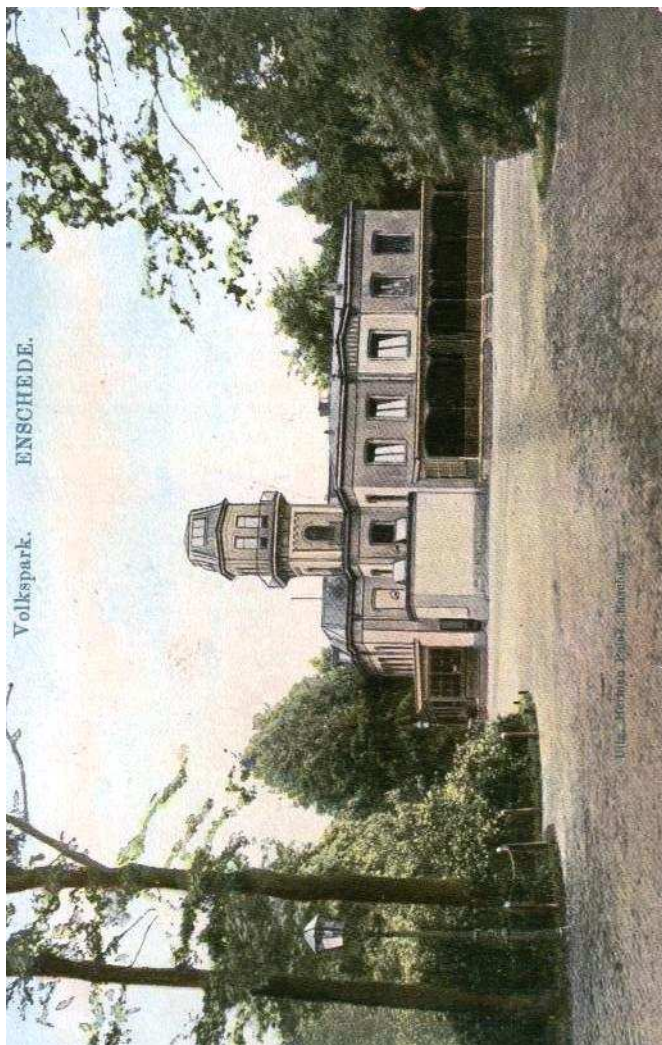
Akte No. 42, dinsdag 13 augustus 1807

di 13 Is aangegeven dat alhier in Wierden ten Huize van Hermen Meijer op heden is overleden een Armen man van welke men zijn naam niet wist nog zou kunnen gewaar worden, dewijl hij hier altijd sprakeloos gelegen heeft. Ook wist men hier niet waar hij van daan, noch hoe oud hij was, waar op permissie is verleend tot begraven van gem. Lijk op den 14 dezer.

Deze ansichtkaart toont het huidige restaurant de Jaargetijden in Enschede zoals dat er in 1908 uitzag. De kaart werd door Hendrik Haalboom uit Boekelo verstuurd naar zijn zus Ch.R.Haalboom in Arnhem.

Mocht u familie van hen zijn en geïnteresseerd zijn om nog 4 andere door Hendrik beschreven ansichtkaarten te ontvangen, dan kunt u zich per email melden bij de redactie.

Reactie op “SINDS JAAR EN DAG” NGV TWENTE 1984-2009.

Door A.F. de Jongeburcht, Almelo

Zaterdag 10 april 2010, was de grote dag aangebroken van het overhandigen aan de leden van het prachtige jubileum boek “Sinds jaar en dag” van de NGV afdeling Twente.

In het boek een artikel wat mijn bijzondere aandacht trok, dit was: “**An de aandere kaant van nen paol**” van de hand van Jan Leutenantsmeijer, uit Nordhorn op blz 224 van het boek. Het neues Haus, hausnummer 10 (Im Felde 10) te Achterberg blz. 231 van het boek, werd gebouwd en bewoond door een oom van mij. Ondanks dat ik deze oom nooit heb gekend, hij was al overleden voor mijn geboorte, lijkt mij de moeite waard over deze familie enige aanvullingen en een kleine correctie van het gepubliceerde op blz. 224 van het boek te geven.

Ik begin maar met de correctie. De echtgenote van Gerrit Wildeboer, Dina Lohmann is niet in Achterberg overleden zoals gemeld in het boek maar in Losser.

Vervolgens hier onder enkele genealogische aanvullingen over de twee huwelijken en de kinderen van Gerrit Wildeboer.

De volledige naam van Gerrit Wildeboer was, Gerrit Johann Wildeboer, geboren te Epe in Duitsland op 14 augustus 1896 als zoon van Klaas Wildeboer en Johanna Bekman. Zijn beroep was metselaar.

Op 22 augustus 1924 trad hij te Gildehaus in het huwelijk met Everdina Lohmann zij was geboren te Achterberg op 29 december 1893 en is gedoopt te Gildehaus als dochter van Diedrich Lohmann, kötter en Grete Mannebeck alias Rohe. Uit het echtpaar werden 3 kinderen geboren:

1. Greta Johanna Wildeboer, zij is te Achterberg geboren op 30 oktober 1924 en is ongehuwd overleden te Ermelo op 14 februari 1945.

2. Johann Gerhard, is te Achterberg geboren op 17 april 1926 en is overleden te Almelo op 21 maart 2004 maar op het NH kerkhof te Losser begraven, Johann was getrouwd met H. Nusmeijer.

3. Gerrit Johann, is te Achterberg geboren op 17 oktober 1931 en is overleden te Achterberg op 20 oktober 1931

Zoals al in het boek werd gemeld, vertrok het gezin Wildeboer in 1933 naar Losser, ze werden daar ingeschreven op 23 april 1933 en woonden in het huis met het nummer M 61 B. (De M staat in dit geval voor Marke het adres werd later Scholtingsweg 61 B.)

Op 27 december 1941 overleed Everdina Lohmann te Losser en werd daar op de NH begraafplaats begraven.

Krap elf maanden na haar overlijden en wel op 10 november 1942 trouwde Gerrit te Losser met de zuster van mijn moeder Cornelia van de Haar van beroep spoelster. Zij was geboren te Glanerbrug (gem.Lonneker) op 29 augustus 1904 als de dochter van Albertus van de Haar en van Jacobje Andriessen.

Het geluk van het pas getrouwde stel mocht niet lang duren. Op 11 januari 1943, negen weken na het huwelijk stierf Gerrit Wildeboer aan een zware longontsteking te Losser. Een paar dagen later werd hij naast zijn eerste vrouw op de NH begraafplaats te Losser begraven.

Na het overlijden van vader Gerrit stonden dochter Greta en zoon Johann als stiefdochter en stiefzoon op de PK van Cornelia van de Haar. Na het vertrek van stiefmoeder Cornelia van de Haar op 5 februari 1943 van Losser naar Enschede woonde stiefdochter Greta te Ermelo en stiefzoon Johann woonde na 5 februari 1943 zelfstandig te Losser.

Op 1 maart 1946 ging Cornelia van de Haar een tweede huwelijk aan te Enschede met Albert Kooi die geboren was te Ambt Hardenberg op 3 september 1896.

Cornelia werd op 13 december 1972 voor de tweede keer weduwe en overleed zelf in de gemeente Enschede op 18 januari 1978, ze werd begraven te begraafplaats dodenzorg Glanerbrug.

Bronnen:

Sinds Jaar en Dag, NGV Twente 1984-2009

Ortsfamilienbuch Gildehaus Personenliste

PK: Gerrit Johann Wildeboer

PK: Cornelia van de Haar

Grafstenen: Everdina Lohmann, Gerrit J. Wildeboer, Johann Gerhard Wildeboer en Cornelia van de Haar.

Even voorstellen

Aangenaam! – mijn naam is Harry Zanting.

Mijn lidmaatschap van de opgeheven NGV-afdeling IJssellanden is onlangs overgegaan naar Twente Genealogisch en dat is aanleiding om mij bij deze even in dit nieuwe verband voor te stellen.

Ik ben geboren in het Utrechtse Vechtdorp Vreeland en mijn echtgenote Gerda van de Stouwe in Zwolle. Sedert ons huwelijk in 1960 wonen wij in het dorp Maartensdijk, halverwege Utrecht-Hilversum. Daar zijn in de jaren 1961-1971 ook onze vier kinderen geboren. Inmiddels zijn we ook een schoonzoon, drie schoondochters en tien kleinkinderen rijker, die geen van alle meer in Maartensdijk wonen.

Voor de speurtocht naar (het wel en wee van) onze voorouders moet ik meestal in Drenthe en Friesland zijn, maar tientallen kwartieren heb ik ook kunnen benoemen in Overijsselse dorpen en steden: Avereest, Berkum, Daarle, Dalfsen, Dedemsvaart, Delden, Giethoorn, Hardenberg, Heemse, Den Ham, Den Hulst, Kolderveen, Nieuwleusen, Ommen, Staphorst, Steenwijk, Vollehove, Wanneperveen, Zwartsluis, Zwolle en Zwollerkerspel. Wat betreft 'familienamen' zijn het vaak alleen maar patroniems (o.m. Abrahams, Arriens, Claesens, Gerrits, Jochems, Koops, Rutgers), maar toch ook wel familienamen als Blotens, Bruinleeuw, Ekkel, de Goede, Grolle, van der Haar, van Hoorn, Hulsebos, van Leussen, Lier, Mulder, Peereboom, Post, Schutte, Schuurman, Snel(le), Stam, van der Stouwe, Velsink en Zanting.

Mijn voorouder-hobby beperkt zich – voor zover de beschikbare tijd dat toelaat! – niet tot het samenstellen van een zo groot mogelijke kwartierstaat, maar vooral met het maken van handzame 'familieboekjes' (formaat A5, per stuk 80 à 100 bladzijden), waarin ik mijn genealogische vondsten verantwoordt èn min of meer uitvoerig vertel over het wel en wee in die voorouderlijke gezinnen. Momenteel ben ik doende met mijn 22ste boekje.

Voor wie belangstelling heeft voor titels en summiere inhoudsopgave: zie nagenoemd e-mailadres.

Harry Zanting, Pr. Beatrixlaan 12, 3738 VH Maartensdijk;
e-mail: h.g.zanting@casema.nl

Ander opzet van de rubriek “(nieuwe) leden stellen zich voor”.

Door : Leon van Schie

Tot nu toe heeft u regelmatig een bijdrage in TG kunnen lezen. Een paar omstandigheden hebben ertoe geleid de opzet van deze rubriek te wijzigen.

- We krijgen er een aantal nieuwe leden tegelijk bij van IJssellanden. Die moeten ook aan bod kunnen komen al zijn ze strikt genomen geen echt “nieuw”lid.
- Eigenlijk vinden we het zonde om mooie verhalen van “oude” leden mis te lopen.

Vandaar een nieuwe opzet: Ieder lid van de NGV-Twente mag een bijdrage leveren.

Nieuwe leden kunnen daarbij gebruik maken van het onderstaand vragenlijstje maar dat is niet verplicht !

De vragen:

1. Waar liggen uw "roots"
2. Hoe lang bent u al bezig met genealogie ?
3. Welke families onderzoekt u in het bijzonder en hoever terug bent u gekomen ?
4. Kunt u nog bijzondere zaken/gebeurtenissen/personen uit uw onderzoek vermelden ?
5. Op welke manier (software) verwerkt u uw genealogische gegevens ?

Nu weet ik wel dat sommige mensen te bescheiden zijn (“mijn verhaal is niet interessant genoeg”). Mijn ervaringen duiden daar niet op !

Anderen hebben niet alle vertrouwen in hun schrijfstijl maar daar ben ik dan voor. Bijdragen worden door mij nauwkeurig doorgenomen en zo nodig veranderd wanneer er eens een tikfout of een kromme zin in staat. Weg dus met die schroom: kom met die aardige familie verhalen voor de dag !

Adres: leonvanschie@home.nl

In geval u geen internet heeft:

Wijntjeskamp 7, 7576EJ Oldenzaal

TG nummer 3 – 2010

De volgende TG verschijnt eind september.

Mocht u kopij willen aanleveren, dan is de sluitingstermijn hiervoor 30 augustus 2010.

Artikelen mogen het liefst als platte tekst aangeleverd worden, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke s.v.p. separaat meesturen als jpg bestand.

U kunt uw bijdrage mailen naar twentegenea@gmail.com .

Algemene vragen / opmerkingen dient u te richten aan het secretariaat, bij voorkeur per email : secretaris@twente.ngv.nl

HOFLAND
OPTIEK

Nummer één in oogzorg en mode.

**MET HOFLAND
WEER OP SCHERP**

DENEKAMP • EIBERGEN • ENSCHEDE • LOSSER
OLDENZAAL • HAAKSBERGEN • BORNE

Contactlensspecialisten a.n.v.c.
Optometristen o.v.n.

www.hoflandoptiek.nl

Meisje met je mooie bruine ogen en je ravenzwarte haar.

door Jan Oude Munnink

Behalve meisjes heb je ook mannen met blauwe ogen en meestal blond haar. Die mensen met blauwe ogen hebben een gemeenschappelijke voorouder. De genmutatie voor blauwe ogen moet volgens Deense onderzoekers bij één persoon begonnen zijn. Dit gen ziet er bij alle mensen met blauwe ogen identiek uit en bevindt zich op dezelfde plaats in het erfelijke materiaal.

Dat is ontdekt door de onderzoeker Hans Eiberg van de universiteit van Kopenhagen. Volgens het verslag in het vaktijdschrift "Human Genetics" heeft de genmutatie 6000 tot 10000 jaar geleden plaatsgevonden.

Oorspronkelijk hadden alle mensen bruine ogen. Het gen OCA2 is verantwoordelijk voor de bouw van het zogenoemde P-proteïne. Dit eiwit is een belangrijk bestanddeel voor de productie door het lichaam zelf van melanine dat aan de huid, het haar en de ogen haar kleur verschaft.

Eiberg benadrukt dat 6000 tot 10000 jaar geleden een mutatie heeft plaatsgevonden in het erfelijke materiaal. Er ontstond een soort knop die de mogelijkheid om bruine ogen te vervaardigen eenvoudigweg uitschakelde. Deze knop zit in het naastgelegen gen OCA2 en beïnvloedt het gen zo, dat het weliswaar niet volledig uitgeschakeld wordt, maar wel belemmert in zijn activiteit: er wordt minder melanine geproduceerd en de kleuraanmaak voor bruine ogen wordt verminderd. De bruine ogen worden bleker en er ontstaan blauwe ogen.

De hoeveelheid melanine die mag worden geproduceerd om tot blauwe ogen te maken heeft maar een kleine bandbreedte. Als er meer wordt aangemaakt dan is de kleur van de ogen bruin of groen. Bij deze twee kleuren is de tolerantie echter heel veel groter. Als OCA2 helemaal niet wordt aangemaakt dan ontstaat er een mens met witte huid, wit haar en roodachtige ogen. Dit verschijnsel wordt albino genoemd.

Waar de eerste mens met blauwe ogen leefde is niet bekend.

De onderzoekers vermoeden dat de mutatie voor het eerst in het gebied ten noordwesten van de Zwarte Zee heeft plaatsgevonden. Vanuit dit gebied waren er volksverhuizingen in de richting van Noord-Europa: daar wonen op dit moment de meeste mensen met blauwe ogen.

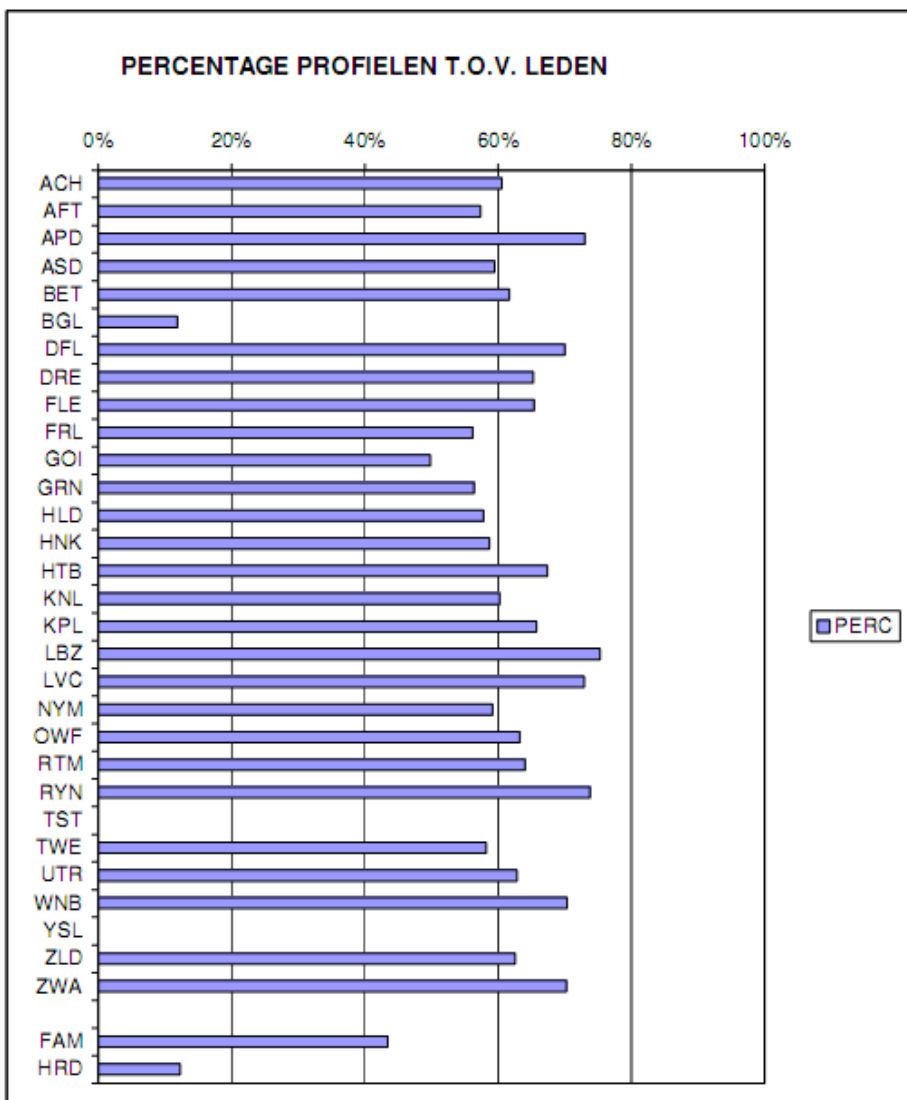
(Vrij vertaald uit `Emsländische und Bentheimerfamilien-forschung` 2008, Heft 95/96)

Profielen

Bent u nog onbereikbaar?

Op de website van de NGV heeft op 1 mei van dit jaar 61,7% van de 9246 leden een profiel geregistreerd. De afdeling Twente scoort nog net geen 60% en zit daarmee onder het gemiddelde van alle NGV-afdelingen. Dit betekent dat iets meer dan 40% van onze leden niet via e-mail bereikbaar is. Op de website van de NGV kunt u als lid uw profiel invullen. Als u daarbij uw e-mailadres opgeeft, kunnen wij u benaderen voor actuele zaken. Dit kan zijn een programma voor een bijeenkomst maar ook het raadplegen van leden over beslissingen die genomen moeten worden. Wijzig uw e-mailadres, dan spreekt het vanzelf dat u dan ook uw profiel moet aanpassen. Alleen op die manier kunnen wij u blijven informeren over actuele zaken.

Marieken Scholten-Sijes
Secretaris Afdeling Twente NGV

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.
Bibliotheek en andere diensten: Papelaan 6, 1382 RM Weesp.
Geopend (alleen voor leden) donderdag en zaterdag van 10.00-16.00 uur.

Afdeling Twente. Opgericht 1984. De afdeling omvat de volgende gemeenten:
Almelo, Avereest, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hardenberg, Hellendoorn,
Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Ommen, Rijssen-Holten, Tubbergen,
Twenterand en Wierden.
Afdelingswebsite: <http://twente.ngv.nl>

Bestuur van de afdeling:

- Voorzitter : Jan Oude Munnink, aanspreekpunt in het bestuur m.b.t. de website, Twente Genealogisch en het jubileumboek. Afgevaardigde van de afdeling.
Koppelboerweg 2, 7587 NV De Lutte. 0541-511774
e-mail: koppelboer@hetnet.nl
- Secretaris : Marieken Scholten-Sijsses.
Anjelier 7, 7621 AK Borne. 074-2670256
e-mail: secretaris@twente.ngv.nl
- Penningmeester : Ben Schothuis, coördinator cursussen.
Het Loo 39, 7608 DM Almelo. 0546-862675
e-mail: penningmeester@twente.ngv.nl (functioneel) bjgschothuis@home.nl (privé)
- Lid : Johan Leushuis, aanspreekpunt in het bestuur m.b.t. Genealogisch Informatiecentrum Twente (GIT).
Woolderweg 65, 7622 JR Borne. 074-2667229. e-mail: jleushuis@hetnet.nl

Plaatsvervangend Afgevaardigde Algemene Ledenvergadering NGV:

- Ton Boswerger, Meindert Hobbemastraat 3, 1318 LA Almere. 036-5250894

Genealogisch correspondent:

- Anton Hilgerink, Reygershölftehoek 68, 7546 KC Enschede, 053-4765253
e-mail: hilgerink3@home.nl

Redactie Twente Genealogisch (TG)

Titia Tjeerdsma, Georges Schafraad, Hennie Kok, Otto Huizinga, Leon van Schie en Hans Berkhout.

Kopij TG: de redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen voor TG in te korten, aan te passen of te weigeren. Redactieadres: Twente Genealogisch, Haydnstraat 58, 7582 EX Losser. E-mail: twentegenea@gmail.com

Genealogisch Informatiecentrum Twente (GIT). Stadsarchief gemeentehuis Enschede, Langestraat 24.

Bezorging en adreswijziging

Voor informatie over bezorging kunt u contact opnemen met de redactie van Twente Genealogisch. Adreswijzigingen, opgave nieuwe leden en opzeggingen uitsluitend naar de NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.

Dit mededelingenblad wordt gratis toegezonden aan de leden van de NGV - afdeling Twente en aan de NGV-leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan.

Abonnementen op dit blad kunnen worden aangegaan door overmaking van 12,50 euro uitsluitend op girorekening 5582643 t.n.v. penningmeester NGV te Almelo.

Het in dit contactblad gepubliceerde mag slechts worden overgenomen met toestemming van de schrijver en vermelding van de bron Twente Genealogisch ISSN 138-0787.

Omslag: mevr. G. Beltman – de Groot

Kwartaalblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling Twente, 26^e jaargang 2010 nr. 3

Inhoud

Even bijpraten	blz. 82
Uitnodiging Afdelingsledenvergadering	blz. 83
Verslag van de Afdelingsledenvergadering	blz. 84
Spil en Spoel	blz. 88
Familie Krukkert	blz. 91
Een bijzondere zoektocht	blz. 102
De komaf van Claes Jacobs Twent	blz. 113
Tragedie in de familie Nijland	blz. 114
Siemerink of Ridderinkhof	blz. 116
Agenda 2010 – 2011 NGV afd. Twente	blz. 119

Ambachtelijke lijstenmakerij met 1800 voorbeeld lijsten

Fotogalerie

KIJSMAKER
Lijstenmakerij

KUNST in
de KLUIS

Morceal Kijsmaaker

Kerkstraat 6, 7571 EE Oldenzaal
T. 0541-53 19 85/F. 0541-53 53 13

Openingstijden: di, wo, do 12 - 18 uur / vr 12 - 21 uur / za 10 - 17 uur

Grote collectie oude landkaarten,
gravures en foto's van Oldenzaal,
Twente, Overijssel en Nederland.

Steeds wisselende exposities

Werk van Jan Schoenaker,
Wiebe Bloemena, Ton Anconé,

en fotografie van
12 regionale fotografen

Even bijpraten

Door: Jan Oude Munnink, voorzitter

Eigenlijk was de afgelopen periode er best een van veel ontwikkelingen: uitgave van het boek en de dvd, vernieuwing van de website, Twentse voorouderdag, het terugtrekken als bestuurslid van Chris Sieverink en Anton Hilgerink, én, het aantreden van Marieken Scholten-Sijes. Onze nieuwe webmaster, Ben Leushuis, heeft al veel werk verzet en heeft een format gemaakt voor het scannen van de bidprentjes. Het GIT is verhuisd van de bibliotheek Hengelo naar het Stadsarchief Enschede. Hopelijk zullen nieuwe impulsen en de samenwerking daar leiden tot een groei van het bezoekersaantal. Terugkijkend is er de afgelopen periode, tussen najaar 2009 en najaar 2010 veel gebeurd en gerealiseerd. De komende periode is er ook één die er weer positief uitziet. Ben Schothuis is als bestuurslid verantwoordelijk voor de realisatie van de Twentse Voorouderdag in 2011 en krijgt daarbij o.a. hulp van Jan Aaldenberg. Alie Wennink heeft een index gemaakt van de TG's 2008 en 2009 en is bereid omdat ook voor 2010 te doen. Inmiddels zijn de indexen én die van voorgaande jaren, veelal gemaakt door Hans Souverijn, via de website beschikbaar. Ine Vink heeft toegezegd de organisatie van de zaterdagbijeenkomsten in de Stefanshof voor haar rekening te nemen. Ze zorgt zelf voor versterking bij de uitvoering van haar werkzaamheden. Dit najaar zal er een start gemaakt worden met het scannen van de bidprentjes die aanwezig zijn in het GIT: een klus die best wat tijd in beslag zal nemen, maar we zijn als bestuur blij voor deze forse klus een aantal vrijwilligers gevonden te hebben. Al met al kan als je een optel-aftelsommetje maakt de afdeling Twente best tot de slotsom komen dat de balans van de activiteiten best als positief te beschouwen valt. Vooral valt op dat als mensen voor een taak benaderd worden ze daar meer animo voor hebben dan voor een bestuursfunctie. Voordeel van die verdeling van werkzaamheden is wel dat bestuursleden niet onevenredig zwaar belast worden en dat de afdeling bestaat uit meer dan bestuursleden. Met zijn allen kunnen we zo ook door de verdeling van taken het werk meer spreiden. Wel is het zo dat waar het bestuur taken mandateert aan anderen er steeds een

bestuurslid is die de eindverantwoordelijkheid draagt. De toekomst zal uitwijzen of deze constructie ook op lange termijn werkt. In de laatste bestuursvergadering is besloten om de website aantrekkelijker te maken voor leden dan voor niet leden. Leden betalen namelijk jaarlijks aanzienlijk meer dan abonneementhouders op TG en nog meer dan de “gewone” kijkers naar de website. Leden dienen o.a. hierdoor meer rechten te hebben dan niet-leden. Het voorlopige besluit is om alleen leden in de toekomst toegang te geven tot de kwartierstaten die bij TG horen en dat eveneens van toepassing te laten zijn op de bidprentjes van het GIT. Ook heeft het bestuur van gedachten gewisseld over een uitgave – in welke vorm dan ook- bij het dertig jarig bestaan van de afdeling. Ideeën, zijn van harte welkom: graag een reactie naar de secretaris.

Uitnodiging Afdelingsledenvergadering 2010/2

Hierbij nodigen wij u uit voor de Afdelingsledenvergadering in het najaar. Deze zal gehouden worden op **zaterdag 13 november 2010** om 14:00 uur in de Stephans-Hof, Grotestraat 207 te Borne.

Voorstellen ter behandeling in deze vergadering kunnen tot uiterlijk 1 november 2010 ingediend worden bij de secretaris van de afdeling.

Agenda Afdelingsledenvergadering

1. Opening en vaststelling agenda.
2. Ingekomen stukken en mededelingen.
3. Bestuurszaken.
4. Verslag van de Afdelingsledenvergadering van 10 april 2010. Zie TG-3.
5. Begroting afdeling 2011. Ligt ter inzage tijdens de vergadering.
6. Agendapunten Algemene Vergadering NGV van 27 november 2010.
7. Rondvraag.
8. Sluiting vergadering.

Verslag van de Afdelingsledenvergadering van de NGV afdeling Twente gehouden op zaterdag 10 april 2010 in de Stephanshof te Borne.

1. Opening vergadering

Om 14:00 uur opent de vicevoorzitter, de heer Oude Munnink, de afdelingsledenvergadering en heet de aanwezigen hartelijk welkom.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

Er is bericht van verhindering van mw. van Haaren, Bastiaan, Vink en Wennink en de hrn Huuskes, Spenkelink, Beverdam, Hissink en Snijders.

Evaluatie enquête Denktank. Er was een grote respons (25%) op deze enquête. Leden die nog op- of aanmerkingen hebben op de evaluatie ervan, wordt verzocht dit te melden bij de secretaris.

Op de a.s. Algemene Vergadering van de NGV wordt op weg naar 2020, vervolg op de Denktank besproken. Hierin zijn een aantal doelstellingen vastgelegd die in werkgroepen nader uitgewerkt gaan worden. In de vergadering van november zal deze uitwerking goedgekeurd moeten worden.

3. Verslag van de Afdelingsledenvergadering d.d. 12 december 2009

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

4. Jaarverslag 2009

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd met dank aan de secretaris.

5. Financieel verslag 2009

De penningmeester presenteert m.b.v. sheets de verschillende onderdelen van de uitgaven. Uiteindelijk is met € 205 het budget overschreden. Dit bleef binnen de marge van 10% zodat geen overleg met de penningmeester van het HB noodzakelijk was. Vraag: Wat zijn de 'Voorschoten NGV'? Dit

zijn de bedragen die we per kwartaal als voorschot ontvangen voor te maken onkosten.

6. Verslag Kascontrolecommissie

De kascontrole is dit jaar gedaan door dhr. Lukkien en mw. Gerridzen.

Mevrouw Gerridzen leest het verslag van de commissie voor waaruit blijkt dat ze haar goedkeuring heeft gegeven aan de stukken en de vergadering voorstelt de penningmeester en bestuur decharge voor het gevoerde beleid te verlenen. De vergadering gaat daarmee akkoord.

7. Begroting 2010

Besproken bij punt 5.

Het maximum budget is door het hoofdbestuur afgetopt op € 5.000,-. Daarom is de begroting voor 2010 op dit bedrag vastgesteld, en inmiddels ook goedgekeurd. De penningmeester geeft kort een toelichting op het overzicht dat gepresenteerd wordt.

8. Bestuursverkiezing

Volgens rooster was niemand aftredend

Anton Hilgerink trekt zich terug als bestuurslid vanwege drukke werkzaamheden met zijn bedrijf.

Hij wordt door de voorzitter bedankt voor zijn trouwe dienst gedurende tien jaren en ontvangt een enveloppe met inhoud. Anton bedankt hiervoor en geeft aan dat hij niet weg is. Hij blijft zijn werkzaamheden voor de SGWT doen en blijft ook genealogisch consulent voor de afdeling.

Chris Sieverink was in de najaarsvergadering van 2009 tussentijds afgetreden. In zijn plaats wordt nu Marieken Scholten-Sijses benoemd.

Jan Oude Munnink heeft zich kandidaat gesteld als voorzitter. Hij wordt als zodanig benoemd.

9. Verkiezing afgevaardigden Algemene Vergadering

Het bestuur stelt voor de heer J. Oude Munnink als afgevaardigde en de heer A.H. Boswenger als plaatsvervangend afgevaardigde te benoemen. De vergadering gaat akkoord met dit voorstel.

10. Benoeming Kascontrolecommissie

De zittende leden zijn nu de heer Jan Lukkien en mevrouw Coby Gerridzen. Reserve is mevrouw Marja Bruggeman.

11. Activiteitenplan 2010-2011

Vraag: Waarom staat nog niet bij elke spreker een onderwerp genoemd.

Antwoord: Sprekers zijn nu vastgelegd tot en met november 2011. Enkele sprekers overdenken nog hoe ze hun spreekbeurt zullen invullen. Zodra dit bekend is wordt het op de website gepubliceerd.

13. GIT stand van zaken

Per 1 mei gaat het GIT over naar het Stadsarchief van Enschede. Dit zal voor beide partijen een periode van gewenning geven.

Groot pluspunt in Enschede is dat daar al heel veel archiefmateriaal is, zodat beide organisaties elkaar kunnen aanvullen. Op deze wijze kunnen we (misschien) weer meer bezoekers trekken. In Hengelo was de tendens dalende naar 1 à 2 bezoekers per week bij twee openingsdagen.

Daarnaast wordt in overleg met de daar dienst doende vrijwilligers overlegd hoe zij, naast het informeren van bezoekers, hun aanwezigheid nuttig kunnen invullen.

Vraag: In de Gelderse Achterhoek is een geweldige website waar voor genealogen veel informatie te verkrijgen is. Kunnen wij in Overijssel niet ook zo'n samenwerking aangaan.

In Overijssel is men bezig via MijnStadMijnDorp een platform te vormen waar de gebruiker in staat is op een interactieve manier bezig te zijn met zijn eigen geschiedenis. De SWGT heeft zijn publicaties al aangeboden.

Vraag: Hoe herkenbaar is het GIT straks in het Stadsarchief Enschede?

Antwoord: daarover is nog niets geregeld. Er zijn twee balied medewerkers die bezoekers naar het GIT kunnen verwijzen. Op de eigen website is/komt een lijst met alle boeken van het GIT.

Vraag: Er is zijn ca 25.000 bidprentjes te scannen. Aan vrijwilligers voor deze werkzaamheden (die thuis uitgevoerd kunnen worden) zal Ben Leushuis instructie verzorgen. Van deze bidprentjes is al een index. Enige liefhebbers melden zich.

14. Rondvraag

Vr: Hoe zit het nu met het verhogen van de contributie met € 4,-.

Antw: Dit staat niet op de agenda voor de komende Algemene Vergadering van de NGV, zodat daar ook niet over beslist kan worden.

Mededeling GIT: Deze is voor het laatst in Hengelo op 23 april geopend en zal op 7 mei openen in het Stadsarchief van Enschede. Dit staat ook op de website.

Mededeling: Als het hoofdbestuur bij de herindeling van de leden van IJssellanden was uitgegaan van de oude richterambten in Twente, dan was daar ook geen probleem over ontstaan. Daarna overhandigt dhr. Berns aan Jan Oude Munnink een bos bloemen voor het vele werk dat deze verricht heeft voor de uitgave van het Jubileumboek van de afdeling.

15. Sluiting vergadering

Rond 14:45 uur sluit de voorzitter de vergadering en was er na een korte pauze gelegenheid om het jubileumboek in ontvangst te nemen. Velen maken van de gelegenheid gebruik om eens rustig te kunnen bijpraten.

Spil en Spoel

In TG nr. 2 plaatsten wij een eerste artikel uit "Spil en Spoel". Gezien de positieve reacties volgt hier een tweede artikel. Onderstaand stuk is afkomstig uit "Spil en Spoel" van februari 1953. Hopelijk neemt u het voor lief dat de kwaliteit van de foto minder is.

60-jarig bestaan N.V. Stoomspinnerij "Twenthe"

14 december jl. werd in Almelo het jubileum gevierd van de N.V. Stoomspinnerij "Twenthe", bij welke gelegenheid verscheiden sprekers het licht lieten vallen op de geschiedenis van het bedrijf. De personeelschef toonde aan de hand van een keurig boekje, dat aan alle personeelsleden werd uitgereikt, hoe de stoomspinnerij zich heeft ontwikkeld uit enkele andere bedrijven, die alle dateren uit het midden der vorige eeuw; in feite zou men reeds kunnen spreken van een 90-jarig bestaan.

De terreinen en fabrieksgebouwen, die in 1892 aan deze fabriek kwamen behoorden nl. aan de fa. J.J. Engberts & Co., een stoomweverij en sterkerij, die in 1862 werd opgericht. In 1873 verenigde het bedrijf zich met de fa. C. Cardinaal Czn, en met de stoomweverij Java en veranderde aldus in de N.V. Almelosche Stoomspinnerij, weverij en sterkerij. Maar de geschiedenis gaat nog verder terug, in oude vergeelde archieven van 1850 komen we de bekende naam Cardinaal reeds tegen, de "fabrikant van linnen en dergelijke manufacturen, alsoo geene goederen in geene fabryk, maar door wevers, zowel in als buiten Almelo aan hunne huizen geweeven met de hand, 80 weefgetouwen en 80 wevers, productie in het jaar : 50.000 Neederlandse ellen".

In 1897 werd de stoomweverij Java overgenomen door de fa. H. ten Cate Hzn & Co en inmiddels in 1892 de N.V. Stoomspinnerij "Twenthe" opgericht.

De burgemeester van Almelo vertelde in een felicitatiespeechje hoeveel moeilijkheden de fabriek heeft meegemaakt. In 1914 werd de stoomspinnerij een prooi der vlammen; deze vreselijke brand heeft toen aan vijf mensen het leven gekost. Doch de fabriek werd weer geheel opgebouwd en in 1915 was een modern bedrijf uit de as verrozen.

In de oorlog werd de productie van katoengarens op bevel van de bezetter stopgezet, doch de fabriek kon blijven draaien en het grootste deel van het personeel kon aan het werk blijven door het spinnen van papiergarens. Na de oorlog kwam de fabriek de moeilijkheden langzamerhand weer te boven. Nu werkt het bedrijf met ca 60.000 spinnspillen en 10.000 twijnspillen. Na de algemene inzinking van Augustus 1952 ging de productie weer vooruit, er komen behoorlijk betalende orders binnen en de verwachtingen zijn hoog gespannen!

“Deze fabriek is niet alleen aan de weg getimmerd”, aldus de burgemeester, “doch timmert ook aan de weg!” De textielindustrie immers heeft de grondslag gelegd voor de groei van Almelo en dat dit bedrijf één van de basis-industrieën van Almelo zal blijven, is zeker.

Burgemeester Ravesloot van Almelo wenst de directie
geluk met het 60-jarig bestaan

Vergelijken wij de toestand van de textiel-industrie van dit bedrijf op het ogenblik met het bedrijf van 1870, waar een volwassen selfactorspinner f 9,- per week verdiende, een volwassen vrouw f 4,80 en kinderen van 14 jaar f 3,- per week, terwijl een volwassen wever slechts f 5,50 verdiende en er voorts geen personeelsvereniging of behoorlijke medische zorg bestond, noch een goed uitgewerkt leerlingenstelsel, dan

zien wij hoe de ontwikkeling met sprongen vooruit is gegaan. De jonge arbeiders gaan nu twee jaar naar de textielschool en hebben daarna de kans een uitstekend wever of spinner te worden, dank zij het tweejarig leerlingstelsel in het bedrijf, waar de jongeren hun leertijd kunnen beëindigen. Na afloop van het werk is er tenslotte de personeelsvereniging met haar talloze sport- en ontwikkelingsclubs, waar het personeel onderling contact heeft, hetgeen nog wordt versterkt door het eigen maandblad "De Spinner", waarin allerlei verslagen en berichten worden opgenomen! Het valt niet te verwonderen, dat deze receptie triumfantelijk werd besloten met de woorden: "We mogen trots zijn op dit bedrijf, als we zien, wat na zestig jaar is tot stand gekomen!"

DE FINANCIËLE MANAGERS

**Persoonlijk maatwerk
volgens de financiële managers**

HYPOTHEEK & FINANCIËRINGEN VERZEKERINGEN RELATIE ADVIS

Reygerhóftehoek 68 Telefoon 053 4782053
7546 KC Enschede Mobiel 0653960460
info@definancielemanagers.nl
www.definancielemanagers.nl

Familie Krukkert uit Den Ham en Wierden

Door: Anita Klinge

De oorsprong van de familie Krukkert vindt plaats in Den Ham op Erve Krukkert in de Meer, hier woonde begin 1700 Derck Jansen. Zijn bijnaam was de Krukke of Krukkert zoals de naam van de boerderij waar hij woonde Erve Krukkert. Hij was gehuwd met Eefze Hendriks Weleman en ze hadden 6 kinderen. Deze boerderij stond in de Hallerhoek in Den Ham.

1. **Hendrik op de Krukke Dercksz**, gedoopt in Den Ham op zondag 12 januari 1710.
2. **Teunis op den Krukke Derksz**, gedoopt in Den Ham op zondag 30 juli 1713.
3. **Hendrikje op den Krukke Derksd.**, gedoopt Den Ham op zondag 2 augustus 1716, trouwt in Den Ham circa 1740 met **Gerrit Jansz**, en in circa 1760 met **Hendrikje Assiesd Assies.**)
4. **Jan op den Krukke Derksz**, gedoopt Den Ham op zondag 12 februari 1719.
5. **Jennigje op den Krukke Derksd**, gedoopt in Den Ham op zondag 18 oktober 1722.
6. **Jan op den Krukke Derksz**, gedoopt in Den Ham op zondag 21 mei 1724.

In die tijd gebruikte met nog geen achternamen maar patroniemen een aanduiding die op de naam van de vader is gebaseerd zo werd Jan de zoon van Willem: Jan Willemz (Jan Willemzoon). In de Achterhoek en Twente werd ook vaak de naam van de boerderij aangeduid als familienaam zo ook bij de bewoners van Erve Krukkert in Den Ham.

Zo kon het voorkomen dat als een man op de boerderij van zijn schoonouders ging wonen hij de familienaam van zijn vrouw kreeg. Dit was ook het geval bij de familie Krukkert waar de dochter van Derck Jansen en Eefze Hendriks Weleman op de boerderij bleef wonen. Deze Hendrikje Derksd (Hendrikje Derksdochter) trouwde met Gerrit Jansz in 1740. Ze kregen 5 kinderen.

1. **Derk Krukkert**, gedoopt in Den Ham op zondag 3 september 1741, overleden. (ongeveer 6 jaar oud) circa 1748.
2. **Eefze Krukkert**, gedoopt in Den Ham op woensdag 6 maart 1743.
3. **Eefze Krukkert**, gedoopt Den Ham op zondag 24 januari 1745
4. **Derk Jan Krukkert**, gedoopt in Den Ham op woensdag 27 november 1748, overleden op donderdag 25 oktober 1810.
5. **Maria Krukkert**, geboren in Den Ham op zondag 31 oktober 1751

In 1750 wordt de boerderij Erve Krukkert getaxeerd op 150 gulden

Hendrikje overleed in 1860, de voogden van de minderjarige kinderen werden Jan Krukkert van moeders zijde en Jan Smeenk van vader zijde.

Gerrit Jansz trouwde in 1862 opnieuw met Hendrikje Assies, ze kregen 4 kinderen.

1. **Hendrik Gerritsz Krukkert**, geboren in Den Ham op vrijdag 12 maart 1762,.
2. **Gerridina Krukke Krukkert**, gedoopt in Den Ham op zondag 6 januari 1765.
3. **Swaantien Krukke Krukkert**, gedoopt in Den Ham op zondag 17 december 1769.
4. **Asseline Krukke Krukkert**, gedoopt in Den Ham op donderdag 14 oktober 1773.

De geschiedenis van de onze familie Krukkert gaat verder via Derk Jan Krukkert het 3^e kind van Gerrit Jansz en Hendrikje Derks Krukkert.

Deze Derk Jan Krukkert trouwt in 1780 met Hendrina Roelofs en ze krijgen zover bekend is 1 dochter, deze Hendrikje Derksd Krukkert werd geboren op Erve Krukkert op 14 april 1781 ze trouwt op 29 april 1807 in Ommen met de uit Daarle afkomstige Gerrit Gerrits van t' Vrieling.

Invoering achternaam Krukkert

In 1811 wordt door Napoleon Bonaparte in Nederland de burgerlijke stand ingevoerd en werd iedere Nederlander die nog geen achternaam had verplicht er een te kiezen. De burgerlijke stand werd ingevoerd om o.a. een efficiëntere belastingheffing in te voeren. Iedereen was vanaf toen verplicht alle geboortes, huwelijken en overlijden bij de gemeente te melden.

In veel gebieden in Nederland kenden men tot die tijd de patroniemen, ook wel vadersnamen genoemd -Hendrik de zoon van Jan, werd Hendrik Janszoon genoemd. Veel patroniemen zijn bij de burgerlijke stand familienamen geworden. Ook werd de woonplaats als familie naam genoemd. Er waren ook mensen die het allemaal niet serieus namen en die gaven namen als Poepjes op Naaktgeboren op en zich niet realiseerden waar ze hun nageslacht mee opzadelden.

In Twente hadden veel families de naam van hun boerderij zo ook de familie Krukkert die bij de burgerlijke stand in 1811 deze naam officieel aannam.

Op de boerderij woonden toen: Hendrikje Derksd Krukkert en haar man Gerrit Gerrits van 't Vrieling die dus vanaf 1811 Gerrit Krukkert heette. De moeder van Hendrikje is in 1810 overleden, haar vader leefde waarschijnlijk nog en kreeg ook de achternaam Krukkert. Hendrikje en Gerrit Krukkert hadden tijdens de naamswijziging 1 zoon die ook de achternaam Krukkert kreeg. De 3 kinderen die daarna werden geboren kregen natuurlijk automatisch de achternaam Krukkert.

1. **Gerrit**, geboren in Den Ham op Krukkert te Meer op donderdag 29 december 1808, gedoopt in Den Ham op zondag 1 januari 1809, overleden. (70 jaar oud) in Den Ham op donderdag 23 januari 1879
2. **Gerridina**, geboren in Den Ham op 't Krukkers te Meer op zaterdag 9 februari 1811, overleden in (63 jaar oud) Den Ham op donderdag 7 januari 1875

3. **Derk Jan**, geboren in Den Ham op Krukkert te Meer op zondag 26 maart 1820 helft van een tweeling, overleden in (30 jaar oud) Den Ham op woensdag 5 maart 1851,
4. **Jennichjen**, geboren in Den Ham op Krukkers te Meer op zondag 26 maart 1820 helft van een tweeling.

De oudste zoon Gerrit Krukkert bleef op Erve Krukkert wonen en hij trouwde op 3 mei 1833 met Geertje Blekkenhorst ze krijgen maar 1 kind: Hendrikje Krukkert deze dochter is maar 11 maand oud geworden en overleed in februari 1835. In september van 1835 overlijdt ook Geertje Blekkenhorst en blijft Gerrit alleen achter. Zijn ouders leefden nog en ze woonden met hem op Erve Krukkert. Zijn moeder Hendrikje Derks Krukkert overleed in augustus 1844 en zijn vader overleed in mei 1849.

Hij trouwt in 1846 met de uit Hellendoorn afkomstige Berendina Nijland en ze krijgen 13 kinderen, helaas overleden 8 van de kinderen al voor hun 10 jaar en 3 kinderen op 16 jarige leeftijd.

1. **Geertje**, geboren in Den Ham op Krukkerts te Meer op zondag 1 november 1846, overleden. (1 jaar oud) in Den Ham op woensdag 26 januari 1848.
2. **Gerrit**, geboren in Den Ham op Krukkerts te Meer op dinsdag 28 november 1848, gedoopt in Den Ham op zondag 17 december 1848, overleden (7 maanden oud) in Den Ham op vrijdag 6 juli 1849.
3. **Egbert**, geboren in Den Ham in 1848, overleden (ongeveer 5 jaar oud) Den Ham op maandag 16 mei 1853.
4. **Hendrika**, geboren Den Ham op dinsdag 25 juni 1850, gedoopt in Den Ham op zondag 14 juli 1850, ovl. (16 jaar oud) in Den Ham op vrijdag 8 februari 1867.
5. **Egbert**, geboren in Den Ham op maandag 10 september 1855, gedoopt in Den Ham op zondag 21 oktober 1855, overleden. (2 maanden oud) in Den Ham op vrijdag 16 november 1855.
6. **Hendrikje**, geboren in Den Ham op vrijdag 10 oktober 1856, gedoopt in Den Ham op zondag 9 november 1856, overleden in (ongeveer 16 jaar oud) circa 1873.

7. **Gerrit Jan**, geboren in Den Ham circa 1857, overleden (ongeveer 16 jaar oud) circa 1873.
8. **Egberdina**, geboren in Den Ham op donderdag 20 januari 1859, gedoopt in Den Ham op zondag 20 februari 1859, overleden. (2 jaar oud) in Den Ham op woensdag 9 oktober 1861.
9. **Gerrit**, geboren in Den Ham circa 1860, Dienstknecht/Landbouwer, overleden. (ongeveer 69 jaar oud) in Den Ham op zaterdag 4 mei 1929, trouwt in Den Ham op donderdag 26 april 1888 met **Willemina Schutmaat**, geboren in Den Ham circa 1864, overleden in (ongeveer 76 jaar oud) Den Ham op maandag 5 februari 1940.
10. **Egbert**, geboren in Den Ham op maandag 2 februari 1863, gedoopt in Den Ham op zondag 1 maart 1863, overleden in (10 maanden oud) Den Ham op donderdag 17 december 1863
11. **Geertje**, geboren in Den Ham op zaterdag 24 december 1864, gedoopt in . Den Ham op zondag 15 januari 1865, overleden in (2 jaar oud) Den Ham op zondag 30 juni 1867.
12. **Hendrika**, geboren in Den Ham op donderdag 26 november 1868, gedoopt in Den Ham op maandag 28 december 1868, overleden in (5 jaar oud) Den Ham op woensdag 17 december 1873.
13. **Derk Jan** , geboren in Den Ham op Krukkerts te Meer op dinsdag 11 december 1866, gedoopt in Den Ham op zondag 6 januari 1867, overleden. (55 jaar oud) Almelo op dinsdag 30 mei 1922

Van de 13 kinderen van Gerrit Krukkert en Berendina Nijland overleefden maar 2 kinderen:

Gerrit Krukkert en de jongste zoon Derk Jan Krukkert.

Deze jongste zoon Derk Jan Krukkert trouwt op 30 april 1896 in Wierden met Gerritdina Meulenbeld. Alle andere kinderen stierven jong aan de gevolgen van Cholera (1866) en Pokken (1870-873)

Cholera en Pokken

De kinderen overleden jong doordat in die tijd de leefomstandigheden erg slecht waren. In de periode van 1860 tot 1866 was cholera een gevreesde ziekte die in 1866 de meeste slachtoffers eiste onder voornamelijk zuigelingen en bejaarden.

De ziekte werd overgebracht door besmet water maar ook het eten van rauwe vis die in vervuild water had gezwommen. In 1866 stierven ongeveer 21.000 mensen in Nederland aan deze ziekte.

In 1870 tot 1873 heerst er in Nederland een pokken epidemie die veel slachtoffers maakte, waarschijnlijk zijn ook 3 kinderen van de familie Krukkert aan deze ziekte overleden.

Deze ziekte werd door de Duitse soldaten die vochten in de Frans-Duitse oorlog mee genomen. In Frankrijk was inenting tegen pokken nog niet verplicht en Duitse soldaten brachten de Franse krijgsgevangenen naar Duitsland waarvan er veel besmet waren met het pokken virus. Ook werd het virus overgedragen doordat burgers de kleding van de dode soldaten mee namen. De Pokkenepidemie eiste ongeveer 20.000 slachtoffers.

Na deze grote epidemie werd iedereen ingeënt tegen de pokken, alle kinderen werden rond hun 6^e jaar ingeënt tegen pokken.

Familie Meulenbeld

Derk Jan Krukkert trouwde op 30 april 1896 met Gerritdina Meulenbeld

De overgrootouders van Gerritdina Meulenbeld woonden op het Meulenbeld in Almelo, een zogenaamd Los Hoes, waar de woongedeelte en de stal van de dieren in 1 ruimte was. ze leefden waarschijnlijk van de visserij en de turfschipperij.

De overgrootouders van Gerritdina Meulenbeld waren Gerrit Jan van den Tooren en Janna van het Meulenbeld ze trouwden in 1785 in de Heerlijkheid Almelo. Almelo was een [lage](#) heerlijkheid en vanaf 1754 hoge heerlijkheid in Twente, vanaf de 13e eeuw tot 1795.

Het geslacht Van Rechteren Limpurg heeft het steeds in bezit gehad, met als verblijf het Huis Almelo. (*Een hoge heerlijkheid was in de Middeleeuwen een gebied waarvan de landsheer het halsrecht bezat; het recht om misdadigers ter dood te laten veroordelen en te executeren*)

Net als bij de familie Krukkert nam Gerrit Jan van den Tooren de achternaam van zijn vrouw aan en in 1811 werd de naam Meulenbeld officieel geregistreerd in de burgerlijke stand, zie hieronder de gegevens van de burgerlijke stand.

1^e. *Jannes Meulenbeld, landbouwer, 34 jaar, wonende te Vriezenveen → Meulenbeld.*

Echtgenoot van Hanna Holland.

Kinderen: Aaltjen (8), Gerritdina (6), Jan (3) en Siena (ruim

1).

2^e. *Gerhardus Meulenbeld, landbouwer, 28 jaar, wonende te Vriezenveen → Meulenbeld.*

3^e. *Johanna Meulenbeld, dienstmeid, 27 jaar, wonende te Vriezenveen → Meulenbeld.*

4^e. *Gerrit Meulenbeld, landbouwer, 25 jaar, wonende te Wierden → Meulenbeld.*

Allen kinderen van Gerrit of Gerrit Jan Meulenbeld of Van den Tooren of Tooren, overleden te Vriezenveen en janna Meulenbeld, wonende te Vriezenveen.

Jannes Meulenbeld, Gerhardus Meulenbeld en Johanna Meulenbeld verklaarde geen schrijven te hebben geleerd en niet te kunnen tekenen.

Op het Meulenbeld in Almelo heeft tot ongeveer 1833 een Meulenbeld gewoond, daarna woonden er de familie's Hammink en Looms. Waarschijnlijk is door de volgende generaties de naam Meulenbeld veranderd in Meulenbelt.

In 1907 is het verkocht voor 9.697,00 gulden aan Johan Bertus Hagedoorn, via zijn zoon Jan Hagedoorn komt het Meulenbelt in handen van Dhr. Brouwer, deze heeft het op 2 november 1964 verkocht aan de Stichting Katholiek Verpleeghuis voor Chronisch zieken. Sindsdien is op die plek het Verpleeghuis Het Meulenbelt gevestigd.

Derk Jan Krukkert en Gerritdina Meulenbeld

De grootvader van Gerritdina Meulenbeld, Gerrit Meulenbeld is geboren op het Meulenbeld maar verhuisd later naar Wierden. In Wierden wordt in 1871 zijn kleindochter Gerritdina Meulenbeld geboren. Ze trouwt zoals gezegd met de Den Ham afkomstige Derk Jan Krukkert ze gaan in Wierden wonen en krijgen 7 kinderen.

1. **Gerrit**, geboren in Wierden op dinsdag 20 april 1897, Landbouwer, Lage Eggeweg 5 Wierden, overleden. (82 jaar oud) Wierden op zaterdag 10 nov 1979, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op donderdag 15 november 1979, trouwt in Wierden op donderdag 21 augustus 1919 **Johanna Beverdam**, geboren op zaterdag 12 mei 1894, overleden in (86 jaar oud) Wierden op vrijdag 27 maart 1981, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op woensdag 1 april 1981.

2. **Janna**, geboren in Wierden op donderdag 14 juli 1898, overleden. (94 jaar oud) Almelo op zondag 18 oktober 1992, trouwt in Wierden op donderdag 23 april 1925 met **Dieks Buitenweg**, geboren in Ambt Almelo op vrijdag 1 februari 1901, landbouwer, overleden (65 jaar oud) Wierden op donderdag 31 maart 1966.
3. **Berendina Krukkert**, geboren in Wierden op vrijdag 1 februari 1901, overleden. (19 jaar oud) Wierden op dinsdag 20 juli 1920.
4. **Jan (Gerrit Jan)** , geboren in Wierden op vrijdag 7 november 1902, Landbouwer overleden (82 jaar oud) Wierden op dinsdag 27 november 1984, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op zondag 2 december 1984, trouwt in Wierden op donderdag 29 augustus 1929, met **Dika (Frederika) Dasselaar** , geboren in Wierden op zondag 17 januari 1904, overleden. (72 jaar oud) Wierden op maandag 9 februari 1976, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op zaterdag 14 februari 1976,.
5. **Hendrik**, geboren in Wierden op woensdag 14 december 1904, boerenknecht, Wierden, overleden. (73 jaar oud) Wierden op woensdag 18 januari 1978, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op maandag 23 jan 1978, relatie **Riek (Hendrika) Brinkten**, geboren. op donderdag 5 november 1908, overleden. (72 jaar oud) Wierden op donderdag 2 juli 1981, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op dinsdag 7 juli 1981.
6. **Hendrika**, geboren in Wierden op maandag 25 maart 1907, overleden. (85 jaar oud) Almelo op woensdag 10 juni 1992, trouwt in Wierden op donderdag 3 november 1932 **Herman (Waanders) Hermannus**, geboren in Ambt Almelo op vrijdag 4 december 1903, overleden. (84 jaar oud) op woensdag 19 oktober 1988.
7. **Derk (Gerrit Derk)** , geboren in Wierden op woensdag 4 oktober 1911, overleden in (78 jaar oud) Wierden op zaterdag 6 jan 1990, begraven. Begraafplaats Vriezenveenseweg Wierden,

trouwt. **Hanna Heerdink** , geboren op donderdag 20 juni 1912, overleden. (78 jaar oud) in Wierden op zaterdag 1 september 1990.

Waarschijnlijk woonde het gezin toen al aan de Lage Eggeweg 5 in Wierden.

Hun zoon Gerrit Jan bleef er wonen na zijn huwelijk met Frederika Dasselaar, ze kregen 4 kinderen waaronder mijn moeder Dinie Krukkert.

1. **Dirry (Derkjen Janna)**, geboren in Wierden op vrijdag 25 jul 1930, overleden. in (78 jaar oud) Hellendoorn op vrijdag 15 augustus 2008, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op woensdag 20 augustus 2008.
Dirry heeft aan de Lage Eggeweg 5 gewoond tot 1969 - van 1962 tot 1963 sliep ze bij haar zus dinie aan de Jacobsonstraat 12a maar was officieel nog ingeschreven aan de lage eggeweg 5, in 1969 ging ze wonen aan de Nijverdalsestraat en later op nr. 67 het Groene Kruis gebouw waar ze conciërge was en een eigen pedicurepraktijk had. Op haar 65e verjaardag is ze opgenomen in verpleeghuis Kronnenzommer in Hellendoorn, waar ze ook is overleden.
2. **Dinie (Gerritdina)** , geboren in Wierden op woensdag 11 januari 1933, huisvrouw, overleden. (73 jaar oud) in Almelo op maandag 1 mei 2006, begraven in Wierden op donderdag 4 mei 2006, trouwt in Wierden op donderdag 29 maart 1962, met **Jan Klinge**, geboren in Wierden op maandag 26 juni 1933, buschauffeur/organist, overleden. (62 jaar oud) Almelo op dinsdag 30 jan 1996 begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op zaterdag 3 februari 1996.
Dinie heeft van 28 november 1949 tot 19 december 1953 gewerkt bij de N.V Katoenmaatschappij Gebr. Scholten & Compagnie in Almelo als strijkster, daarna heeft ze tot haar huwelijk gewerkt als gezinshulp.

3. **Gerrit (Gerrit Dirk)**, geboren Wierden op woensdag 24 april 1935, Landbouwer, overleden (60 jaar oud) in Wierden op vrijdag 15 maart 1996, begraven in Wierden begraafplaats Vriezenveenseweg op dinsdag 19 maart 1996, trouwt in Wierden op vrijdag 18 mei 1962, met **Jenny Jansen**, geboren in Rijssen op dinsdag 31 december 1929, kleuterleidster. Gerrit bleef na zijn huwelijk wonen op de boerderij van zijn ouders en had naast de boerderij een baan als administrateur van de Nederlands Hervormde Kerk in Wierden. Na zijn overlijden is de boerderij verkocht.

4. **Henk (Gerrit Hendrik)**, geboren in Wierden op dinsdag 24 augustus 1937, Leraar, trouwt in Wierden op vrijdag 26 juni 1964 met **Sieny (Gezina Frederika) Hoff**, geboren in Wierden op maandag 27 oktober 1941.

Voor meer informatie over dit artikel kunt u contact opnemen via de email: jklinge@home.nl

HOFLAND
 OPTIEK

Nummer één in oogzorg en mode.

**MET HOFLAND
WEER OP SCHERP**

DENEKAMP • EIBERGEN • ENSCHEDE • LOSSER
 OLDENZAAL • HAAKSBERGEN • BORNE

Contactlensspecialisten a.n.v.c.
 Optometristen o.v.n.

www.hoflandoptiek.nl

Onze producten:
LCD/DLP projectoren
Interactieve whiteborden
Projectieschermen
Multimedia producten
Verzorging van uw complete installatie

Professioneel presenteren

Laat ook uw presentatieruimte door een van onze specialisten met de modernste technieken inrichten.

Hillen kantoorefficiency

Professioneel presenteren
Twentepoort Oost 1
www.hillenkantoor.nl
7609 RG Almelo
0546-812139

Ook uw leverancier voor
multimedia producten

Een bijzondere zoektocht

Een bijdrage van Mary Sanstra-Veenis en Robert Sanstra, Heiloo

Hoe wij zijn begonnen aan onze 'stamboom'....

Zeker inmiddels 30 jaar geleden kreeg ik eens een mooi papier in handen met daarop een boom, waarin je de namen van je ouders, grootouders en overgrootouders kon opschrijven.

Dat leek me wel wat om eens een keer te doen, zodat onze twee kinderen een leuk overzicht zouden hebben van hun voorouders. Bijzonder, want de ene helft (mijn familie) komt uit Noordholland/West-Friesland en de andere helft (Robert's familie) uit Suriname!

Ik gaf het mijn echtgenoot Robert voor zijn verjaardag en hoopte dat ook hij er wat in zou zien.....

Maar het bleef jaren in een la liggen! We hadden het veel te druk met onze kinderen en onze banen.

Wèl vroegen we aan onze moeders, die toen allebei nog leefden, de nodige gegevens en verhalen.

Vooral de voorouders van Robert gaven de nodige problemen. Die kwamen nl. voor een deel uit Nederland, maar voor een groter deel uit Suriname! Robert is in 1946 te Paramaribo geboren.

Robert's moeder, Egbertine Louise Sanstra-Bartelink, wist natuurlijk wel de namen van haar vader en moeder en ook nog wel van haar grootouders, maar vooral de Sanstra-tak, van haar in 1960 overleden echtgenoot Otto Cornelis Sanstra, was lastig. We konden de vader van Robert niets meer vragen.

Oma dacht dat de vader van haar man uit Hoorn of Leeuwarden kwam, maar ze wist het niet zeker.

Haar schoonvader Cornelis Sanstra, die zij nooit had gekend, was destijds terug gegaan naar Nederland, samen met zijn tweede vrouw en zijn kinderen uit 2 relaties, waarvan de laatste relatie een huwelijk was.

Zijn zoon Otto Cornelis (uit de eerste relatie met zijn huishoudster Bertholina Laurentina Rijzig) werd na enige tijd door zijn vader op de boot gezet, terug naar Suriname. Reden onbekend....

Otto was toen ongeveer 17 jaar! Er is nooit meer contact geweest met zijn vader Cornelis Sanstra....

Hij trouwde jaren later in Paramaribo met Egbertine Louise Bartelink.

Otto Cornelis Sanstra was de vader van mijn man Robert.

Begin van de zoektocht

De Sanstra-tak

Jaren geleden waren Robert en ik met vakantie op het kleine campinkje te Cornjum in de buurt van Leeuwarden. Fietsend in de omgeving daar, kwamen we ook langs het Frysk Argyf in Leeuwarden. Laten we eens gaan kijken, dachten we.....stel je voor dat we een Sanstra ontdekken!

Daar vroegen we aan een van de medewerksters waar we zouden kunnen zoeken naar grootvader Sanstra die misschien in Leeuwarden geboren was....

Maar ja, we wisten verder niets van hem! Geen voornaam, geen geboorte- of overlijdensplaats of datum, niet met wie hij getrouwd was geweest, wie zijn ouders waren. Het was zomaar zoeken naar een speld in een hooiberg.

De medewerkster schudde haar hoofd en zei dat we toch echt tenminste éne informatie over hem moesten hebben!

Natuurlijk vonden we niets, dus onverrichter zake vertrokken we weer.

We wilden toch wat en gingen toen maar naar de oudste begraafplaats in Leeuwarden om op de gedenksteden te zoeken naar een Sanstra....

We vonden er wel een paar, maar gezien het geboortjaar van Robert's vader (1913) en dan iets van 20/25 jaar eraf (dachten wij...) klopten de gegevens die we daar vonden, er helemaal niet mee.

We vonden ook Sandstra's en Zandstra's. We hadden wel eens gehoord dat namen bij de aangifte van een pasgeboren kind, nog wel es verkeerd genoteerd werden, omdat de kersverse vader te diep in het glaasje gekeken had....en Sanstra was toch wel een rare naam, zo zonder

d of *t* erin! Zou dat misschien toch familie zijn geweest dan, die Sandstra's en Zandstra's?

We kwamen er niet uit.....

Even terzijde: later kregen we naar aanleiding van onze vraag over de naam Sanstra, van een Friese meneer de uitleg. Het betekent '*afkomstig van "It Sân"*' (het Grootzand) in Bolsward. Hij was daar trekschipper, maar inmiddels getrouwd en woonde in Bovencarspel (NH).

Zijn moeder, broer en zusje kregen de naam Atsma, naar de grootvader van de kinderen: Atte Taekes. Dus Atsma betekende: *familie van Atte*. Die familienamen kregen ze in 1811.

Thuisgekomen van de vakantie, vroegen we nog maar eens aan Robert's moeder of ze zich echt niet méér kon herinneren.... Ook Den Helder en Enkhuizen kwamen toen in oma's herinnering als plaatsen naar voren. Dat bracht uiteindelijk de oplossing, want in het Provinciaal Archief in Haarlem vonden we Cornelis Sanstra, geboren in Den Helder!

We vonden zijn geboorteakte (*1881) en daarop stond dat Atte Sanstra, zijn vader, zeeman was, maar afwezig bij de geboorte. Dat was al iets in elk geval.

Hij was vast en zeker de vader van Otto Cornelis.

De naam Cornelis zat er in elk geval in.... Dat is in het verleden vaak een goede aanwijzing, want er werd nog veel vernoemd destijds.

Een andere vakantie ontdekten Robert en onze zoons Yoeri en Gideon een loodgietersbedrijf Sanstra in Enkhuizen! Zij waren met elkaar op de fiets en gingen via Enkhuizen met de veerboot naar Urk aan de andere kant van het IJsselmeer. Ikzelf was met de auto+caravan+tent+hond volgens afspraak onderweg naar de volgende camping ergens in de Noordoostpolder. Daar had ik hen opgewacht en alvast een mooi plekje uitgezocht!

Toen ze door Enkhuizen fietsten zagen ze de naam SANSTRA op een winkelruit van een loodgietersbedrijf staan. Ze stapten af en vroegen aan de oudere meneer daar of ze misschien familie waren, want zij heten ook Sanstra... Die vond dat denk ik erg onwaarschijnlijk, want zo'n donkere man.... en dan zou die familie moeten zijn? Dat kon vast niet!

Maar.....op internet via ICQ en Google eens Sanstra ingetypt, kregen we ene Tineke Sanstra op het scherm. Er was een e-mailadres bij en we stuurden haar een berichtje. Was zij misschien familie?

Deze keer hadden we meer succes! Zij is getrouwd met een zoon van de oudere meneer Sanstra waar Robert, Yoeri en Gideon al eens hadden gevraagd naar de mogelijke familierelatie.

En zij was óók bezig met de stamboom van SANSTRA!

Samen zijn we toen verder gegaan en intussen hebben we al een groot deel in kaart gebracht.

Er waren ook nog een aantal neven en nichten van Robert's Sanstra-kant in Nederland waar weer enig contact mee was. Otto Cornelis had twee zusters en een broer die in Nederland waren gebleven na zijn overhaaste vertrek naar Suriname.

Intussen is die kant van Robert's voorouders toch wel een eind gevorderd.

De Sanstra's kwamen dus oorspronkelijk uit Bolsward!

Bij verder onderzoek kwamen we echter tot de ontdekking dat de officiële vader van Cornelis Sanstra, Atte Sanstra (zoals eerder vermeld: afwezig bij de geboorte van Cornelis) al zo'n 4 jaar eerder, in 1877, bleek te zijn omgekomen bij de schipbreuk met de ss "Friesland". Die schipbreuk gebeurde voor de kust van Portugal/Spanje. Lange jaren was er nooit een teken van die ramp gevonden. Pas +/- 25 jaar later werd er voor de kust bij de Corrubedarotsen iets gevonden waaruit

men kon afleiden dat het daar in de buurt had plaats gevonden.

Hij kon dus onmogelijk de biologische vader zijn van Cornelis....

Dit jaar vonden we in het Maritiem Museum in Rotterdam een boekje over die scheepsramp....

Inmiddels zijn we er, denken we, achter hoe het destijds is gegaan. Er zijn sterke aanwijzingen dat zijn biologische vader Simon Boon is geweest, met wie zijn moeder Cornelia Huybens later in het huwelijk trad, na de doodverklaring van haar eerste echtgenoot Atte Sanstra.

DNA-onderzoek zal moeten uitwijzen of Simon Boon de vader van Cornelis is geweest in 1881.

Inmiddels is er contact met een nazaat van een broer van Simon Boon. Hij is daar eventueel toe bereid als wij dat zouden willen laten onderzoeken....

De Bartelink-tak

Oma Sanstra's voorouders, de Bartelink's, waren om mee te beginnen iets gemakkelijker!

Er bestond namelijk een boekje (1914) dat oma's grootvader Egbert Jacobus Bartelink (*1834/+1919) had geschreven over zijn tijd als opzichter op diverse plantages en later als eigenaar van de plantage Ornamibo in Suriname. We hebben er een kopie van.

Dat boekje "Hoe de tijden veranderen - Herinneringen van een ouden planter 1855-1875" ligt in de bibliotheek van het KIT te Amsterdam. Het gaat over zijn leven op de plantages, maar er staat niets in over zijn vrouw en kinderen.

Wie de vader was van deze Egbert Jacobus Bartelink wisten we nog niet.... Hij had een broer Louis en ook nog een broer Wijnand, vertelde oma Sanstra.

'n Tip van een meneer Tdlohreg uit Den helder bracht ons verder. Hij vertelde dat hij een boek had gekocht waar alle manumissies in staan van 1832 tot 1863, het jaar dat de slavernij werd afgeschaft. Daar moesten we maar eens in zoeken!

Dat boek, "Manumissies in Suriname, 1832-1863", geschreven door Okke ten Hove & Frank Dragtenstein, uitgave 1997, hebben we toen ook aangeschaft en daarin vonden we heel veel gegevens, o.a. de namen van Pieter Willem Bartelink, Egbert Bartelink en Frederik Bartelink.

Frederik was directeur op de plantage La Jalousie.

Ze kwamen dus uit Nederland en Frederik was op die plantage als directeur geplaatst.

Toen gingen we in Nederland via de NGV op zoek naar de naam Bartelink/Bartelinck.

Via de NGV kwamen we in contact met de heer Nico Jansz uit Amsterdam, die héél veel Bartelink/Barteling/Berteling's in een bestand had.

Hij stuurde ons al die gegevens belangeloos toe. Daar waren we heel erg blij mee!

Tussen al die namen vonden we op een gegeven moment

Frederik Bartelink (*6-4-1811 Amsterdam) als zoon van Pieter Willem Bartelink en Helena Bosscher uit Amsterdam.

Pieter Willem Bartelink (*1778) was geboren in Almelo, stond in hun huwelijksakte.....

Zijn ouders waren Egbert Bartelink (toen al overleden) en Catharina van Beek uit Almelo.

Andere kinderen van Pieter Willem Bartelink en Helena Bosscher waren:

	Wijnandus Jan (*7-11-1804)
De tweeling	Egbert (*22 -10-1806)
	Jan Ede (*22-10-1806 en +1-2-1809)
De tweeling	Jan Ede (*20-5-1809)
	en
	Pieter Willem (*20-5-1809)
en als laatste zoon	Frederik (*6-4-1811)

Opvallend was dat die namen overeen kwamen met de namen van de kinderen in Paramaribo!

Die moest het dus wel zijn! De familie had kennelijk connecties met Suriname...

Daar kwamen de namen Pieter Willem Bartelink, Egbert Bartelink en Frederik Bartelink diverse malen voor in allerlei documenten en in krantenartikelen.

In het Manumissieboek van Suriname lezen we dat Frederik Bartelink eigenaar was van de slavin Judicque en haar 3 kinderen. Hij had gevraagd om hun vrijlating (manumissie), maar stierf voor het zover was.

Eén van die drie kinderen was (onze latere overgrootvader) Egbert!

De andere twee waren Wijnandus en Louis.

Aan hun namen konden we zien dat Frederik de vader *moest* zijn.

Egbert, Wijnandus en Louis waren slavennamen, net als de naam van hun moeder, Judicque.

Maar Frederik Bartelink overleed 21 april 1838 al op 27-jarige leeftijd! De erfenis (dus ook zijn slavin Judicque met haar drie kinderen) ging naar zijn broer Egbert Bartelink, die ook in Paramaribo woonde. Hij zou verder de manumissie verzorgen.

Een paar maanden later echter overleed ook Egbert Bartelink.

Zijn vrouw aanvaardde de erfenis niet en toen stonden Judicque en haar 3 zoons op straat; de manumissie was nog niet voltooid.....

Mej. Johanna Christina Jonas, in 1802 geboren uit slavenouders, ontfermde zich over de moeder en de drie kleine kinderen. Zij waren toen pas 6, 5 en 2 jaar oud.

Wijnand Frederik geboren in 1832, Egbert Jacobus in 1833 en Jean Louis in 1836.

Mej. Jonas was de eerste zwarte onderwijzeres in Suriname.

Zij heeft uiteindelijk de manumissie verzorgd die op 19 juli 1842 werd uitgesproken. Daarbij kregen de kinderen en de moeder de familienaam Bartelink. Slaven hadden wel een naam, maar géén familienaam!

Na de manumissie werden de kinderen en hun moeder gedoopt. De kinderen kregen bij de doop in de Lutherse kerk twee voornamen, Egbert werd **Egbert Jacobus**, Louis werd **Jean Louis** en Wijnandus werd **Wijnand Frederik**.

De kinderen waren van gemengd bloed en werden dus Luthers gedoopt.

S B I

Volgens het Register der gedooften
by de Evangelisch Lutherske gemeente
te Paramaribo zyn op den 1ten November
des jaars 1840 gedooft.

Wynand Fredrik

Moeder: Jndeth Frederica van den
Mer boult & B. B. B. B.
Piet. W. H. van Krump
geb. in het jaer 1832.

Egbert Jacobus

Moeder: als voren
Piet. Jacob. Steenman van de Tooren
geb. in het jaer 1833.

Jean Louis

Moeder: als voren
Piet. Kaerinhout
geb. in het jaer 1836.

Als uyt het voorrege Register
gebraken, in kennis daarvan te hebben
met het Kerkelyk zegel der Kerkelyke te Pa-
ramaribo den 23ten Juny 1841.

De Predikant der Evang.
Luth. gemeente voorzitter

C. M. M. M.

Judicque werd gedoopt bij de Evangelische Broedergemeente (Hernhutters) en kreeg de namen **Judith Frederica Bartelink**. Dat zij bij deze kerk werd gedoopt was toen gebruikelijk omdat zij een zwarte vrouw was. 'Negerin' staat er in haar doop: Deze gegevens en uitleg kregen wij van Peggy Plet, met wie we via de Stichting Surinaamse Genealogie contact kregen.

De Negerin, genaamd Judith, aankomende
den Boedel van wijlen F. Bartelink, heeft
op den 2 Juny des jaars 1842 bij de Evangelische
Broedergemeente alhier het Bondsejel van den
H. H. Doops^{ont}vingen met naam van Frederika
Judith.

Paramaribo d. 22 Juny 1842
W. Toll
Voorkander der Ev. Bro. gemeente.

Peggy Plet deed toen onderzoek naar deze juffrouw Jonas. Zij had de gegevens allemaal al gevonden tijdens haar onderzoek en gaf ze belangeloos aan ons door. Dat is ook de bedoeling van de StiSurGen: elkaar helpen waar het mogelijk is door delen van informatie. Zij vertelde ons ook dat mej. Jonas uiteindelijk in 1842 de manumissie had voltooid voor de moeder en haar drie zoons. Daarmee konden we weer verder op zoek.

De bewijzen vonden we later in het Nationaal Archief in Den Haag.

Christel Monsanto, ook lid van de StiSurGen, gaf ons informatie over de latere echtgenote van Egbert Jacobus Bartelink, Victoria Romana IJsdam.

Zij kwam als 10-jarig slavenkind vanuit Curacao naar Suriname, samen met haar moeder Plantina Remor en haar zusje Hermelinda Narcissia van 8 jaar.

Later trouwde Victoria IJsdam in Paramaribo met Robert's overgrootvader Egbert Jacobus Bartelink. Ook de namen van hun kinderen verwijzen weer naar de voorouders van Egbert Jacobus, nl. Frederik, Pieter Willem, Egbert.....

Dennis Lee Kong heeft ons heel veel geholpen en op vele sporen gezet. We hebben een uitgebreide correspondentie met hem gehad over allerhande Surinaamse onderwerpen. Ook zijn hulp was van grote waarde!

Van oma Sanstra-Bartelink kregen we (ook via haar zussen en broer) diverse foto's van haar vader, haar opa Egbert Jacobus (de schrijver van het boekje), haar moeder, haar oma enz. enz.

Oma Egbertine Louise Sanstra-Bartelink overleed in 2003 in Amsterdam.

Haar broer Piet Bartelink die in Suriname woont, heeft in het begin van ons onderzoek uit het Landsarchief in Paramaribo diverse kopietjes van aktes voor ons meegenomen toen hij destijds zijn zuster in Amsterdam bezocht. Daar hebben we veel aan gehad, want uit deze aktes bleek voor ons duidelijker hoe de familie in elkaar zat.

Hoewel we nog lang niet aan publiceren toe zijn, wordt het overzicht toch steeds vollediger. Vooral ook met de hulp op de speciale avonden die de StiSurGen organiseert in het Nationaal Archief in Den Haag.

Daar hebben we veel aan, want het zoeken in de Surinaamse bronnen is toch best lastig!

Op een van de Konmakandra-dagen die de StiSurGen elk jaar organiseert, vonden we zowaar het moment dat grootvader Cornelis Sanstra met de ss "Maurits" voor verlof vanuit Paramaribo naar Amsterdam vertrok. Hij werkte toen als opzichter bij de aanleg van de LAWA-spoorlijn.

De hiernaast staande foto vonden we na afloop van de Konmakandragedag op de site van de StiSurGen. Hij is gemaakt op het moment dat we deze belangrijke vondst deden!

Zo is het verhaal van onze zoektocht in de 'familiekrochten' op schrift gezet en is voor het kwartaalblad "Twente Genealogisch" duidelijk waarom we lid zijn geworden van uw afdeling!

We vonden nl. alweer een aantal jaren geleden totaal onverwacht het "Erve Bartelink" in Hertme bij Borne. We logeerden toen in een Bed&Breakfast in Enschede. Daar lag tussen de informatie die we kregen van de gastvrouw een oude kaart van de omgeving rond Enschede, Hengelo, Borne en Almelo.

Zou ooit daar op het 'Erve Bartelink' de familienaam zijn ontstaan?

We zijn er toen langs gereden om er voor de familie een paar foto's van te maken.

We maakten toen natuurlijk ook kennis met de familie Ter Keurs die er nu woont en we vertelden hen over onze interesse!

Vorig jaar deden we weer eens een rondje Nederland met ons campertje. Toen hebben we hen opnieuw een bezoek gebracht! Heel gezellig even op de koffie....

Ook de mevrouw die de Pastorie bewoont op het Erve Bartelink nodigde ons toen uit om even een kijkje te komen nemen. Wat een prachtig plekje.....en wat een indrukwekkende historie!

Misschien dit jaar weer....? Een brief over 'nog eens langskomen' is al gekomen met de post!

Inmiddels vonden we op

<http://www.heemkundegroepertme.nl/Boerderijen.htm> en ook bij het hoofdstuk 'De Reformatie' meer over de geschiedenis van Erve Bartelink.

Dat het al zó lang bestond, hadden we niet verwacht!

- & Begeleiding en advisering bij aankoop en verhuur**
- & Begeleiding en advisering bij huur en verhuur**
- & Taxaties**
- & Planvisie**
- & Bedrijfsonroerend goed**
- & Nieuwbouw**
- & Hypotheken**
- & Vastgoedbeheer**

Bisschopstraat 18
7571 CZ Oldenzaal
Tel. 0541 – 522022
www.etpmakelaars.nl

De komaf van Claes Jacobs Twent

Waar en wanneer Claes Jacobs en Annigje Aalders geboren en/of getrouwd zijn is mij (nog) onbekend. Wel dat ze in Zwartsluis zijn gaan wonen, waar ze drie kinderen laten dopen: 23-8-1674 Geert, 8-12-1678 Alert en 12-3-1682 Jentien. In Zwartsluis blijkt dat zij ook de ouders zijn van een zoon Jacob van wie in Zwartsluis geen doop te vinden is.

Vader Claes Jacobs heeft in Zwartsluis een toe-naam gekregen: in alle registraties wordt hij als Claes Jacobs *Twent* vermeld. Die naam gaat aldaar ook over op zijn kinderen. Als bijvoorbeeld genoemde zoon Jacob in augustus 1705 in Zwartsluis trouwt met ene Femmigjen Jans, wordt de bruidegom vermeld als Jacob Klaasen Twent.

Het vermoeden lijkt gewettigd dat Claes Jacobs in Zwartsluis zijn toe-naam kreeg omdat hij van oorsprong afkomstig was uit Twente. Daar is mogelijk ook zoon Claes geboren.

Ik besef het: het is de befaamde speld in een hoedberg, maar misschien is er een lezer(es) van TG die genoemd echtpaar ergens in de regio is tegengekomen. Als dat zo is, dan zou ik het heel graag willen horen! Reacties worden met grote belangstelling tegemoet gezien door Harry Zanting, Maartensdijk, tel. 0346 211671, e-mail:

h.g.zanting@casema.nl

TRAGEDIE IN DE FAMILIE NIJLAND.

Door: Jack Weener.

Gerrit Nijland en Jenneken ten Brugge hadden 11 kinderen die geboren zijn tussen 1764 en 1785. In 1814 voltrekt zich een tragedie in de familie. Als op 19.04.1814 dochter Janna op 48-jarige leeftijd overlijdt, wijst waarschijnlijk niets er op dat aan het eind van het jaar zo ongeveer de helft van de familie haar zal volgen. De beide ouders zijn op dat moment al overleden.

In november en december 1814 zijn in het overlijdensregister van Enschede de volgende leden van de familie Nijland geregistreerd:

1. 07.11.1814, Hendrina Nijland, oud 50 jaar, dochter van Gerrit Nijland en Jenneken ten Brugge, overleden in huis no. 298 in de Eschmarke.
2. 09.11.1814, Geertje Nijland, oud 42 jaar, dochter van Gerrit Nijland en Jenneken ten Brugge, overleden in huis no. 287 in de Eschmarke.
3. 13.11.1814, Geertje Walmink, oud 11 jaar, dochter van Hermen Walmink en Gezina Nijland, overleden in huis no. 294 in de Eschmarke.
4. 18.11.1814, Jannes Nijland, oud 28 jaar, zoon van Gerrit Nijland en Jenneken ten Brugge, overleden in huis no. 40 in de Eschmarke.
5. 22.11.1814, Berendina Nijland, oud 2 jaar, dochter van Jannes Nijland en Berendina Eschkamp, overleden in huis no. 40 in de Eschmarke.
6. 24.11.1814, Geesken Nijland, oud 33 jaar, dochter van Gerrit Nijland en Jenneken ten Brugge, overleden in huis no. 287 in de Eschmarke.
7. 25.11.1814, Hermen Nijland, oud 30 jaar, zoon van Gerrit Nijland en Jenneken ten Brugge, overleden in huis no. 292 in de Eschmarke.
8. 06.12.1814, Jenneken Kwekkeboom, oud 4 jaar, dochter van Hermen Kwekkeboom en Gezina Nijland, overleden in huis no. 294 in de Eschmarke.

9. 11.12.1814, Aaltjen Geerdink, oud 42 jaar, echtgenote van Hendrik Nijland, overleden in huis no. 285 in de Eschmarke.

In de akten is geen doodsoorzaak aangegeven. Het is mogelijk dat de zeer besmettelijke zenuw- en hospitaalkoorts, die in de winter 1814-1815 in Nederland heerste, de familie heeft geteisterd.

TG nummer 4 – 2010

De volgende TG verschijnt eind december.

Mocht u kopij willen aanleveren, dan is de sluitingstermijn hiervoor 15 november 2010.

Artikelen het liefst als platte tekst aanleveren, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke s.v.p. separaat meesturen als jpg bestand. U kunt uw bijdrage mailen naar

twentegenea@gmail.com .

De Verfhal-Hengelo

Als kleur in uw leven echt belangrijk is !!!

Binnenhavenstraat 54
7553 GJ Hengelo
te. 074-2435805
www.deverfhal.nl

Op onze scherpe prijzen geven we 10 procent extra korting voor NGV-leden

Siemerink of Ridderinkhof?

In Twente Genealogisch nr.2 van 2010 komt op de blz. 52 t/m 65 in het artikel 'Een gedenkwaardig inwoner van Ootmarsum' een zekere 'Lubbert van Ridderickhoff genaamd Sijmerinck' uitgebreid aan de orde.

In dit verhaal dient zich de vraag aan waarom Lubbert Ridderinckhof ook Sijmerinck genoemd wordt. Hoewel de tijdsperiode waarin Lubbert geleefd heeft ons niet erg veel informatie verschaft over individuele personen lijkt het mij voor belanghebbenden toch van belang na te gaan of er mogelijk een relatie bestaat tussen de genoemde Lubbert en het erf 'Siemerink of Ridderinkhof' dat ligt op de westelijke helling van de Tankenberg in de vroegere marke Berghuizen bij Oldenzaal. Het oude erf, al in 1475 genoemd als 'Semering' is later gesplitst in twee boerderijen die in het 'Verpondingsregister van Twente van 1601' voorkomen onder de nummers 476 en 479.

Dit erf wordt namelijk in 1554 geduid als 'Symerinck off Ridderinckhoff'. Zelfs nog in de tweede helft van de 18e eeuw wordt het nog genoemd als 'Siemerink of Ridderinkhof'.

Deze boerderij behoorde tot de vroegere bisschoppelijke bezittingen en maakte deel uit van de Hof van Oldenzaal, één van de zes Twentse bisschoppelijke hoven. Juist vanwege deze status is er nog redelijk veel van de boerderijgeschiedenis te achterhalen en dikwijls ook nog van de bewoners. Over deze hoven waren rentmeesters aangesteld en die hebben door de eeuwen heen de nodige registers en rekeningoverzichten samengesteld. Zo zijn van de zes Twentse hoven liggers gemaakt in het jaar 1554. Helaas zijn ze niet van alle hoven bewaard gebleven maar van de Hof Oldenzaal toevallig wel. In deze momentopname is te lezen welke stukken grond bij de erven hoorden en wie toen de bewoners waren. Het erf wordt dan, zoals gezegd, 'Symerinck off Ridderinckhoff' genoemd. Dan wordt ook al gezegd 'dat up dyt erve twe huysen staen ende woert gebruket van twe partyen van luyden ende synt beyde hoffhorych'. De bewoners van de Twentse bisschoppelijke hoven leefden namelijk onder het Twents hofrecht.

Overdrachten

Bij het afstaan van de landsheerlijkheid in 1528 door de Utrechtse bisschop aan Karel V werden ook de zes Twentse hoven een deel van het bezit van Karel. De ambtenaren van Karel hebben dat bezit geïnventariseerd en bovendien de hofrechten in 1548 op schrift gesteld. In 1554 is door hen het aangehaalde register samengesteld en dat geeft ons zoals gezegd, zicht op de bewoners van het aan de orde zijnde erf. Er wordt opgemerkt 'So wort dyt erve gebruycket van twee bouluayden'. De eerste heet Gerdt Symerijnck en 'sijn wijf Mette'. Hun kinderen zijn: Johan, Lubbert, Geese gehuwd met Dyryck Moeters, Gertken, Mette en Johanna.

De andere medegebruikers van het erf zijn Johan Symerynck en zijn vrouw Fenne. Zij hebben nog geen kinderen. Omdat het in Twente gebruikelijk was dat de bewoners de naam van het erf aannamen blijft het altijd de vraag of de man op het erf is geboren dan wel is ingetrouwd. In het laatste geval zal hij vóór zijn huwelijk een andere familienaam hebben gevoerd.

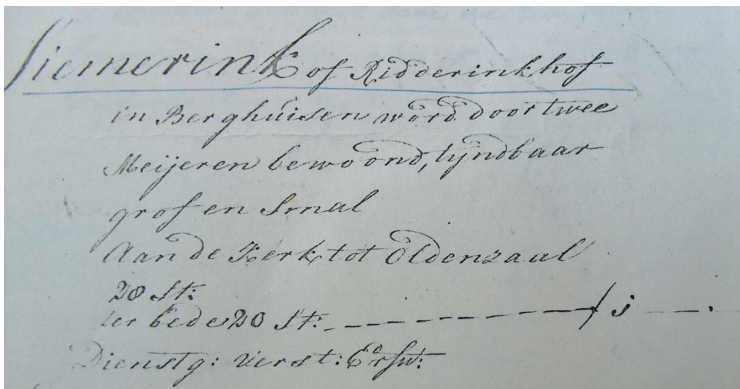
Ook degene die op het erf waren geboren en er eventueel niet meer woonden maar toch nog de horige status hadden (dus niet vrijgekocht) werden in het register genoteerd. Zo wordt nog genoemd:

- Gese Symerynck met haar zoon Johan
- Fenne Symerynck, gehuwd met een droogscheerder Dyryck waarvan onbekend is of zij kinderen hebben. Zij wonen in Uthest??
- Aleyt Symerynck met de kinderen Hynryck en Mette. Zij wonen in Oldenzaal
- Gese Symerynck
- Hylle Symerynck.

Nadat de republiek der Nederlanden was ontstaan zijn deze erven een bezit geworden van de Staten van Overijssel. Bij de vorming van het Koninkrijk der Nederlanden zijn ze staatsbezit geworden en de meeste erven zijn in 1829 publiek geveild. Toen kregen de bewoners kans de boerderij te verwerven.

In de rekeningen van rentmeester Rudolf Jordens lopend over de jaren 1761-1797 komt het erf nog voor onder de naam 'Siemerink of Ridderinkhof in Berghuisen'. Het erf werd ook toen door twee meieren bewoond en was tiendbaar aan de kerk in Oldenzaal.

Misschien is een mogelijke verklaring voor de vraag waarom of Lubbert van Ridderinckhoff ook Sijmerinck wordt genoemd opgesloten in de historie van het hier aangehaalde erf.

Uit het register van de 18e eeuw

Bronnen

Mr. R.F.A. Rorink, Verbonden door de echte, rechten en plichten van de horige boeren onder de Twentse landsheerlijke hoven tot 1811. Uitgave Twente Academie 1996, reeks nr.5

Het Verpondingsregister van Twente van 1601, uitgave Vereniging Oudeheidkamer Twente 1985

H.C.O., toegang nr. 7, inventarisnr.s 77 t/m 123. Overijsselsche rekeningen en andere stukken afkomstig uit de Hollandse rekenkamer (1528-1581),

H.C.O., Spaans archief, toegang nr.8 (1581-1632)

H.C.O., Staten archief, toegang 3.1, inventarisnr.s o.a. 2854-2921

G.J.Welberg, Oude Postweg 62, 7557DE Hengelo

Ambachtelijke lijstenmakerij met 1800 voorbeeld lijsten

Fotogalerie

KISTEMAKER

Lijstenmakerij

KUNST in
de KLUIJS

Merckel Kistemaker

Kerkstraat 6, 7571 EE Oldenzaal
T. 0541-53 19 85 / F. 0541-53 53 13

Openingstijden: di, wo, do 12 - 18 uur / vr 12 - 21 uur / za 10 - 17 uur

Grote collectie oude landkaarten, gravures en foto's van Oldenzaal, Twente, Overijssel en Nederland.

Steeds wisselende exposities

Werk van Jan Schoenaker, Wiebe Bloemena, Ton Anconé,

en fotografie van 12 regionale fotografen

Agenda 2010/2011 NGV afdeling Twente

9 oktober 2010	Lezing door Jos Kaldenbach over Historisch-genealogisch onderzoek in Duitsland
13 november 2010	Afdelingsledenvergadering. Contactmiddag/lezing
11 december 2010	Lezing door Henk Woolderink
8 januari 2011	Lezing door Henk ten Thije en Jaap Grootenboer over Spanjaard Borne
12 februari 2011	Lezing door Martin Koers over Auswanderung aus dem Emsland und der Grafschaft Bentheim (und Umgebung).
12 maart 2011	Lezing door Mr. O.A.M.J. Dierckxsens
9 april 2011	Afdelingsledenvergadering. Contactmiddag/lezing.

In principe zijn tijdens de bijeenkomsten aanwezig: het bestuur; documentatie in de vorm van de leestafel; algemene afdelings- en NGV-informatie; de mappen met onderzoeksgegevens van de NGV Contactdienst; de Genealogische Databank Twente (GDT) en transcripties van de Stichting Genealogische Werkgroep Twente (SGWT). Meestal zijn aanwezig boeken van de Overijsselse Bibliotheekdienst en ad hoc de Pro-gen Gebruikersgroep.

Het vrije gedeelte van bijeenkomsten begint om 13:00 uur. De aanvang van de lezing of vergadering is om 14:00 uur. Einde van de bijeenkomst is in principe om 16:00 uur. Alle bijeenkomsten vinden plaats in de Stephans-Hof, Grotestraat 207 te Borne.

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.
Bibliotheek en andere diensten: Papelaan 6, 1382 RM Weesp.
Geopend (alleen voor leden) donderdag en zaterdag van 10.00-16.00 uur.

Afdeling Twente. Opgericht 1984. De afdeling omvat de volgende gemeenten:
Almelo, Avereest, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hardenberg, Hellendoorn,
Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Ommen, Rijssen-Holten, Tubbergen,
Twenterand en Wierden.
Afdelingswebsite: <http://twente.ngv.nl>

Bestuur van de afdeling:

- Voorzitter : Jan Oude Munnink, aanspreekpunt in het bestuur m.b.t. de website, Twente Genealogisch en het jubileumboek. Afgevaardigde van de afdeling.
Koppelboerweg 2, 7587 NV De Lutte. 0541-511774
e-mail: koppelboer@hetnet.nl
- Secretaris : Marieken Scholten-Sijsses.
Anjelier 7, 7621 AK Borne. 074-2670256
e-mail: secretaris@twente.ngv.nl
- Penningmeester : Ben Schothuis, coördinator cursussen.
Het Loo 39, 7608 DM Almelo. 0546-862675
e-mail: penningmeester@twente.ngv.nl (functioneel) bjgschothuis@home.nl (privé)
- Lid : Johan Leushuis, aanspreekpunt in het bestuur m.b.t. Genealogisch Informatiecentrum Twente (GIT).
Woolderweg 65, 7622 JR Borne. 074-2667229. e-mail: jleushuis@hetnet.nl

Plaatsvervangend Afgevaardigde Algemene Ledenvergadering NGV:

- Ton Boswerger, Meindert Hobbemastraat 3, 1318 LA Almere. 036-5250894

Genealogisch correspondent:

- Anton Hilgerink, Reygershöttehoek 68, 7546 KC Enschede, 053-4765253
e-mail: hilgerink3@home.nl

Redactie Twente Genealogisch (TG)

Titia Tjeerdsma, Georges Schafraad, Hennie Kok, Otto Huizinga, Leon van Schie en Hans Berkhout.

Kopij TG: de redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen voor TG in te korten, aan te passen of te weigeren. Redactieadres: Twente Genealogisch, Haydnstraat 58, 7582 EX Losser. E-mail: twentegenea@gmail.com

Genealogisch Informatiecentrum Twente (GIT). Stadsarchief gemeentehuis Enschede, Langestraat 24.

Bezorging en adreswijziging

Voor informatie over bezorging kunt u contact opnemen met de redactie van Twente Genealogisch. Adreswijzigingen, opgave nieuwe leden en opzeggingen uitsluitend naar de NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.

Dit mededelingenblad wordt gratis toegezonden aan de leden van de NGV - afdeling Twente en aan de NGV-leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan.

Abonnementen op dit blad kunnen worden aangegaan door overmaking van 12,50 euro uitsluitend op girorekening 5582643 t.n.v. penningmeester NGV te Almelo.

Het in dit contactblad gepubliceerde mag slechts worden overgenomen met toestemming van de schrijver en vermelding van de bron Twente Genealogisch ISSN 138-0787.

Omslag: mevr. G. Beltman – de Groot

Kwartaalblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling Twente, 26^e jaargang 2010 nr. 4

Inhoud

Even bijpraten	blz. 122
Agenda NGV afdeling Twente	blz. 125
Spil en Spoel	blz. 126
Bartelink I	blz. 129
Bartelink II	blz. 130
Schatzoeken	blz. 132
De Anticipatie van de Almelose schippers op de dienstplicht	blz. 134
Mijn naam is John Prein	blz. 145
Hulp bij afdeling PR gezocht	blz. 147
Profiel invullen	blz. 148
Aaltje Holtkamp	blz. 150
Mijn Overgrootmoeder	blz. 152
Historische Vereniging Hardenberg e.o.	blz. 159

HOFLAND
OPTIEK

Nummer één in oogzorg en mode.

**MET HOFLAND
WEER OP SCHERP**

DENEKAMP · EIBERGEN · ENSCHEDE · LOSSER
OLDENZAAL · HAAKSBERGEN · BORNE

Contactfreespecialisten o.v.v.v.
Optometristen o.v.v.v.

www.hoflandoptiek.nl

Even bijpraten

Door: Jan Oude Munnink

In de najaarsledenvergadering van de NGV die gehouden werd op 27 november in Utrecht is besloten om de contributie in 2011 te verhogen van € 36 naar € 39 per jaar. Van de aanwezige afdelingen hebben 23 afdelingen voor de verhoging gestemd en 6 afdelingen, waaronder de NGV-Twente, stemden tegen. Onze tegenstem was gebaseerd op uitslag over het onderwerp contributieverhoging van de afdelingsledenvergadering.

De meerderheid van de afdelingen hecht sterk aan het overeind houden van het centrum in Weesp en het op peil houden van Gens Nostra. (Als die verhoging van € 3 voor u overkomelijk is dan adviseer ik u voor 31 december uw lidmaatschap van de NGV op te zeggen. Doet u dat later dan loopt u het risico om voor heel 2011 te moeten betalen.) Daarnaast wil ik opmerken dat de inkomsten van de afdeling op hetzelfde niveau blijven als van 2010: de contributieverhoging levert de afdeling dus niets extra op.

Onze hoofdredacteur Hans Berkhout heeft helaas gemeend zijn werkzaamheden voor TG te moeten beëindigen: privéomstandigheden en een andere invulling van zijn werkzaamheden voor zijn werkgever zijn daarvan de oorzaak. Het besluit van Hans heeft betrekking op bijna al zijn nevenfuncties en vrijwilligerswerk.

In de afgelopen weken heb ik gesprekken gevoerd om een nieuwe hoofdredacteur te kunnen aantrekken. Uiteindelijk heeft Helmoed Boom toegezegd om een gedeelte van de werkzaamheden van Hans over te nemen: de afstand Utrecht-Twente ervaart hij als een fors probleem. Gelukkig neemt hij wel de hoofdtaken van Hans over. Helmoed is bij velen van ons bekend als auteur in TG en hij heeft ook een tijd de rubriek "Nieuwe leden stellen zich voor" voor zijn rekening genomen. Het bestuur is blij dat de vacature van Hans door Helmoed als ad-interim vervuld wordt. U constateert met mij dat we in elk geval tijdelijk uit de brand zijn, én, dat de continuïteit van TG niet direct gevaar loopt.

Ine Vink krijgt bij het aantrekken van sprekers ondersteuning van Jan Willem Berns. Ook hij is geen onbekende binnen de vereniging.

Het bestuur heeft besloten om de inhoud van TG's die verschenen zijn na 2008 en die twee jaar oud zijn op de website te laten plaatsen. Dit houdt in dat 2008 binnenkort op de website komt.

Het project inscannen van bidprentjes is even op een zacht pitje gezet: er is een professionele scanner nodig om in een bewerking zowel voor als achterzijde en meerdere bidprentjes tegelijk te kunnen scannen. Bidprentjes blijven natuurlijk welkom en Hennie Scholten gaat gelukkig door met het verwerken van de bidprentjes.

Ton Boswerger heeft de redactie verzocht om u mee te delen dat hij na zijn verhuizing van Loosdrecht naar Almere geen onderzoek voor leden meer doet in het verenigingscentrum in Weesp en ook geen andere zaken, zoals post, meer meeneemt naar het Verenigingscentrum. Mogelijk is er een lid dat bereid is om de taken van Ton over te nemen. We verzoeken u dan om contact op te nemen met de afdelingssecretaris.

Ook heeft Ton nog het volgende verzoek t.a.v. *Persoonskaarten uit de gemeentelijke basisadministratie*:

Velen van ons zullen ze ergens hebben liggen: de CBG-familiegegevens die na verwerking in een genealogisch programma ergens in een la of kast zijn beland. De vraag die mij bezighoudt: kunnen we met die gegevens over personen, die in Nederland vanaf 1939 zijn overleden, misschien ook anderen een plezier doen? Mogelijke opzet: betrokkene moet geboren zijn in het werkgebied van de afdeling Twente, de gegevens blijven in het bezit van de eigenaar en deze laat van de in zijn bezit zijnde gegevens aan de coördinator weten: achternaam, voornamen, geboorte- en overlijdensdatum en hoe deze gegevens te verkrijgen zijn (post met antwoordzegel, telefoon of e-mail) Laat eens weten wat je hiervan vindt! Stuur jouw reactie gaarne uiterlijk eind januari a.s. aan tonboswerger@kpnmail.nl

In 2014 viert de afdeling haar zesde lustrum. Voor zover mij bekend is er in alle jaren dat er een lustrum te vieren viel een extra activiteit ondernomen. Het huidige bestuur wil ook het jaar 2014 niet zomaar aan ons allen voorbij laten gaan en heeft het volgende plan.

In 2014 verschijnt er een verjaardagskalender met aan de voorzijde een boerderij. Op die boerderij woont nu nog iemand die dezelfde naam draagt als vermeld in het Verpondingregister van 1602. M.a.w. er woont nu nog een Kuipers (achternaam van de man of vrouw) op het erf Kuipers. Op de achterzijde wordt een gedeelte gedrukt van de kwartierstaat van de betrokken persoon. De hele kwartierstaat wordt afgedrukt op een cd-rom.

Wie belangstelling heeft om hier aan mee te werken kan contact opnemen met Jan Oude Munnink per email: koppelboer@hetnet.nl

Enige technische zaken:

- er dient een foto aangeleverd te worden van het formaat 13 x 18 of groter.
- de kwartierstaat moet afgedrukt worden als Worddocument in het lettertype Tahoma, lettergrootte 11.
- de kwartierstaat vermeld bij voorkeur ook beroepen, een gedeelte van een kadastrale kaart en zo mogelijk ook proceszaken e.d. M.a.w.: hoe uitgebreider hoe liever.
- U houdt rekening met de privacy van de te vermelden personen. U ontkomt er m.i. niet aan om persoonlijk contact op te nemen met de huidige bewoners en direct aan hen gerelateerde personen
- de kwartierstaat gaat tenminste terug tot 1750 tenzij doop- trouwboeken niet meer aanwezig zijn.
- mevrouw G. Beltman-de Groot heeft toegezegd om van de foto's tekeningen in zwart-wit nuances te maken.
- de termijn van aanmelding sluit op 1 maart 2011: uiteraard hoeft u dan nog niet alles klaar te hebben. Het vervolgpad zal nader uitgewerkt worden.

Zoals het er nu uitziet zijn we van plan om op de verjaardagskalender per datum twee regels op te nemen. Komen er teveel aanmeldingen binnen, we hebben maar plaats voor 12 maanden, dan zal bij de selectie gekeken worden naar een zo goed mogelijke spreiding over onze regio.

Tenslotte wens ik allen prettige feestdagen, een gezond 2011 en een succesvol jaar bij uw genealogisch onderzoek.

Agenda NGV Afdeling Twente 2010 / 2011

8 januari 2011	Lezing door Henk ten Thije en Jaap Grootenboer over Spanjaard Borne
12 februari 2011	Lezing door Martin Koers over Auswanderung aus dem Emsland und der Grafschaft Bentheim (und Umgebung).
12 maart 2011	Lezing door Mr. O. Dierckxsens
9 april 2011	Afdelingsledenvergadering.
Contactmiddag/lezing.
7 mei 2011	Lezing

In principe zijn tijdens de bijeenkomsten aanwezig: het bestuur; documentatie in de vorm van de leestafel; algemene afdelings- en NGV-informatie; de mappen met onderzoeksgegevens van de NGV Contactdienst; de Genealogische Databank Twente (GDT) en transcripties van de Stichting Genealogische Werkgroep Twente (SGWT). Meestal zijn aanwezig boeken van de Overijsselse Bibliotheekdienst.

Het vrije gedeelte van bijeenkomsten begint om 13:00 uur. De aanvang van de lezing of vergadering is om 14:00 uur. Einde van de bijeenkomst is in principe om 16:00 uur. Alle bijeenkomsten vinden plaats in de Stephans-Hof, Grotestraat 207 te Borne.

De Verfhah-Hengelo

*Als kleur in uw leven
echt belangrijk is !!!*

Binnenhavenstraat 54
7553 GJ Hengelo
te. 074-2435805
www.deverfhah.nl

**Op onze scherpe prijzen geven we 10 procent
extra korting voor NGV-leden.**

Spil en Spoel

Onderstaand stuk is afkomstig uit “Spil en Spoel” van juli 1955.

75 jaar Hedeman

Op het Sluiversveld aan de Loolee te Almelo vestigde de heer Hertog Hedeman jr. in 1880 een ververij en blekerij, die op het ogenblik uitgegroeid is tot een textielbedrijf, waar 650 mensen werken in de weverij en veredeling. Op 28 juni hopen allen, die op een of andere manier betrokken zijn bij het bedrijf, waarvan de officiële naam op het ogenblik luidt N.V. tot Exploitatie van H. Hedeman Jr's Fabrieken te Almelo, het 75-jarig bestaan op feestelijke wijze te vieren. Van 11 uur 's ochtends tot 11 uur 's avonds zullen op het sportterrein velerlei feestelijkheden elkaar opvolgen. Voordat de heer Hedeman op het Sluiversveld begon met zijn bedrijf, was daar reeds een kleine weverij en blekerij gevestigd.

De fabrikant A.G. Kamerling bouwde hier namelijk in 1865 een kleine fabriek, die in 1873 omgezet werd in de N.V. Overijsselsche Weverij en Bleekerij.

Twee jaar later nam de heer Siegenbeek van Heukelom de zaken over, doch slechts voor korte tijd. In 1880 werd deze textielfabrikant benoemd tot professor in de medicijnen te Leiden. Dit gaf aanleiding tot het gezegde dat het moeilijker is textielfabrikant te blijven dan professor te worden.

Alvorens zich zelfstandig te vestigen was de heer Hedeman reeds werkzaam geweest als textielhandelaar en als zodanig o.a. agent van Kunst, Jansen & Cie te Vriezenveen, de voorgangers van Jansen en Tilanus.

De oprichter van het bedrijf, de heer H. Hedeman Jr.

SCHOENMAKER
VOETCOMFORT

Oostwal 6
Oldenzaal
Tel: 0541-537011

Erkend schoenconsulent

- ☺ **ruim assortiment in comfort schoenen.**
- ☺ **diverse breedtematen: E t/m M.**
- ☺ **eerlijk advies.**
- ☺ **uitstekende service: oa. huisbezoek.**
- ☺ **bijna alle modellen geschikt voor eigen (steun)zolen.**
- ☺ **Carintpas 10% korting op niet afgeprijsde schoenen.**

www.schoenmaker-voetcomfort.nl

hillen
kantooefficiency

Onze producten:
LCD/DLP projectoren
Interactieve whiteboards
Projectieschermen
Multimedia producten
Verzorging van uw complete
installatie

Professioneel presenteren

Laat ook uw presentaties over
door een van onze specialisten
met de modernste technieken
inrichten.

Hillen kantooefficiency

Professioneel advies
Tweenspoort Doel T
www.hillenkantoor.nl
7620 RZ Elerslo
0548-471338

Doel uw leverancier voor
multimediale producten

Bartelink I

Door: Robert en Mary Sanstra, Heiloo.

Nu in TG, nr. 2 van 2010, de vraag staat om een mooie foto of een bidprentje in te zenden, sturen we een foto van de overgrootvader van Robert Sanstra (mijn echtgenoot).

Pieter Willem Bartelink, de grootvader van deze E.J. Bartelink (Egbert Jacobus), werd geboren in Almelo en gedoopt op 25-3-1778. Zijn voorouders komen allemaal uit Almelo en Vriezenveen.

Pieter Willem Bartelink vertrok naar Amsterdam, waar hij op 23-12-1803 in ondertrouw ging met Helena Bosscher (haar vader Jan Ede Bosscher was geboren in Schuttrop, dus waarschijnlijk kenden de families elkaar al).

Op 6-4-1811 werd hun zoon Frederik Bartelink geboren en op 17-4-1811 in de Hervormde Zuiderkerk te Amsterdam gedoopt.

Frederik ging naar Suriname en werd directeur op de Plantage La Jalousie.

Daar kreeg hij 3 zoons met zijn slavin Judicque.

Eén van die 3 zoons is onze Egbert Jacobus Bartelink, wiens roots dus voor een deel in Almelo liggen en voor het andere deel in Afrika.

Over E.J. Bartelink kunt u via Google vinden dat hij een boekje heeft geschreven over het leven op de plantages "Hoe de tijden veranderen" en diverse boekjes over de cacao-teelt in Suriname.

Van 'Hoe de tijden veranderen' hebben we een kopie.

Bartelink II

Bijdrage van Eric Ooink, Haaksbergen

In Twente Genealogisch nr. 3 van 2010 las ik op blz. 106-112 het interessante verhaal over de Bartelink-tak in Suriname. De heer Sanstra heeft hiermee Twentse voorouders. Mogelijk is de veronderstelling juist dat deze Bartelinks, via Almelo, van het erve Bartelink in Hertme stammen. Graag wil ik de heer Sanstra even wijzen op het feit dat er in Twente nog twee erven Bartelink zijn geweest die minstens zo oud zijn als het erf in Hertme. Het is evengoed mogelijk dat de Surinaamse tak van één van deze erven stamt. Zonder bewijzen zou ik deze mogelijkheden nog niet uitvlakken. Zo ver mij bekend zijn er in Twente minstens drie erven Bartelink geweest met een middeleeuwse oorsprong. Deze erven Bartelink lagen in de volgende richterampten:

- Haaksbergen, buurschap Holthuizen. De boerderij is begin 20e eeuw gesloopt en de landerijen verdeeld. Later werd op de plek van het oude erf weer een nieuw erf(je) gesticht. Het heeft gestaan op de hoek van de Bartelerweg en Brammeloweg.

- Enschede, buurschap Usselo. Erf gelegen aan de Geerdinkszijde. Dit Bartelinkerf, dat ter plaatse bekend was als de Ossenboer, is afgebroken tengevolge van de aanleg van het industrieterrein en de rijksweg A 35.

- Borne, buurschap Herme. Dit erf bestaat gelukkig nog, zoals beschreven op blz. 112 van Twente Genealogisch.

Deze drie erven worden genoemd in het Schattingsregister van Twente uit 1475 en zijn dus ontstaan voor 1475. Daarnaast worden de erven genoemd in het Verpondingsregister van Twente van 1601.

Daarnaast weet ik dat in het dorp Haaksbergen voor 1600 al Bartelinks woonden, waarvan mij de oorsprong onbekend is. Zonder bronnen kan

ik ze niet aan de Bartelinks van het erf in Holthuizen koppelen, hoe logisch dit misschien ook lijkt. Net zo goed kunnen deze Bartelinks hun naam te danken hebben aan het Enschedese erf. Door het gebrek aan bronnen uit de periode voor 1600, zal dit hoogstwaarschijnlijk altijd in nevelen gehuld blijven. Nazaten van deze dorpse Bartelinks trokken naar Enschede en vestigden zich eind 18e eeuw op een boerderijtje in Usselo, waarbij de familienaam Bartelink / Berteler behouden bleef. Hierdoor is de verwarring met het Enschedese erf Bartelink snel gemaakt. Ook in de Twentse steden, zoals Almelo, kunnen al vroeg Bartelinks zijn neergestreken. Er is qua naamgeving voor de invoering van de Burgerlijke Stand (1811) een verschil met verhuizen op het platteland en verhuizen naar een stad of dorp. Op het platteland wisselde de familienaam, je werd veelal genoemd naar het erf dat je bewoonde. Trok een Bartelink naar een erf met de naam Gielink, dan is er een grote kans dat de familienaam wijzigde in Gielink. In de steden of dorpen behield men als familienaam veelal de naam van het erf waar de familie oorspronkelijk van afkomstig was.

Tot nu spraken we over Twentse Bartelinks. Het lijkt me wijs eveneens te onderzoeken of er ook erven met die naam in de andere delen van Oost-Nederland (Achterhoek, Salland) en het Duitse grensgebied, waar je namen met de -ink uitgang kunt aantreffen, (hebben) bestaan.

Schatzoeken

Door: Marieken Scholten

De Koninklijke Bibliotheek is eind 2006 gestart met het project Databank Digitale Dagbladen Het project digitaliseert op grote schaal Nederlandse nationale, regionale, lokale en koloniale dagbladen en stelt deze gratis beschikbaar op internet. Van de geselecteerde kranten verscheen er geen enkele in Twente. Dit blijkt geen bezwaar om toch van Twentse voorouders leuke of verrassende ontdekkingen te doen. Er zijn nog al wat kranten die gemêleerde berichten vanuit het land overnamen.

Onder de naam Boevink vond ik twee berichten die de voorouders van mijn man betroffen.

Op 4 maart 1904 plaatste "Het nieuws van de dag: kleine courant" het volgende bericht:

Den 1 Maart hebbente Diepenheim (Ov.) Berend Jan Boevink en zijne echtgenoot Hendrika Chistina, Hagedoorn hun zestigjarig huwelijksfeest mogen vieren. Hunne plaatsgenooten namen hartelijk deel in het zeldzaam diamanten-huwelijksfeest en toonden aan de brave oudjes op velerlei wijzen hunne belangstelling. Het muziekgezelschap „Harmonie” verhoogde de feestelijkheid.

Dit bericht gaf me duidelijkheid over de foto die ik van hen bezit. Twee oudjes in de tuin gefotografeerd; Hendrika met kapmuts.

Dit echtpaar kreeg tien kinderen, waarvan de jongste vier helaas geen lang leven beschoren waren. Eén van deze tien was Anthony Johannes. Hij overleed al op de leeftijd van 39 jaar en ik vroeg me altijd af hoe dat 'zo gekomen' was. Een bericht uit het "Rotterdamsche Nieuwsblad" van 29-12-1894 gaf nu (eindelijk) de oplossing.

— Te Goor had J. Boevink het ongeluk dat, toen hij bezig was een geweer te laden, dit uit elkander sprong en hem zoodanig verwondde, dat hij terstond een lijk was.

Weliswaar is de eerste voorletter verloren gegaan, maar verder kloppen leeftijd, datum en woonplaats. Dit ongeluk zal voor veel consternatie in het gezin hebben gezorgd. Tonnie was vader van zes jonge kinderen. Zijn weduwe trok enkele jaren later naar Enschede om deze kinderen een betere toekomst te kunnen geven.

X X X

De anticipatie van de Almeloze schippers op de dienstplicht (1811 - 1812)

Door: drs H.G.M. Kok

Inleiding

Nadat het Koninkrijk Holland midden 1810 door Napoleon was ingelijfd werd snel duidelijk dat de dienstplicht, ook genoemd de conscriptie, zou worden ingevoerd. Eén van de wrevelpunten tussen de keizer en zijn broer koning Lodewijk was immers dat de laatste geweigerd had die conscriptie door te voeren. Een ander aspect was dat de keizer hoopte dat hij de eertijds beroemde Hollandse vloot weer op kon tuigen en daardoor de superioriteit van Engelse marine kon aantasten. Nieuwe schepen zoals de Pacificateur werden gebouwd en van de 3000 opgeroepen drie en twintigjarige dienstplichtigen begin 1811 gingen er 1000 naar de vloot.

De Pacificateur

Deze jonge lieden moesten de kanonnen bedienen maar waren niet gewend om zeilen te hijsen en te manoeuvreren. Daarom besloot Napoleon eveneens begin 1811 om 3000 ervaren zeelui op te roepen van de leeftijdsklasse van 24 tot 49 jaar (de z.g. Tweede Ban). Het getrouwd zijn en kinderen hebben was geen reden tot vrijstelling. Dat gaf natuurlijk grote beroering. Een veel gebruikt middel om aan deze vorm van dienstplicht, die 4 jaar kon duren, te ontkomen was om vervangers te vinden. De verdeling van de geëiste 3000 zeelui naar de diverse departementen leek op die van de dienstplichtigen. Zo moest Overijssel 200 zeelui leveren tegen 252 dienstplichtigen. Het kleinere aantal heeft te maken dat het totaal aantal schippers relatief minder was dan in Friesland en Holland. De verdeling binnen Overijssel was dat Twente (Arrondissement Almelo) slechts 18 schippers hoefde te leveren maar de plaatsen bij de Zuiderzee en de IJssel als Zwartsluis 26, Kanton Zwolle 26 en Schokland 20. Deze plaatsen telden natuurlijk een veel groter aantal schippers.

In Twente waren het de riviertjes de Regge en de Schipbeek die door zompen werden bevaren.¹

Van de 90 schippers die in maart 1811 voor de keuring moesten verschijnen kwamen er 4 uit Rijssen, 2 uit Delden, 17 uit Almelo en maar liefst 67 uit Enter.

Dit verhaal geeft eerst aan hoe de keuring van die schippers is verlopen, vervolgens wat voor acties ze hebben gevoerd om de rekrutering te ontlopen en wel in het bijzonder die van 17 schippers uit Almelo. Ten aanzien van die Almeloërs wordt belicht wat er gebeurd is toen één van hen figuurlijk trachtte uit de boot te springen.

De keuring en afmars

Op 31 maart 1811 werd een negentigtal schippers gekeurd. De keuring was minder intensief dan bij de dienstplichtigen. Daar werden de huiselijke omstandigheden als gegevens ouders, hun beroep, mogelijke sociale verplichtingen vermeld. Hier werden enkel de leeftijd van de schipper vermeld, zijn woonplaats en wie zijn ouders waren. Kerkelijke doopboeken

¹ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Zomp>. De **zomp** is een oud scheepstype, dat werd gebruikt ten oosten van de IJssel. Op de rivieren en beken, Overijsselse Vecht, Regge, Schipbeek en Berkel werden deze scheepjes gebruikt tussen 1670 en 1925. De zomp is als type een praam. Ze heeft echter breed uitwaaiërende zijden, en daardoor een zeer diepe zeeg. Daarop werden verticale afneembare zijboorden geplaatst (opboeisels). Hierdoor ontstond een groot laadruim bij geringe diepgang. Dit scheepstype had een laadvermogen van 8,5 ton. Ze waren ongeveer 12 meter lang en ongeveer 2,5 meter breed. Het was een platbodem met een zeer geringe diepgang van 40 centimeter. Het paste goed in de smalle, bochtige en ondiepe riviertjes. Het had een grootzeil en een fok. Wanneer er niet kon worden gezeild werd de schuit geboomd. Wanneer de oever het toeliet kon de boot ook worden voortgetrokken vanaf de wal (jagen). Het schip had een klein vooronder waar de schipper en zijn knecht konden koken en slapen. De Zompen werden voor het overgrote deel in Enter gebouwd waar enkele scheepswerven waren. De belangrijkste was "Schuitemakers". Op het hoogtepunt van de zompvaart(± 1850) waren er alleen al in Enter meer dan honderd boten van dit type.

werden wel gebruikt. Bij relletjes in Spakenburg werden bij de keuring de tafel waarop de doopregisters lagen stukgeslagen.² Een dertigtal schippers uit het Arrondissement werd afgekeurd louter op uiterlijke kenmerken. Van de 32 ouder dan 40 jaar waren dat er 21.

Het totale lijstje is als volgt:

- *atropie in de armen 2;*
- *kreupel 3;*
- *zwakke constitutie 10;*
- *slechte ogen 2;*
- *ontbrekende vingers 3;*
- *druk op de borstkas 2;*
- *hernia 2;*
- *zweren 1;*
- *slecht gebit of geen tanden 4;*
- *reuma 1.*

Bij de dienstplichtigen waren vrijstelling en het plaatsen achterin de reserve (einde depot) zeer goed gedefinieerd. Als een dienstplichtige op basis van een aantal getuigen kon aantonen dat hij alleen voor zijn vader, mits ouder dan 70 jaar, moest zorgen dan werd hij in de reserve geplaatst. Bij de Tweede Ban was dat niet het geval terwijl hier wellicht nog schrijnender gevallen waren. In een aantal gevallen namen de schippers zelf het initiatief door bij een notaris de moeilijke huiselijke situatie vast te leggen. Zo legde een aantal schippers uit Rijssen en Enter bij notaris Jalink in Goor de volgende verklaringen af:

- Lambert Velten 42 jaar oud moet voor beide schoonouders Hendrik Uilenreeft en Hendriena Barske zorgen. Zij kunnen hun eigen brood niet meer verdienen. Bovendien is zijn echtgenote hoogzwanger van het derde kind.
- Mannes Smalbrugge is een oude man van 40 jaar. Zijn zoon heeft de zaak overgenomen. Hij doet alleen maar wat scharrelwerk. ;
- Jan Mekenkamp is 34, heeft 4 kleine kinderen en moet voor zijn oude vader Gerrit zorgen.

² Johan Joor, *De Adelaar en het Lam*, (Amsterdam 2000) 343-344.

- Gerrit Lubbers 41 jaar heeft 3 kinderen en zijn schoonouders Gerrit Langenhoff en Eva ter Horst wonen bij hem in. Zijn schoonvader is dermate hulpbehoevend dat hij uit en in bed geholpen moet worden en aangekleed dient te worden.

Al deze acties waren bleken achteraf voorbarig. Lambert Velten, Mannes Smalbrugge en Jan Mekenkamp werden afgekeurd, terwijl Gerrit Lubbers, wel goedgekeurd, een gunstig lot trok.

Een ander aspect was vervanging. Toen in april de eerste 10 schippers naar de vloot moesten vertrekken waren negen van hen erin geslaagd om voor vervanging te zorgen. Alleen Arend Goosselink slaagde daar niet in. Een jaar later moesten de volgende 11 schippers vertrekken. Allen hadden voor vervanging gezorgd. Bij de lijst van de vertrekkenden werden de vervangers voor Mannes Bokdam, Mannes ten Brinke, Joost Koenderink en Jan ter Stege niet genoemd. Wellicht was er op het laatste moment een kink in de kabel gekomen. Van een tiental vervangingen zijn notariële contracten bekend.³

De vervangers moesten kunnen aantonen dat ze ervaring hadden als schippers. De helft van hen kwam van buiten het arrondissement en hun verlangens lagen duidelijk hoger dan degenen die in Almelo, Lonneker en Hengelo kwamen. De geldelijke eis van de eerste groep lag rond de Fl. 1000 terwijl de tweede groep vond dat de helft voldoende was. Soms werd er ook schipperskleding geëist. Velen waren getrouwd en deze eisten dat er wekelijks Fl. 2 werd uitgekeerd aan hun echtgenotes een duidelijke indicatie dat het bedrag een norm was voor levensonderhoud in die dagen. Opmerkelijk was dat de administrateur van het departement controleerde of die wekelijkse bedragen inderdaad bij de desbetreffende huisvrouwen terecht kwamen. Zo werd half juli 1813 een zevental klachten over achterstallige betaling afgehandeld. Jan Mekelenkamp beloofde op 12 juli 1813 beterschap door te stellen dat hij zijn vervanger Willem de Haas zou betalen.

³ RAO Toegang 21 Inventaris 241 Akten van remplacement van dienstplichtige varensgezellen.

De contracten waren voor de gemiddelde schipper nogal fors. Een zeventiental schippers uit Almelo bedachten een plan om gezamenlijk de kosten voor hen persoonlijk te minimaliseren.

De Almelose schippersconvenant 22-03-1811

Een week voor de keuring sloten de 17 schippers uit Almelo een overeenkomst met als doelstelling om de kosten voor vervanging gezamenlijk te dragen of wanneer één van hen toch wilde dienen zijn vrouw en kinderen te onderhouden. De tekst van de overeenkomst luidde als volgt⁴:

Wij ondergetekenden, schuitevoerders alhier te Almelo bekennen op heden onderling te zijn overeengekomen en zich bij onderteekening dezès verbonden te hebben dat zo een of meer zoo ongelukkig zijn mochte van door op handen zijnde Looting tot den Zeedienst van Zijne Majesteit den Keizer van Frankrijk geroepen te worden of te vervallen voor den zoodanigen Remplaçant door ons gezamenlijk in zijn of hunne plaats zal aangekocht gesteld dat de daartoe benodigde gelden gefourneerd worden- en voor zoverre tot het stellen dan van zodanige Remplaçant zich geene mogelijkheid moge opdoen of diegene of geene van ons op welke het lot op uit te trekken gevallen was zich in persoon in gedachte dienst mochte begeeven zo neemen wij bij deezen aan om de vrouw of vrouwen eenige overgebleevenen Moeder of Moeders van de zodanigen op onderlinge kosten te onderhouden en voor de tijd van afwezigheid der Mans of zoons behoorlijk te zorgen zullen wekelijks aan Moeders Vaders of kinderen die de uittrekkene moest onderhouden door L. Fiksebokse en Benjamin ter Brake als daartoe speciaal geauthoriseerd bezorgt worden f 1.10 voor ieder kind daarboven 12 stuivers En zijn hiervan gemaakt 17 eensluidende overeenkomsten met het getal der contractanten Almelo den 22sten maart 1800 elf getekend

⁴ Stadsarchief Almelo, Inv. Nr 150. Processtukken betreffende het proces voor de rechtbank in eerste instantie te Almelo betreffende het niet betalen van geld door de schipper Lutteke Holsink aan Albert Nijkamp die als remplaceant voor eerstgenoemde optrad.

Albertus ten Bruggencate Gzoon, Jurjan Bruijns, B ter Braake per order G. Jan ter Braake, Bernardus Vixseboxsen Lzoon, H. Geels, Izak ter Braake, Hendrik Pesie, Abraham Troost, Berend Vixseboxsen, G Bolmeijer Hzoon, Albert Nijkamp, Gerrijd Vixseboxse, Jan Pesie, Jannes ten Bruggencate, Harmen Bolmeijer, Joost Koenderink, Lambert ten Braake.

Voor copij conform

D. T Kremer deurwaarder

De keuring verliep voor de 17 schippers absoluut niet florissant. Vijf van hen: Gerrit Jan ter Braake, H Geels, Jan Pesie, Harmen Bolmeijer en Jannes ten Bruggencate werden afgekeurd. Drie personen: Albertus Bruggencate, Hendrikus Pesie en Abraham Troost moesten zich melden voor de afmars in april 1811. Uit het 'algemene fonds' werden drie vervangers gerekruteerd en wel Antonius Fluïters, Christoffer Baardscheer en Jan Baptist Willigers. Een jaar later, januari 1812, een bijna identieke situatie: Lambert te Braake, Juriaan Bruijn en Joost Koenderink moesten aanmonsteren op het oorlogschip Evertzen. Weer moesten dure vervangingscontracten worden afgesloten met Johannes Gerrits Brands uit Deventer, met Wessel Hendriks Thorn uit Zwolle en Berend Smit uit Almelo. Vooral het contract met Thorn was aan de fikse kant. De 1,71 lange 31-jarige Zwollenaar verkreeg in totaal Fl. 1200 waarvan Fl. 25 meteen, bij vertrek Fl. 250, 4% per jaar uitgekeerd aan zijn vrouw en bovendien bij vertrek ook een vest, een blauwe broek, twee hemden, een das, paar sokken en een paar schoenen.

De overige zes Almeloers trokken een gunstig lot onder wie Albert Nijkamp. Zijn lotgenoten waren zeer onaangenaam verrast toen ze bemerkten dat hij zelf een vervanger was, niet als schipper, maar voor een dienstplichtige van het geboortjaar 1789! Het betrof ene Gradus Lutje Holsik woonachtig op de Eschmarke bij Enschede. De voorwaarden waren uitstekend. Het contract dat op 11 oktober 1811 zou worden afgesloten omvatte een totaalbedrag van Fl. 1600 met 3% rente over een looptijd van 2 jaar, een tussentijdse uitkering aan zijn vrouw Joanna Ligtenberg en na twee jaar het resterende bedrag van Fl. 1100 aan hemzelf of aan zijn vrouw. De overige schippers waren verontwaardigd omdat Nijkamp nog niet aan zijn geldelijke verplichtingen van ruim Fl. 27 had voldaan en nu dreigde ertussen uit te knijpen.

Een drietal extra vervangingscontracten waaronder die voor Wessel Hendriks Thorn moesten immers ook nog worden afgesloten. Dus moest er snel gehandeld worden. Over ruim een week zou Albert Nijkamp al afmarcheren. Op 10 oktober 1811 startte de advocaat van de schipper, H. Jacobson al met een noodprocedure met als doel beslaglegging van de gelden die Nijkamp zou verkrijgen met zijn remplaçeringscontract een dag later.

Hij had in zoverre het geluk aan zijn zijde dat deze noodprocedures bij de Rechtbank voor Eerste Aanleg net waren ingevoerd.⁵

De noodprocedure tegen Albert Nijkamp

De president van de Rechtbank van Eerste Aanleg J.A Clignett willigde direct het verzoek tot beslaglegging in en verzocht deurwaarder D.T. Kremer om in actie te komen. De deurwaarder ging de volgende dag direct naar Enschede. Bracht allereerst een bezoek aan burgemeester Abraham Ledeboer en bracht hem op de hoogte van het besluit van de president van de rechtbank. Vervolgens ging hij naar de vader van de dienstplichtige Gradus Lutke Holsik wonende op Holsenbrink gemeente Enschede N° 174. Hij eiste van hem dat hij het bedrag die Nijkamp schuldig was op basis van het convenant zou achterhouden. Indien Lutke Holsik daaraan niet zou voldoen kon hij belast worden met gerechtskosten. Interessant was de specificatie van zijn kosten.⁶ De reistijd bedroeg 5½ uur voor Almelo-Enschede v.v. en dat maakte 70% van zijn aanmaning uit.

⁵ Het ging om twee artikelen van het Wetboek der Burgerlijke Regelgeving namelijk artikel 806 om te reageren over een contract dat nog niet is afgesloten (het remplaçeringscontract) en artikel 808 dat beslagname onder hoge tijdsdruk mogelijk maakte.

⁶ De kosten van dit Exploit zijn:

Origineel	f	-	14	4
Kwart	f	-	3	9
Copy	f	-	8	-
5½ uur Afst	f	5	4	8
Zegel	f	1	-	-
Totaal	f	7	10	5

De volgende stap die advocaat Jacobson ondernam was een verzoek tot dagvaarding van Albert Nijkamp in een rechtzetting. President Clignett honoreerde ook dat rekest en bepaalde de sessie op 12 oktober 1811 avonds om 6 uur en verzocht de deurwaarder om tot aanzegging over te gaan. Zaterdagmorgen ging de Heer Kremer naar het huis van Albert Nijkamp schuitemaarder mede binnen Almelo woonachtig n° 74. Hij trof er niemand aan en de burens weigerden de dagvaarding aan te nemen. De sessie had avonds plaats zonder de aanwezigheid van Albert Nijkamp.

De uitspraak door de rechtbank kwam geheel ten gunste van de gezamenlijke schippers en luidde als volgt:

Napoleon door de Gratie Gods en de Constitutie des Rijks Keijzer der Franschen, Koning van Italie, enz aan allen die zulks zouden mogen aangaan Heil!

De President van de Regtbank ter Eerste instantie van het arrondissement Almelo, heeft genomen de navolgende Ordonnantie

Op heden den 12^{den} oktober 1800 en elf des avonds ten zes uuren is voor ons President ter eerste instantie van het arrondissement Almelo Departement der Monden van den IJssel ten onzen huize verscheenen, Mr H. Jacobson, avoué

van A. ten Bruggenkate, Abraham Troost, en Hendrik Pees, welke aan ons heeft ten kennen gegeven dat hij uit kragte van onze ordonnantie van den 11 dezer gesteld aan den voet der Requeste aan ons gepresenteerd, bij exploit van den Deurwaarder D.F.Kremer had doen dagvaarden, om ten deeze huise en plaatze voorschreven voor ons te compareeren den persoon van Albert Nijkamp om te hooren verklaren dat het arrest in naam van bovengenoemde A. ten Bruggenkate, Abraham Troost, en Hendrik Pees gedaan, van waarde zij, als mede dat, tot conservatie van derzelve regt, worde bevolen, dat de penningen, welke de derde gearresteerde in het vervolg bij termijnen of anderzints mogte schuldig worden, niet zullen mogen worden uitgekeert of betaald, voor en aleer aan arrestanten worde voldaan zoodanige sommen als de gearresteerde op de vervaltijd van dien termijn, gehouden zal zijn, aan arrestanten te voldoen. Met condemnatie in de kosten.

En gemerkt dat noch de voorz Albert Nijkamp, noch iemand in zijne plaatze is verschenen heeft de voorz. M^r H Jacobson van ons verzoek default een adjudicatie van zijne conclusie. En hebben wij aan den genoemden Mr H. Jacobson van deze zijn verschijningden requisitie acte gegeven, en voorts na een uur te hebben gewagt zonder dat de voorschrevene Albert Nijkamp of iemand van zijnent wege zich heeft gepresenteerd, hebben wij tegen den zelve verleend default en wijdens, gelet op de gronden en redenen ten dezen aangevoerd ordonneeren wij voorlopig en zonder dat door eenige prejuditie aan het regt van partijen den principale worde toegebracht dat het gedaan arrest stand houden en effect sorteren zal en dat dientengevolge de penningen, welke Lutteke Holsink, wonende te Enschede aan voorgemelden Albert Nijkamp of bereids schuldig is, of in het vervolg bij termijnen, of anderzins mogte schuldig worden niet zullen worden zullen uitgereikt of betaald voor en aleer aan de arrestanten worde uitbetaald zoodanige somme van penningen als de gearresteerden op den vervaltijd van dien termijn gehouden zal zijn, aan de arrestanten te voldoen, condamnieren wijders den gedaagden in de kosten ten dezen gevallen.

was getekend en gezegeld/

J.A. Clignett

Ontbieden en gelasten aan alle Deurwaarders hiertoe verzocht, het tegenwoordige ter Executie te leggen, aan onzen Procureur Generaal, en onze procureurs bij de regtbanken van de eerste instantie hieraan de hand te houden, en aan alle commandanten en officieren der gewapende magten de sterke hand te verleenen, zulks op eene wettige wijze gerequireerd zijnde.

In kennis waarvan de tegenwoordige ordonnantie door den President en Griffier is getekend en met het zegel der regtbank herstempeld.

*Gedaan te Almelo den 17 oktober 1800 en elf
/ was get.en gezien./*

*J.A.Clignett, B ten Zijthoff Auffmorth
Griffier
Voor kopij conform, J.S.Streng*

Vervolg

Hoe het verder met Albert Nijkamp is verlopen is nog niet helemaal duidelijk. Albert was op 11 maart 1784 geboren en trouwde 24 mei 1807 met de tien jaar oudere Janna Ligtenberg. Ze kregen in 1808 een dochter Johanna. Janna Ligtenberg overleed op 11 april 1828. In het overlijdensregister staat vermeld dat zij een verlaten vrouw was.

- & Begeleiding en advisering bij aankoop en verhuur**
- & Begeleiding en advisering bij huur en verhuur**
- & Taxaties**
- & Planvisie**
- & Bedrijfsonroerend goed**
- & Nieuwbouw**
- & Hypotheken**
- & Vastgoedbeheer**

Bisschopstraat 18
7571 CZ Oldenzaal
Tel. 0541 – 522022
www.etpmakelaars.nl

Mijn naam is John Prein.

In 2007 ben ik begonnen met het zoeken naar informatie over mijn voorouders. De opzet was om een kwartierstaat te maken en aan dit raamwerk zo veel mogelijk geschiedenis op te hangen. Omdat mijn ouders beide nog leven had ik een mooi uitgangspunt.

Daarna begon de zoektocht op de verschillende archieven en het HCO te Zwolle. Ook met de site *Van papier naar digitaal* kun je ver terug komen, hoewel nog niet alle plaatsen daar op staan. De verhalen en jaartallen die ik vind sla ik vervolgens op in het programma Aldfaer.

Wat mijn vaders kant betreft kwam ik uiteindelijk uit in Schmallenberg (Sauerland). Daar ben ik twee jaar geleden geweest om te kijken of er nog meer informatie te vinden was. Het bleek dat mijn voorouder Hermann Prein daar in 1755 getrouwd was met Anna Catharina Gilspach. Helaas was het niet mogelijk om verder terug te komen omdat Schmallenberg een paar jaar eerder getroffen was door een grote stadsbrand. Een dakdekker was tijdens het leggen van een dak van stro aan het roken.....

Wel was het bijzonder om het interieur van de kerk te zien waar sinds 1755 nauwelijks iets veranderd was. Het betekende acht generaties terug van mijn vaders kant.

Dan maar eens kijken hoe het met mijn moeders kant zat. Daar ben ik 15 generaties terug gekomen tot circa 1465. Ik kwam tot ene Bernt Lefferdinck , een horige boer in Haaksbergen. Deze werd na 1495 beleend met Hassink. Een stuk grond dat nu terug te vinden is bij Hassinkbrinkweg no. 10. Het is nog steeds een boerenbedrijf.

In 1495 werd Hassink zwaar geplunderd, dus de boer die toen met het stuk grond werd beleend, Vincent Macharijsse Rallen, zal blij zijn geweest dat hij er uiteindelijk van af was.

Al in 1300 wordt er melding gemaakt van Hassink, een hofhorig goed dat ressorteerde onder de hof Espelo. Tussen 1298 en 1304 had de hof Espelo overigens 91 goederen in zijn bezit.

Nadat Bernt Lefferdinck in 1525 sterft wordt zijn zoon Johan met het stuk grond beleend. Van deze Johan heb ik niets gevonden maar wel weer van zijn zoon, ook een Johan.

Op 12 oktober 1547 wordt deze Johan van Lefferdinck met Hassink beleend.

Deze Johan had het niet gemakkelijk, omdat de lasten voortdurend stegen. Tussen 1550 en 1570 moest er jaarlijks 6 tot 8 gulden worden betaald. De ambtman van Espelo heeft regelmatig boden naar Haaksbergen gestuurd om de verschuldigde bedragen te innen.

Daarna stegen de lasten steeds verder tot uiteindelijk meer dan 10 gulden rond het jaar 1580. Ambtman Johan van Deventer vermeldde in zijn rekening over de jaren 1581-1597 dat voor Hassink 16 jaar lang geen tijnzen en uitgangen (pachten) zijn betaald. De achterstand aan alleen al tijn bedroeg in 1597 96 schilden, oftewel 16 gulden en 16 stuiver. Op Hassink werd armoede, waarschijnlijk zelfs honger geleden:

In de hof Espelo wordt het volgende genoteerd:

“Dan ter antwoordt gecregen van den bode, dat int Haskinck niet een leuendich beest tfinden wass, den groete armoeth”.

Het was in deze tijd een en al ellende op het Twentse platteland. In oktober 1597 nam stadhouder prins Maurits (1567-1625) Oldenzaal in. De aanwezigheid van duizenden soldaten verklaart de grote armoede onder de boeren alhier. Ze werden gebrandschat, geplunderd, kortom geruïneerd.

TG nummer 1 – 2011

De volgende TG verschijnt eind maart.

Mocht u kopij willen aanleveren, dan is de sluitingstermijn hiervoor 28 februari 2011.

Artikelen mogen het liefst als platte tekst aangeleverd worden, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke s.v.p. separaat meesturen als jpg bestand.

U kunt uw bijdrage mailen naar twentegenea@gmail.com .

Hulp bij afdeling PR gezocht

Regelmatig wordt onze afdeling benaderd voor presentatie(s) op archieven en bij culturele- of verenigingsmarkten. Hetzij binnen, hetzij buiten in de open lucht. We hebben hiervoor onvoldoende bemensing. Dat betekent dat we op het moment “nee” moeten zeggen. Jammer natuurlijk, maar dat gebeurt momenteel wel. Daarom onze vraag of er onder onze leden gegadigden zijn om ons te helpen bij de standbemanning. We hebben folders, nemen boeken uit de afdelingsbibliotheek mee en ons eigen enthousiasme. Het belangrijkste is, iets van genealogie te weten, kennis van de NGV is ook gewenst, maar hiervoor kunt u terugvallen op het aanwezige bestuurslid. Laat u even weten of u ons wilt helpen, neem hiervoor contact op met een van de bestuursleden.

Daarnaast kan het afdelingsbestuur ook andere hulp goed gebruiken. Het gaat net als het bovenstaande vaak om incidentele hulp. Mensen die in voorkomend geval willen inspringen. Leden die zeggen, ik wil best iets voor de afdeling doen, maar niet structureel. Hoewel wie weet vindt u, als u dingen voor de afdeling doet, het zo leuk, dat u de stap naar het afdelingsbestuur op een gegeven moment ook wel wilt overwegen.

<p>Ambachtelijke lijstenmakerij met 1800 voorbeeld lijsten</p>	<p>Grote collectie oude landkaarten, gravures en foto's van Oldenzaal, Twente, Overijssel en Nederland.</p>
<p>Kerkstraat 6, 7571 EE Oldenzaal T. 0541-53 19 85/F. 0541-53 53 13</p> <p>Openingstijden: di, wo, do 12 - 18 uur / vr 12 - 21 uur / za 10 - 17 uur</p>	<p>Steeds wisselende exposities</p> <p>Werk van Jan Schoenaker, Wiebe Bloemena, Ton Anconé,</p> <p>en fotografie van 12 regionale fotografen</p>

Profiel invullen

De afdeling Twente van de NVG hecht er erg veel waarde aan om open en snel met onze leden kennis te kunnen uitwisselen. Twente Genealogisch komt vier maal per jaar uit en er zijn twee ledenvergaderingen in Borne. Daarnaast houden we voor de leden nog negen lezingen. Er zijn echter momenten waarop we graag uw mening over bepaalde belangrijke zaken willen weten. Ook zijn er tussendoor wel enkele wetenswaardigheden te melden.

Op zulke momenten informeren wij u graag via het snelste medium dat we op dit moment hebben en dat is e-mail. Om iedereen te kunnen bereiken willen we daarom op deze plaats nogmaals een oproep doen om uw persoonlijke profiel op de website van de NGV in te vullen.

U moet uzelf daarvoor éénmalig op de website registreren. Door daarbij uw e-mail adres in te vullen, bent u voor ons ook bereikbaar via een e-mailbericht of nieuwsbrief.

Er zijn nog meer mogelijkheden bij de registratie, o.a.:

- de indexen van de bronnen van het verenigingscentrum raadplegen;
- prikbordvermeldingen maken en op andere meldingen reageren;
- makkelijk contact opnemen met andere leden via hun profielen;
- als u uw profiel vult met gegevens over uw onderzoek, kunt u e-mail van andere onderzoekers ontvangen, zonder dat uw e-mailadres bekend is;
- nieuwsbrieven ontvangen;
- e-mail berichten voor bepaalde doelgroepen ontvangen.

DE FINANCIËLE MANAGERS

**Persoonlijk maatwerk
volgens de financiële managers**

HYPOTHEEK & FINANCIËRINGEN, VERZEKERINGEN, RELASING ADVIES

Reygerhóftehoek 68 Telefoon 053 4782053
 7546 KC Enschede Mobiel 0653960460
 info@definancielemanagers.nl
www.definancielemanagers.nl

Abonnementen TG 2011

Abonnementhouders op Twente Genealogisch die geen lid zijn van de landelijke NGV maar wel graag TG willen blijven ontvangen, worden gevraagd vóór 1 februari 2011 het abonnementsgeld van € 12,50 over te maken op girorekening 5582643 ten name van de NGV AFDELING TWENTE TE ALMELO.

Ben Schothuis
Peningmeester NGV afd. Twente

Aaltje Holtkamp – eindelijk zekerheid over haar afkomst

Door: Helmoed Boom – Utrecht

In augustus 2003 schreef ik in dit blad een stukje over een vroedvrouw in het Enschede van het laatste kwart van de achttiende eeuw, mijn voormoeder Aaltje of Aaltjen Holtkamp. Daarbij had ik de fout begaan klakkeloos de gegevens van een andere onderzoeker over te nemen die eerder vermeld had dat zij in 1739 in Enschede gedoopt was.

Deze fout leidde tot maar liefst drie nieuwe artikeltjes in TG die allen in de loop van 2004 werden geplaatst. Professor Zorn gaf in het tweede artikel aan dat de doopdatum niet klopte, dat haar ouders, Willem Holtkamp en Hermina Rouwkamp in Enschede kinderen lieten dopen van 1760 tot en met 1769 en dat het dus onwaarschijnlijk dat er daarvoor één kind gedoopt was in 1739 en daarna geen enkel meer tot genoemd jaar 1760. Daarin had hij volkomen gelijk. Hij ging er zelfs van uit dat Aaltje eigenlijk Aaltje Bartelink uit Haaksbergen zou moeten zijn geweest.

In een volgend nummer kon ik aangeven dat deze veronderstelling onjuist moest zijn omdat in de huwelijksbijlagen van een kind van Aaltje en haar man Abraham Stevens een extract uit het doodboek van Enschede was opgenomen dat vermeldde dat op 22 december 1795 Aaltje Holtkamp, de vrouw van A(braham) Stevens in de stad was overleden. Overigens wist ik zeker dat de ouders van Aaltje Willem Holtkamp en Hermine Rouwkamp waren geweest. Dit bleek namelijk uit de bijlagen bij de huwelijksakte van een ander kind van Abraham en Aaltje dat in 1827 (voor de derde keer) trouwde. Hier werd vermeld dat zij de dochter was van Aaltjen Holtkamp “als vroedvrouw in Enschede gewoond hebbende” en dat de grootouders van moeders zijde waren geweest Willem Holtkamp en Hermina Rouwkamp, beiden in leven fabriekarbeiders, te Enschede gewoond hebbende en aldaar overleden.

Dat was dan zeker, maar waar en wanneer Aaltjen nou gedoopt was, bleef onbekend. Dat was zeker vreemd want de naam Holtkamp is in en rond Enschede zeer frequent voorkomend. De naam Rouwkamp kon ik echter niet goed thuisbrengen. Het bleef een raadsel en aan het einde van het vierde artikel sloot de redactie de discussie; de echte oplossing leek niet gegeven te kunnen worden.

Toch bleef het raadsel me bezighouden totdat op een regenachtige zondagmiddag een paar weken geleden, ik aan het googlen ging op Willem Holtkamp en er een vermelding kwam dat deze naam op de prachtige site genealogiedomein te vinden was in een trouwboek van Zutphen. Nu zou het raadsel snel worden opgelost want wat bleek ?

De volgende vermelding was te vinden in het Nederduits Gereformeerde Trouwboek van Zutphen ; 12.07.1750 (den 12 julius) “ Willem Holtkamp, j.m., soldaat in het regiment van den generaal Burmannia in guarnisoen a – Harmina Roekamp j.d. w.a. Op ordere van de magistraat den 23julius in de Br. (broederen) Kk (kerk) haar derde gebod en op die dag aldaar getrouwt.”

Enig zoeken in het doopboek leverde de volgende inschrijving op: “gedoopt te Zutphen, nederd. Gerf. 11 maj 1755 door predikant L. Hamerster. Aaltjen Holtkamp d.v. Willem Holtkamp en Harmina Roukamp

Verder zoeken gaf nog aan dat Hermina, kind van Matthijs Roukamp en Adriana ten Broek door Predikant Theod. Becker op 3 juni 1729 werd gedoopt

Het trouwboek van Zutphen gaf vervolgens nog aan: 16.02.1716 Matthijs Roukamp w.a. – Adriana Gerritsen van Deventer Attestatie na buijten 5 martij 1716.

Aaltjen was dus het kind van een 21 jarig Zutphens meisje dat met een soldaat trouwde. Van een doop van Willem in Zutphen werd niets gevonden zodat ik nu veronderstel dat hij waarschijnlijk oorspronkelijk uit de buurt van Enschede afkomstig was, soldaat werd zich en na zijn militaire tijd zich weer in Enschede, waar immers zoveel Holtkamps - en waarschijnlijk ook hij zelf - vandaan kwamen, vestigde.

In ieder geval kan de discussie over de doopplaats en datum dan nu, bijna acht jaar nadat deze in TG begon, echt worden afgesloten.

Mijn overgrootmoeder

Door: Harry Zanting

Geboren in Nieuwleusen

Eén van mijn vier overgrootmoeders was Gerrietdina Ekkel, geboren op 27 september 1833, 's morgens rond 11 uur, in het Overijsselse dorp Nieuwleusen. Zij is het vierde kind in het gezin van Hendrikus Ekkel en Janna Blotens. Haar zusje Jennigje is dan tien, broertje Mannes zes en zusje Jentje nog geen vier jaar. Een maand na haar geboorte, op 27 oktober is Gerrietdina gedoopt in de kerk van Nieuwleusen.

Moeder Janna is bij Gerrietdina's geboorte zesendertig. De leeftijd van vader Hendrikus is niet helemaal duidelijk, maar hij is minstens acht jaren ouder dan zijn echtgenote. Bijna vijf jaren na Gerrietdina wordt in het gezin nog een meisje geboren, dat Geesje wordt genoemd. Moeder Janna is dan al eenenveertig en vader Hendrikus loopt tegen de vijftig.

Naar Dedemsvaart

Kort daarna is het gezin uit Nieuwleusen vertrokken naar Dedemsvaart, een veenkolonie in de gemeente Avereest. Gerrietdina is dan een meisje van zes, misschien zeven jaar. Over haar kinderjaren valt nauwelijks te speculeren. Is zij in Dedemsvaart regelmatig naar school gegaan? Dat zou dan het schooltje aan de Sponturfwijk geweest kunnen zijn, een somber gebouwtje met slechts één lokaal van 3,5 bij 6 meter. Of de school aan de Hoofdvaart van meester Frederik Jansen, van wie de Rijksinspecteur rapporteerde dat hij *'droeg de sporen der neerslachtingheid'*. Niet dat hij ongeschikt was, maar *'de moed is bij hem uitgedoofd'* niet in het minst omdat hij *'met vrouw en kind gebrek lijdt'*. Later wordt van meester Jansen vermeld dat hij een verstandige onderwijzer is, *'die zijn leerlingen niet alleen onderwijst, maar ook opvoedt'*. Er is ook nog een school bij Sluis 6, waarvan geboekstaafd is dat er weliswaar twee lokalen zijn, maar slechts één kachel. Of moet je veronderstellen dat Gerrietdina geen of nauwelijks onderwijs heeft genoten. Bekend is dat zij nooit heeft leren schrijven.

Huwelijk zusters

Je mag aannemen dat Gerrietdina de partnerkeuzes van haar oudere zusters geïnteresseerd heeft meebeleefd. In april 1848 – Gerrietdina is dan vijftien – trouwt in Nieuwleusen haar tien jaren oudere zuster Jennigje met ene Jan Brouwer. Vierenenhalf jaar later is in Avereest het huwelijk van zus Jentje met boerenknecht Derk Bosman.

Harm Zantinge

Niet lang daarna ontmoet Gerrietdina Harm Zantinge, geboren in het aan de andere kant van de Reest liggende Zuidwolde. Ook voor Harm zal de economische bedrijvigheid langs de Dedemsvaart aanleiding geweest zijn om naar hier te verhuizen. Gerrietdina en Harm worden het eens. Kondigt zich al snel de komst van een nieuwe wereldburger aan? Hoe het zij, ze nemen het besluiten officieel man en vrouw te worden.

Vier veldwachters als getuigen

27 maart 1854. Op het gemeentehuis van Avereest, waarvan Dedemsvaart de hoofdplaats is, verwelkomt ambtenaar Herman Frederik Deel voor de tweede keer dat jaar een bruidspaar. Vandaag is het de twintigjarige bruid Gerrietdina Ekkel en haar ruim veertien jaar oudere bruidegom Harm Zantinge. Of veel familieleden de trouwerij meemaken? Harms ouders zijn niet meer in leven. Zijn zusters wonen in het nabijgelegen Zuidwolde. Broer Albert, die in Ruinen woont, zal er niet bij geweest zijn, anders zou hij – zo mag je aannemen – als getuige zijn opgetreden. Wie er van Gerrietdina's verwanten zijn, valt nergens uit op te maken, wèl dat haar ouders van de partij zijn. Vader Hendrikus treedt op als één van haar getuigen. De andere getuigen zijn drie op het gemeentehuis aanwezige veldwachters. *'Aan de gehuwden vreemd'* wordt van hen vermeld om aan te geven dat zijn geen familie zijn. Geroutineerd plaatsen de dienders hun handtekeningen onder de trouwakte. Vader-getuige Hendrikus tekent niet. Hij is de schrijfkunst niet machtig.

Christelijk Gereformeerd

Harm Zantinge en Gerritdina Ekkel blijven na hun huwelijk in Dedemsvaart wonen. In het Bevolkingsregister is als hun godsdienst 'chr. geref.' vermeld. Zij hebben zich dus aangesloten bij de in juni 1836 gestichte Christelijk-

Afgescheiden gemeente van Dedemsvaart. Zij zullen nog gekerkt hebben in het houten optrekje dat in 1851 vervangen is door een stenen kerkgebouw.

Kraambed en kindergraf

Ruim zeven maanden na de trouwdag, op 9 november 1854, krijgen Harm Zantinge en Gerrietdina Ekkel hun eerste kindje. Naar Harms moeder wordt zij Hendrikje genoemd. Anderhalf jaar later wordt hun tweede geboren. Opnieuw een dochter: Johanna, vernoemd naar Gerritdina's moeder. In eenzelfde tempo dienen zich de volgende kinderen aan. In minder dan twintig jaar is Gerrietdina elf keer kraamvrouw. Het valt zeer te betwijfelen of zij elke zwangerschap enthousiast verwelkomt heeft.

Niet minder dan zes keer is een kindje heel jong overleden. Albert, hun derde, is niet ouder dan tweeënehalf geworden. Vier keer noemen zij een dochtertje Hilligje, alle vier overleden tussen een half en twee jaren jong. Van Rutger, hun tiende, moeten zij na drieënehalf jaar afscheid nemen.

	<u>geboortedatum</u>	<u>overlijdensdatum</u>
Hendrikje	9 november 1854	
Johanna	8 mei 1856	
Albert	19 december 1857	10 mei 1860
Hilligje	1 augustus 1859	10 maart 1860
Hilligje	30 december 1860	14 april 1864
Hilligje	21 april 1863	31 mei 1867
Hendrik	5 februari 1865	
Harm	28 juli 1867	14 april 1876
Rutger	15 oktober 1869	7 december 1876
Hilligje	5 december 1872	
	1 mei 1874	

Zes van de elf kinderen van Harm Zantinge en Gerrietdina zijn heel jong overleden.

Nauwelijks voor te stellen wat het vooral voor moeder Gerrietdina allemaal betekend heeft. Zou het enige troost geboden hebben dat

zulke drama's zich in meer gezinnen voordoen? Eind 19^e eeuw sterven in Nederland twee van de tien kinderen rond hun eerste levensjaar. In het veengebied langs de Dedemsvaart zijn de omstandigheden verre van rooskleurig. Armoede, slechte behuizing en onvoldoende voeding eisen hun lugubere tol. In de zeventiger jaren van genoemde eeuw heeft in en rond Avereest de cholera rampzalig toegeslagen.

Naar school

In 1860 is aan de Langewijk in Dedemsvaart een Gereformeerde School gesticht. Mogelijk zijn Hendrikje, Johanna, Albert, Hendrik en Harm vijf van de ruim honderd leerlingen geweest, die daar meester Van Veen als 'hoofd der school' hebben meegemaakt. Als hij in 1888 afscheid neemt, is dat na een dienstverband van bijna dertig jaar. Begin vorige eeuw waren er nog Dedemsvaarters die zich meester Van Veen herinnerden: korte broek, zwarte kousen, wit frontje, het hoofd gedekt met een kalotje.

Adreswijzigingen

Vader Harm Zantinge is vaak op het gemeentehuis bij de afdeling Burgerlijke Stand geweest. Elf keer om de geboorte van een zoon of dochter te melden, zes keer om aan te geven dat een kindje overleden is. Zeven keer wordt daarbij als adres geregistreerd *'te zijnen huize'*, maar tien keer is meer genoteerd:

november 1854	(geb. Hendrikje)	Wijk H nr 10
mei 1856	(geb. Johanna)	Wijk G nr 8
december 1857	(geb. Albert)	Wijk H nr 5
augustus 1859	(geb. Hilligje)	Wijk H nr 5
maart 1860	(overl. Hilligje)	Wijk H nr 8
mei 1860	(overl. Albert)	Wijk B nr 33
april 1864	(overl. Hilligje)	Wijk E nr 1
mei 1867	(overl. Hilligje)	Wijk E nr 26
april 1876	(overl. Rutger)	Wijk E nr 13
december 1876	(overl. Hilligje)	Wijk E nr 13

Zou het gezin zo vaak verhuisd zijn?

De gemeente Avereest is halverwege de 19^e eeuw ingedeeld in tien wijken, genummerd A tot en met K; de J is overgeslagen. Het kaartje hieronder geeft de ligging van die wijken aan. Harm en Gerrietdina zijn dus enkele keren in een andere wijk gaan wonen. Maar wat te denken van die variabele huisnummers? Dat heeft te maken met de toenmalige gewoonte om van tijd tot tijd opnieuw te nummeren. Er blijken dan altijd wel nieuwe huizen bij gekomen te zijn of oude woningen afgebroken, afgebrand of weggegwaaid. Een huis kon dus even gemakkelijk omhoog als omlaag hernummerd worden.

In de zeventiger jaren van de vorige eeuw heb ik eens bij de gemeente Avereest geïnformeerd of mijn wijkletters en huisnummers nog gerelateerd kunnen worden aan bestaande woningen. Ik kreeg een drietal suggesties (Langewijk 84 of 86, Nieuwe Zuidwolderstraat 8 en Oosterhuis 14) met de aantekening dat daar gezien de vele omnummeringen in de 19de en 20ste eeuw nauwelijks iets met enige zekerheid over te zeggen valt. In januari 1982 ben ik ter plaatse eens poolshoogte gaan nemen. Twee van de opgegeven adressen bleken in het geheel niet meer te traceren. Meer geluk had ik aan de Langewijk.

Op Langewijk nummer 86 trof ik een nieuw huis. Dat kon het dus niet zijn. Op nummer 82 werd mij verteld dat er door nieuwbouw en combinatie van percelen nummers vervallen waren. *'Vraag maar eens op nummer 90'* werd mij geadviseerd. Daar bleek het bejaarde echtpaar Kleis te wonen. Ze vertelden dat zij voordien, vanaf 1927, gewoon hadden in een naastgelegen huis *'dat vroeger door een familie Zanting bewoond werd'*. Na hun verhuizing had het vele jaren leeg gestaan tot het zo'n drie jaar geleden gesloopt was. Ze hebben nog wel een foto van kort voor de sloop en enkele familiekiekjes van zo'n tien jaar eerder, toen de familie er nog zelf woonde en waarop stukjes van het huis te zien zijn. Mevrouw Kleis over die tijd: *'toen keek-ie nog zo over het water de weiland'n in.'*

Wat doet Harm Zantinge voor de kost?

In de akten van 1864 en 1874 wordt als Harms beroep 'landbouwer' vermeld. Alle keren voordien is hij 'arbeider'. Dit zou op enige maatschappelijke vooruitgang kunnen duiden, maar mij wordt verteld dat een boerenknecht soms ook wel landbouwer genoemd wordt. De meesten hadden ook wel een stukje grond waarop ze voor eigen gezin groente en aardappelen verbouwden.

Waar hij als arbeider gewerkt heeft? Er zijn in die jaren in Dedemsvaart verschillende mogelijkheden. Allereerst natuurlijk de turfgraverij in het veen. Ik lees dat de niet zo scheutige veenbazen daarvoor eigenlijk liever 'Hollandgänger' in dienst namen. Deze gastarbeiders uit Duitsland doen het vuile en zware werk voor maar 95 cent per dag en aan de eigen inwoners moeten zij meer betalen. Misschien heeft Harm wel werk gevonden bij de aardappelmeelfabriek of bij een van de Dedemsvaartse kalkovens. Er zijn geen betaallijsten bewaard gebleven waar Harms naam op voorkomt. We kunnen er dus naar blijven gissen.

In het Bevolkingsregister van Avereest is genoteerd dat Harm Zantinge ook werkzaam was als *doodgraver*. Aan sterfgevallen geen gebrek, maar zou dat meer geweest zijn dan een welkome bijverdienste?

De juiste naam

In 1811 heeft elke Nederlander op bevel van Napoleon een vaste achternaam gekregen. Maar van een uniforme schrijfwijze is nog decennia lang geen sprake geweest. De velen die zelfs hun eigen naam niet kunnen schrijven, zal het ook nauwelijks geïnteresseerd hebben hoe een ambtenaar een en ander noteerde. De communicatie tussen 'het gewone volk' verliep vrijwel uitsluitend mondeling en de ambtenaar schreef zoals hij dacht dat het goed was.

Als achternaam van vader Harm staat er meestal Zantinge, soms (al) Zanting, maar ook Zantingh, Santinck of Zantinga. Bij Gerrietdina's voornaam mist wel eens een letter e en een enkele keer wordt Ekker in plaats van Ekkel geschreven.

Vertrek uit Dedemsvaart

In juni 1874 verlaat dochter Hendrikje het ouderlijke nest. Op 7 september 1878 trouwt zij, hoogzwanger, in Zuidwolde met de arbeider Hendrik Stuifzand. Ruim een maand na de trouwdag wordt hun dochter geboren, die (naar Hendrikje's jong overleden zusjes?) de naam Hilligje krijgt.

De datum is niet exact te bepalen, maar in deze jaren is ook dochter

Johanna, dan rond twintig jaar, uit huis gegaan. Zij heeft een baantje gevonden in Zuidwolde.

Voorjaar 1877 houden Harm Zantinge en Gerrietdina Ekkel het eveneens voor gezien in Dedemsvaart. Met hun zonen Albert, Hendrik en Harm worden zij op 29 maart 1877 in Hoogeveen ingeschreven op huisnummer 6 in Wijk D, ook wel 'het Krakeel' genoemd. Over hun wederwaardigheden in Hoogeveen valt ook nog wel het nodige te vertellen, maar dat valt buiten het 'verzorgingsgebied' van Twente Genealogisch.

Bronnen:

- Doop-, trouw- en begraafboeken van Nieuwleusen en Avereest bij het Historisch Centrum Overijssel te Zwolle.
- Door Janny Slot-Kelder van de Historische Vereniging Avereest geattendeerd op het verhaal 'Adressen, wijken en wijknummers in Avereest' van Ignaat Simons (december 2000).
- J. Drenth, 'Bijdrage tot de geschiedenis van de gemeente Avereest' (Dedemsvaart 1978).
- Info van Jan ten Hove te Zwolle over het Bevolkingsregister van Nieuwleusen.
- Info van Joop Moes te Dedemsvaart over (het ontbreken van) relevante gereformeerde kerkregisters van Avereest.

Meer dan 100.000 personen in het digitale bestand van de Historische Vereniging Hardenberg en Omgeving.

De werkgroep Genealogie van de Historische Vereniging Hardenberg en Omgeving houdt zich bezig met het verzamelen en invoeren van gegevens voor stamboomonderzoek in de regio Noord-Oost Overijssel en het noordelijk deel van de Grafschaft Bentheim. Er wordt hard gewerkt om de gegevens uit de akten van de Burgerlijke Stand van Stad- en Ambt- Hardenberg, Gramsbergen en Avereest in te voeren in het programma Pro-Gen. Momenteel is men bezig met Avereest, dat schiet lekker op.

Al die jaren werk hebben geresulteerd in een bestand met inmiddels 100.000 personen.

Dat betekent voor familieonderzoek in dit gebied een bron die z'n weerga niet kent, temeer omdat het meeste (nog) niet op internet is te vinden.

Ook de DTB-boeken van bovengenoemde Vechtdal gemeenten en de Grafschaft zijn op de Historiekamer aanwezig.

Zo kan hier al heel snel de basis gelegd worden voor een mooie genealogie of kwartierstaat.

Belangrijk is ook te weten waar je voorouders woonden, welk beroep ze uitoefenden.

Daarvoor kan o.a. geput worden uit het Rechterlijk Archief van Stad- en Ambt-Hardenberg. Het archief beschikt verder over oude kranten, o.a. het Sallands Volksblad en de Vechtstreek vanaf begin vorige eeuw. De knipseldienst heeft inmiddels een verzameling van ruim 30 jaar familieberichten op de planken staan. Ook staat de fotodatabank ter beschikking en de bibliotheek met ca. 2000 titels. Voor meer info is iedereen welkom op werkdagen (behalve 's woensdags) van 09.00-12.00 uur en op dinsdagavonden vanaf 19.00 uur tot 22.00 uur in de studiezaal, Voorstraat 34, 7772 AD Hardenberg. Vragen?

Mail naar historiekamer@solcon.nl of bel 0523-265624 voor een afspraak.

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.
Bibliotheek en andere diensten: Papelaan 6, 1382 RM Weesp.

Afdeling Twente. Opgericht 1984. De afdeling omvat de volgende gemeenten:
Almelo, Avereest, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hardenberg, Hellendoorn,
Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Ommen, Rijssen-Holten, Tubbergen,
Twenterand en Wierden.
Afdelingswebsite: <http://twente.ngv.nl>

Bestuur van de afdeling:

- Voorzitter : Jan Oude Munnink, aanspreekpunt in het bestuur m.b.t. de website,
Twente Genealogisch en het jubileumboek. Afgevaardigde van de afdeling.
Koppelboerweg 2, 7587 NV De Lutte. 0541-511774
e-mail: koppelboer@hetnet.nl
- Secretaris : Marieken Scholten-Sijjes.
Anjelier 7, 7621 AK Borne. 074-2670256
e-mail: secretaris@twente.ngv.nl
- Penningmeester : Ben Schothuis, coördinator cursussen.
Het Loo 39, 7608 DM Almelo. 0546-862675
e-mail: penningmeester@twente.ngv.nl (functioneel) bjjschothuis@home.nl (privé)
- Lid : Johan Leushuis, aanspreekpunt in het bestuur m.b.t. Genealogisch
Informatiecentrum Twente (GIT).
Woolderweg 65, 7622 JR Borne. 074-2667229. e-mail: jleushuis@hetnet.nl

Plaatsvervangend Afgevaardigde Algemene Ledenvergadering NGV:

- Ton Boswerger, Meindert Hobbemastraat 3, 1318 LA Almere. 036-5250894

Genealogisch correspondent:

- Anton Hilgerink, Reygershöfftehoek 68, 7546 KC Enschede, 053-4765253
e-mail: hilgerink3@home.nl

Redactie Twente Genealogisch (TG)

Helmoed Boom, eindredacteur a.i., Titia Tjeerdsma, Georges Schafraad, Hennie Kok,
Otto Huizinga en Leon van Schie.

Kopij TG: de redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen voor TG in te korten, aan te passen of te weigeren. E-mail redactie: twentegenea@gmail.com

Genealogisch Informatiecentrum Twente (GIT). Stadsarchief gemeentehuis Enschede,
Langestraat 24.

Bezorging en adreswijziging

Voor informatie over bezorging kunt u contact opnemen met de redactie van Twente
Genealogisch. Adreswijzigingen, opgave nieuwe leden en opzeggingen uitsluitend naar
de NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.

Dit mededelingenblad wordt gratis toegezonden aan de leden van de NGV - afdeling
Twente en aan de NGV-leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap
zijn aangegaan.

Abonnementen op dit blad kunnen worden aangegaan door overmaking van 12,50 euro
uitsluitend op girorekening 5582643 t.n.v. penningmeester NGV te Almelo.

Het in dit contactblad gepubliceerde mag slechts worden overgenomen met toestemming
van de schrijver en vermelding van de bron Twente Genealogisch ISSN 138-0787.

Omslag: mevr. G. Beltman – de Groot